

وزیر ارشاد در مراسم تجلیل از تقدیری های کتاب سال و خادمان نشر عنوان کرد

کتابخانه های باز گسترش می یابد

مراسم تجلیل از شایسته‌گان تقدیر بیست و پنجمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی و برگزیدگان شانزدهمین دوره خادمان نشر، سه‌شنبه گذشته با حضور فرهنگ و ارشاد اسلامی در سرای اهل قلم برگزار شد. در این مراسم محمدحسین صفارهرندی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به اهمیت جایزه کتاب سال گفت: کتاب سال معرفی قله‌های نشر مکتوب است و فرآیند انتخاب چهره‌های شاخص این عرصه، برای اینکه جایگاه و اعتبار این جایزه محفوظ بماند با وسواس و دقت هر چه تمام‌تر توأم است. در این میان دو دغدغه وجود دارد؛ یکی اینکه مبادا این شأن و جایگاه را سرسری بگیریم و دیگر اینکه ارزش آنچه را که اثر اندیشه و ذهن خلاق و سرشار از ایمان پدیدآورندگان است، آن سان که باید قدر ننهیم. وی افزود: گاهی کسانی در معرض انتخاب به عنوان برندگان جایزه کتاب سال هستند اما با یکی دو امتیاز کمتر، شایسته تقدیر شناخته می‌شوند. از این منظر کسانی که به عنوان شایسته تقدیر در اینجا حضور دارند، در معنا همان شایسته‌گان خلق اثری به نام کتاب سال هستند؛ اما به یک اعتبار باید گفت کسانی که به عنوان قله‌های دانش و معرفت شایستگی تقدیر را دارند، به مراتب بیشتر از آن جمعی هستند که هر سال به عنوان برندگان و شایسته‌گان تقدیر جایزه کتاب سال شناخته می‌شوند، به بیانی دیگر هستند کسانی که آثار ارزشمندی دارند اما فرصت تدوین و انتشار آنها را نیافته‌اند. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: خالقان این اندیشه‌های پنهان‌مانده در دل‌ها که فرصت تبدیل به اثر مکتوب را پیدا نمی‌کنند، به مثابه شایسته‌گان تقدیر کتاب سال و خادمان برگزیده نشر، شایسته تقدیر هستند. از این رو دامنه کسانی که باید آنها را مورد توجه قرار دهیم، گسترده‌تر می‌شود.

کتابخانه

شنبه ۲۵ آبان ۱۳۸۷
۱۶ ذی‌قعدة ۱۴۲۹، ۱۵ نوامبر ۲۰۰۸
شماره ۰۱۵۷، پیاپی ۸۰۸
۲۴ صفحه، ۲۰۰ تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: پدram پاک آیین
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۱۰، طبقه چهارم
تلفن: ۴-۶۶۹۶۱۵۱
سازمان آگهی‌ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: ایرناچاپ

www.ketabehafteh.ir

میهمانی مخاطب های خاص

ششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب‌های کاربردی و دانشگاهی با تلاش انجمن ناشران بین‌المللی، ۱۹ تا ۲۳ آبان ماه در سالن مرکز آفرینش‌های هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان واقع در خیابان حجاب برگزار شد. در این نمایشگاه ۶۶ هزار عنوان کتاب لاتین و عربی در موضوعات علوم پزشکی، فنی-مهندسی، علوم پایه، علوم اجتماعی و هنر در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفت. سالن مرکز آفرینش‌های هنری کانون پرورش فکری علاوه بر نمایشگاه‌های مرتبط با کودکان، به دلیل موقعیت مکانی، بهترین محل برای برگزاری نمایشگاه‌های کوچک کتاب است و در همین راستا ششمین نمایشگاه کتاب‌های کاربردی و دانشگاهی نیز به دلیل مخاطبان خاص، در این سالن برگزار شد.

با دکتر محمود عابدی درباره تصحیح «روضه الانوار» خواجوی کرمانی

کتاب محبوب حافظ

کتاب «کشف‌المحجوب» را با مقابله چند نسخه خطی در روسیه تصحیح و در همان کشور چاپ کرده بود. همین تصحیح که در خارج از ایران منتشر شده بود، به وسیله ناشران ایرانی در داخل کشور به شکل افست تکثیر و منتشر می‌شد. این کتاب با مقدمه دکتر قاسم انصاری از سوی انتشارات طهوری بارها چاپ شده و در اختیار علاقه‌مندان متون عرفانی قرار گرفته است. ویژگی کار من در تصحیح «کشف‌المحجوب» این بود که نسخه‌های متعددی از این اثر را تهیه، متن آنها را مقابله و مقایسه و از بین این نسخه‌ها، بهترین نسخه را انتخاب کردم. در نهایت هم یک متن تطبیقی از کشف‌المحجوب به جامعه ارائه دادم که با نسخه موجود در بازار تفاوت‌های فراوانی دارد به گونه‌ای که می‌توان گفت در هر صفحه از تصحیح ژوکوفسکی دو غلط آشکار وجود داشت. یعنی کار من غیر از عرضه یک متن کامل که همه آن اغلاط را تصحیح کرده، مقدمه‌ای نیز در معرفی کتاب، پیشینه کتاب، منابع مختلف کتاب، راجع به هجویری و مشایخ هجویری دارد. ضمناً با تعلیقاتی که در متن آوردم سعی کردم مشکلات متن را تا جایی که امکان دارد برای خواننده حل کنم و دریافت مطلب را برایش آسان‌تر سازم که اگر خوانندگان به این نکات توجه کنند، من خیلی زود مزد زحماتم را گرفته‌ام.

«روضه الانوار» اثر خواجوی کرمانی (متوفی ۷۵۰ ه. ق) با تصحیح، مقدمه و تعلیقات محمود عابدی به تازگی از سوی نشر میراث مکتوب منتشر شده است. محمود عابدی متولد ۱۳۲۳ اصفهان دارای دکترای ادبیات فارسی از دانشگاه تهران، ترجمه چندین اثر از متون عربی و تصحیح چند رساله معتبر از قرون گذشته را نیز در کارنامه خود دارد که غالباً در زمینه نهج‌البلاغه است. عابدی در پایان دهه شصت «نفحات الانس» جامی را تصحیح کرد که در سال ۷۰ به عنوان کتاب سال جمهوری اسلامی ایران برگزیده شد. «کشف‌المحجوب» هجویری را نیز در سال ۸۲ تصحیح و همراه با تعلیقات به بازار فرستاد که این کتاب نیز به عنوان کتاب سال جمهوری اسلامی شناخته شد. این کتاب از سوی انتشارات سروش تا کنون چندین بار تجدید چاپ شده است. دکتر عابدی به عنوان محقق و مدرس دانشگاه تربیت معلم بیش از ۲۵ مقاله تحقیقی، علمی و ادبی در نشریات دانشگاهی چاپ کرده و زمینه تدریس وی در دانشگاه نیز در حوزه عرفان، متون عرفانی و ادبیات فارسی است. عابدی درباره دلایل تصحیح «کشف‌المحجوب» می‌گوید: تا آن زمان چاپ‌های قبلی «کشف‌المحجوب» به صورت کامل تصحیح نشده بود. حدود سال ۱۹۰۵ میلادی یک محقق و پژوهشگر سختکوش روسی به نام ژوکوفسکی

جشن مطالعه در خانه کتاب

شانزدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ۲۱ آبان ماه در حالی آغاز شد که خانه کتاب در کنار عضویت در ستاد هفته کتاب و پشتیبانی کلی برنامه‌های این هفته، خود نیز برنامه‌هایی را برای بزرگداشت هر چه بهتر این رویداد فرهنگی تدارک دیده است. درباره این برنامه‌ها با علی شجاعی صائین مدیرعامل خانه کتاب به گفت‌وگو نشستیم. آبان ماه امسال نیز همچون سال‌های گذشته شور و هیجان بر موسسه خانه کتاب حکمفرماست؛ هیجانی که آغاز هفته کتاب با خود به همراه آورده است. تلاش برای برنامه‌ریزی فعالیت‌های این هفته از ماه‌ها پیش آغاز شده است. وی درباره فعالیت‌های این موسسه در هفته کتاب می‌گوید: در این هفته چند برنامه از سوی خانه کتاب برگزار خواهد شد که بخش‌های مختلفی از صنعت نشر را پوشش می‌دهد؛ از اهالی قلم به عنوان قلم و محور پروسه تولید کتاب گرفته تا ناشران و عوامل فنی چاپ، لیتوگرافی و صحافی، به نوعی مخاطب مادر برنامه‌های هفته کتاب هستند.

اعتقاد من این است که ما الان باید برای یک قلم کار فرهنگی، برویم سه، چهار نفر نویسنده متعهد کارآمد و هنرمند را پیدا کنیم و از آنها بخواهیم که ده جلد کتاب داستان و رمان برای شهید بنویسند... رمان و داستان در بهترین شکلش آن است که یک نقطه خاص را مورد توجه قرار بدهد و آن نقطه خاص را تبیین و روشن کند. مثلاً فرض بفرمایید شما می خواهید رنج های یک کودک پدر از دست داده را بیان کنید؛ یک داستان نوشته بشود فقط برای نشان دادن رنج های او. این داستان باید نشان بدهد که در مقابل این رنج ها، این جوان چه کار باید بکند. نمونه درست و حقیقی مورد نظر را برای یک فرزند شهید -هنگامی که در مقابل رنج های خودش قرار می گیرد - مشخص کند و آن را در رمان بیاورد. البته اگر یک رمان بخواهد افتخارات و سربلندی های پدر را به احساس این فرزند - چه پسر و چه دختر - منتقل کند، آسان نیست. بنده الحمدلله شرف این را دارم که گاهی به منزل شهدا می روم و روی فرششان می نشینم و از نزدیک با بچه های شهدا گپ و گفت و گو و صحبت خصوصی می کنم. من به آنها می گویم که شما به پدرتان افتخار کنید؛ اما با این یک جمله که او افتخار نمی کند؛ باید در او روحیه افتخار به وجود بیاید؛ و این جز بایک کار هنری -نوشتن داستان های بسیار زیبا و هنرمندانه - امکان پذیر نیست.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان فرهنگی بنیاد شهید انقلاب اسلامی (۱۳۶۷/۳/۳)

دانشنامه امام رضا (ع) روی اینترنت

همزمان با میلاد ثامن الحجج (ع) دانشنامه امام رضا (ع) شامل مقالات و گزیده کتاب هایی درباره امام هشتم (ع) روی پایگاه مرکز تحقیقات رایانه ای علوم اسلامی حوزه قرار گرفت.

سید علی طباطبایی، مدیر اجرایی پایگاه حوزه با بیان این که این دانشنامه به همت پژوهشگران مرکز تحقیقات رایانه ای علوم اسلامی تهیه شده است، گفت: این دانشنامه با ۲۱۹ مطلب متنوع شامل مقاله، گزیده کتاب، پرسش و پاسخ و چکیده پایان نامه در قالب ۱۴ نمایه اصلی و ۱۱ نمایه فرعی بر روی پایگاه حوزه قرار گرفته است.

وی ادامه داد: فضائل و کرامات امام رضا (ع)، شهادت امام، آموزه ها و آثاری و سیره امام (ع)، برکات حضور و زیارت امام (ع)، تاریخچه اماکن مربوط به امام (ع)، پرسش و پاسخ، امام (ع) در آینه هنر و ادب و کتابشناسی امام (ع) و امام رضا (ع) در رسانه و اینترنت از جمله نمایه های اصلی این دانشنامه به حساب می آید.

وی با اشاره به نمایه های فرعی این دانشنامه افزود: دهه کرامت، فرهنگ نماز در سیره امام (ع)، امام رضا (ع) و تربیت فرزندان، قطره ای از علوم رضوی، باور مهدی در کلام رضوی، موضع گیری های سیاسی امام (ع)، بازتاب انوار وحی در گفتار پیشوای هشتم و شمیم ولایت از جمله نمایه های فرعی این دانشنامه است.

علاقه مندان به استفاده از این دانشنامه می توانند به نشانی اینترنتی www.hawzah.net مراجعه کنند.

رشد ۵۰ برابری کتاب های کودک در سه دهه گذشته

کیفی آثار تولیدی، با نویسندگان محبوب، مطرح و برجسته جهانی قابل مقایسه اند. معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تاکید کرد: در زمینه ترجمه کمی دچار مشکل هستیم که با توجه به دیدگاه و رویکردهای مثبت شما ناشران محترم در این حوزه نیز به زودی پیشرفت خواهیم کرد. دکتر محسن پرویز در بخش دیگری از سخنان خود یادآور شد: ضرورت رشد کتاب و کتابخوانی یکی از دغدغه های مهم رهبر معظم انقلاب و ریاست جمهوری است؛ به شکلی که هر درخواستی که از مقامات ارشد نظام درباره کتاب و کتابخوانی تاکنون داشته ایم، پذیرفته شده است. جشن کتاب کودک، کار و صنعت چهارشنبه گذشته همزمان با دومین روز هفته کتاب در سرای اهل قلم خانه کتاب برگزار شد.

هم اکنون گونه ای به نام ادبیات کودک در صنعت نشر وجود دارد که با قدرتی روز افزون به کار خود ادامه می دهد و نسبت به پیش از انقلاب تحول چشمگیری داشته است. رشد این بخش به لحاظ کمی و کیفی به بیش از ۵۰ برابر گذشته رسیده است.

دکتر محسن پرویز که در جشن کتاب کودک، کار و صنعت سخن می گفت با بیان این مطلب افزود: قدرت شما ناشران بسیار بیش از آن چیزی است که در حال حاضر به کار می بندید. ناشران کودک باید از همه توان خود برای ارتقای سطح دانش کودکان ایران زمین استفاده کنند. وی درباره توان ناشران کودک خاطر نشان کرد: در عرصه داستان و شعر کودک، ما بیشترین و قوی ترین نویسندگان را در اختیار داریم که به لحاظ سطح

با حکم وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی منصوب شدند

دکتر پرویز رئیس شورای سیاستگذاری، علی معلم دبیر جشنواره شعر فجر

با اشاره به تمهیدات اندیشیده شده درباره ارتقای بخش بین الملل این جایزه گفت: قرار است امسال به بخش بین الملل توجه بیشتری شود. وی افزود: جشنواره امسال با توجه به همزمانی با سی امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی قرار است گسترده تر و کیفی تر از سال قبل برگزار شود و برنامه هایی همسو با این جشنواره در وزارت ارشاد پیش برود. مدیر کل دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی وزارت ارشاد افزود: در همین راستا صد کتاب شعر از شاعران انقلاب که از سوی معاونت فرهنگی ارشاد آماده شده به زودی با همکاری تکا منتشر می شود. وی در پایان گفت: این جلسه بعد از جلسه نهم مهرماه، دومین جلسه شورای سیاستگذاری جشنواره شعر فجر بود و جلسه بعدی نیز برای مشخص شدن دبیران علمی و اجرایی در اولین فرصت برگزار می شود.

و کتابخوانی وزارت ارشاد گفت: بحث هایی درباره دبیری علمی بخش بین الملل و اجرایی جایزه شد و بر این اساس موسی بیدج به عنوان مسئول بخش بین الملل جشنواره پیشنهاد شد که مورد موافقت اعضا قرار گرفت اما با توجه به اینکه وی در جلسه حضور نداشت این بحث و ابلاغ احتمالی حکم وی به جلسه بعد موکول شد. امیدی اضافه کرد: در مورد دبیری علمی جایزه نیز حاضران بر پذیرش این مسئولیت توسط محمود اکرامی فر اتفاق نظر داشتند اما وی به دلیل تاکیدی که بر لزوم نوآوری و تنوع دیدگاه در این دوره از جایزه داشت از پذیرفتن این سمت خودداری کرد. در جلسه دیروز از اکرامی فر برای تلاش هایش در دوره قبلی تقدیر شد تصمیم گیری درباره دبیر علمی به جلسه بعد موکول شد. عضو شورای سیاستگذاری جشنواره شعر فجر

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در حکمی دکتر محسن پرویز را به عنوان رئیس شورای سیاستگذاری سومین جشنواره بین المللی شعر فجر منصوب کرد.

مصطفی امیدی مدیر کل دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی وزارت ارشاد با اشاره به جلسه ای که هفته گذشته با حضور تنی چند از شاعران در دفتر وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد، گفت: علی موسوی گرماردی، محمدرضا ترکی، علی معلم دامغانی، حسین اسرافیلی، مرتضی امیری اسفندقه، پرویز بیگی حبیب آبادی، جواد محقق، فاضل نظری، محمدرضا عبدالملکیان، محمود اکرامی فر، ساعد باقری و موسی بیدج شاعران عضو شورای سیاستگذاری جشنواره بودند که در این میان بیدج و محقق حضور نداشتند.

به گفته وی همچنین دکتر محسن پرویز معاون فرهنگی وزارت ارشاد، محمود سالاری مشاور معاونت فرهنگی و علی شجاعی صائین مدیرعامل خانه کتاب در این جلسه حضور داشتند.

مدیر کل دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی و کتابخوانی وزارت ارشاد گفت: در جلسه هفته گذشته همچنین حکم معاون فرهنگی وزارت ارشاد به عنوان رئیس شورای سیاستگذاری سومین جشنواره بین المللی شعر فجر ابلاغ شد.

وی افزود: در این جلسه همچنین حکم علی معلم دامغانی هم به عنوان دبیر جشنواره به وی ابلاغ شد که این مسئله با توجه به اشرافی که این شاعر به شعر انقلاب دارد بسیار مورد استقبال قرار گرفت.

مدیر کل دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی

راه اندازی کتابخانه تخصصی ترجمه

کتابخانه تخصصی ترجمه فردا با حضور معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیرعامل مؤسسه خانه کتاب و شماری از مترجمان کشور افتتاح خواهد شد.

احسان عباسلو دبیر سرای عالی ترجمه درباره برنامه های این مرکز فرهنگی گفت: از جمله اهداف سرای عالی ترجمه تامین منابع و آثار مورد نیاز ترجمه برای مترجمان و ناشران است. در حد توان نیازهای این افراد را پوشش خواهیم داد اما طبیعی است که دامنه سلاقی و علایق بسیار گسترده تر از آن است که بتوان آن را جابگو بود ولی در حد بضاعت خود حتما گام های مفیدی بر خواهیم داشت.

وی افزود: راه اندازی کتابخانه تخصصی ترجمه یکی از همین گام های مثبت است که می تواند منبع و معرف خوبی در خصوص آثار خارجی برای مترجمان کشور باشد تا با جست و جوهای لازم عناوین مورد نظر و علاقه خویش را برای ترجمه بیابند.

عباسلو درباره ویژگی های این کتابخانه اضافه کرد: از جمله ویژگی های این کتابخانه آن است که تلاش شده است در آن آثار قابل اعتنا و روزآمدی جای گیرد و در واقع نگاهی تخصصی در تهیه این آثار وجود داشته به طوری که بعد کیفی و محتوایی این کتابخانه بعد کمی آن را تحت الشعاع قرار داده است.

فروش ۱۶ هزار کتاب در نمایشگاه تخصصی

رئیس انجمن فرهنگی ناشران بین المللی ایران در حالی از فروش ۱۶ هزار و ۳۰۰ جلدی کتاب در سه روز اول نمایشگاه بین المللی کتاب های کاربردی و دانشگاهی خبر داده است که در این میان کتاب های پزشکی با فروش پنج هزار جلدی در صدر قرار دارد. پس از کتاب های حوزه پزشکی نیز کتاب های علوم انسانی با ۴۷۰۰ جلد بیشترین سهم فروش را به خود اختصاص داده است.

به گفته علیرضا ربانی کتاب های فنی و مهندسی، علوم پایه و هنری نیز هر یک با ۳۱۰۰، ۲۲۰۰ و ۱۳۰۰ جلد فروش در رتبه های بعدی قرار دارند.

ربانی همچنین درباره درصد فروش هر یک از کتاب ها در سه روز برگزاری نمایشگاه توضیح داد: کتاب های پزشکی و علوم انسانی هر یک با ۳۱ و ۲۸ درصد از نظر تعداد از دیگر موضوعات پیشی گرفته اند.

رئیس انجمن فرهنگی ناشران بین المللی ایران تصریح کرد: کتاب های فنی و مهندسی ۱۹ درصد، علوم پایه ۱۳ درصد و کتاب های هنری ۸ درصد فروش داشته اند.

کتابخانه ها و نیاز جدی به کتاب های دانشگاهی

برنامه افتتاحیه رسمی ششمین نمایشگاه بین المللی کتب کاربردی و دانشگاهی، ۱۸ آبان ماه در سالن اجتماعات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار شد. در این آیین دکتر محسن پرویز، معاون فرهنگی وزارت ارشاد، علی اکبر اشعری، مشاور فرهنگی رئیس جمهور و رئیس مرکز اسناد و کتابخانه ملی، جمعی از فرهیختگان و چهره های علمی و دانشگاهی و اعضای انجمن فرهنگی ناشران بین المللی ایرانیان حضور داشتند.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مراسم با بیان اینکه برگزاری چنین نمایشگاه هایی می تواند در تامین منابع به روز کتابخانه ها مفید باشد، افزود: لزومی ندارد دانشجویان در هر ترم کتاب های اصلی تهیه کنند، بلکه می توانند

با مراجعه به کتابخانه دانشگاه خود از آن کتاب ها بهره ببرند؛ البته تهیه این کتاب ها برای دانشجویان و محققانی که رشته های تخصصی را دنبال می کنند ضروری است. وی تصریح کرد: در سال های گذشته ۹۰ میلیارد تومان یارانه کتاب در جامعه توزیع می شد، اما کتابخانه های کشور از کتاب های مناسب و جدید خالی و کتاب های آنها اغلب مستعمل و چاپ قدیم بودند.

دکتر پرویز با بیان اینکه هم اکنون با پرداخت ۱۰ درصد یارانه کتاب های داخلی به کتاب های ناشران بین المللی دو هدف را دنبال می کنیم، گفت: با این کار انجمن فرهنگی ناشران بین المللی می تواند کتاب های مورد نیاز کتابخانه ها را با کیفیت مناسب و تنوع موضوعی تامین کند. همچنین، دانشجویان می توانند با مراجعه به کتابخانه ها جدیدترین کتاب های رشته خود را تهیه کنند.

در ادامه این مراسم، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی نیز در سخنانی گفت: انجمن فرهنگی ناشران

بین المللی می تواند در حرکتی علمی، کتاب های آموزشی را به کشور وارد و نیاز دانشگاه ها را در زمینه های مختلف تامین کند.

علی اکبر اشعری خاطرنشان کرد: آوردن کتاب های خارجی به کشور باعث می شود که دانشجویان در رشته های مختلف با آخرین دستاوردها و پیشرفت های علمی جهان آشنا شوند.

مشاور فرهنگی رئیس جمهور افزود: وارد کردن کتاب های علمی و آموزشی به نمایشگاه کتاب های کاربردی و دانشگاهی، نوعی جریان سازی علمی است که حرکت رو به رشدی خواهد داشت.

وی تصریح کرد: اصل برپایی نمایشگاه امری پسندیده است و ناگزیریم در جریان پیشرفت های علمی دنیا قرار بگیریم و دانشجویان باید با یافته های علمی روز جهان در تماس باشند.

اشعری یادآور شد: کتابخانه ملی از بزرگترین طرفداران وارد کردن کتاب خارجی به داخل کشور است و باید تا جایی که ممکن است خرید های خارجی را به داخل کشور سوق دهیم.

تمدید فراخوان همایش پاسداران اهل قلم

دبیر همایش پاسداران اهل قلم از تمدید فراخوان این همایش خبر داد. به گفته سردار رمضان شریف پیش از این، پایان فراخوان همایش تا بیستم آبان ماه اعلام شده بود که به دلیل استقبال نویسندگان پاسداران از این همایش، تا بیستم آذر ماه تمدید شد. به گفته شریف فراخوان چهارمین همایش پاسداران اهل قلم با هدف شناسایی مولفان و پاسداران جوانی که برای نخستین بار موفق به چاپ آثار خود شده اند، منتشر و به دلیل استقبال نویسندگان سپاهی از این همایش، به مدت یک ماه تمدید شد.

وی با اشاره به داوری هفت گروه تخصصی در همایش گام اول و ارسال ۲۸۰ اثر از ۱۴۵ پاسدار اهل قلم به دبیرخانه این همایش، تصریح کرد: گروه فرهنگی با ۱۲۰ کتاب از ۶۰ مؤلف، گروه اجتماعی با ۳۷ اثر از ۲۲ نویسنده، گروه نظامی با ۲۰ کتاب از ۱۰ مؤلف، گروه فنی با ۳۲ کتاب از ۱۶ اهل قلم، گروه پزشکی با ۵۱ کتاب از ۲۵ نویسنده و گروه سیاسی و حقوقی با ۲۰ کتاب از ۱۲ نفر، آماده داوری شدند. سردار شریف در ادامه از آغاز داوری چهارمین همایش پاسداران اهل قلم نیز خبر داد و گفت: ۲۱ نفر در هفت حوزه داوری ذکر شده، حائز مقام های اول تا سوم می شوند.

همچنین نویسندگان اثر برتر همایش گام اول هم معرفی خواهند شد. مسئول اداره روابط عمومی و انتشارات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در پایان تاکید کرد: نویسندگان پاسدار می توانند دو نسخه از هر اثر خود را که در فاصله سال های ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۷ تدوین شده، حداکثر تا تاریخ بیستم آذرماه به دبیرخانه همایش پاسداران اهل قلم واقع در خیابان استاد نجات اللهی، خیابان شهید لباف، ساختمان شهید شیرازی، شماره ۲۷ ارسال کنند. سردار رمضان شریف، پیش از این در گفت و گو با ایننا از افتتاح نمایشگاه دائمی تالیفات پاسداران اهل قلم به مناسبت هفته کتاب در ستاد فرماندهی کل سپاه خبر داده بود. این نمایشگاه نیز همزمان با برگزاری چهارمین همایش پاسداران اهل قلم افتتاح خواهد شد.

۹۰ هزار عنوان کتاب در پنجمین نمایشگاه کرمان

پنجمین نمایشگاه کتاب کرمان با حضور ۶۰۰ ناشر و به همت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و با همکاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان، استانداری کرمان و موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران برگزار می شود. تخفیف ۴۰ درصدی و برپایی ۲۰ نشست تخصصی از جمله ویژگی های این نمایشگاه است. برگزاری بیش از ۲۰ نشست و گفت و گوی فرهنگی، نمایشگاه

یادداشت

محمدحسن فکری

دبیر ستاد شانزدهمین هفته کتاب

هدف اصلی: تشویق به مطالعه

سقف ایده آل های ما کجاست؟ آیا امیدی به دسترسی به آنها داریم؟ آیا ضعف در رسیدن به ایده آل می تواند عدم تلاش و کوشش ما را توجیه کند؟ حداقل هر ماه یک

کتاب بخوانیم. این شعار امسال فعالیت های نمادین شانزدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران است. به عنوان فردی که در بخش کوچکی از فعالیت های فرهنگی کشور مسئولیت دارم فکر نمی کنم دستیابی به این هدف غیر ممکن و تحقق این شعار دور از دسترس باشد. با تنوع موضوعات موجود و حدود ۵۵ هزار عنوان کتاب منتشر شده در طول سال حتما برای مشکل پسندترین علاقه مندان به کتاب نیز موضوعی برای مطالعه یافت می شود. مهم این است که چه انتخاب کرده و برای مطالعه آن چگونه برنامه ریزی کنیم.

مطالعه، مکان و شرایط ویژه خود را می طلبد. مطالعه برای کسب دانش و معرفت است نه رفع تکلیف. مسلمانان رفتارهای ما در مطالعه، فرزندان و خانواده را نیز تحت تاثیر قرار می دهد و می تواند برای کودکانی که گام های اولیه تحصیل را برمی دارند الگوی مناسبی باشد. شاید بزرگ ترین ظلم به کودکان رنجاندن آنها از نفس مطالعه و سوق دادن آنها به سوی رسانه های دیداری باشد. باید به این باور رسید که هنوز جایگزینی برای فرهنگ مکتوب یافت نشده است. هنوز کتاب یار مهربان و همدم صمیمی همه دانش دوستان است. هفته کتاب فرصتی است تا در نیمه دوم سال شور و هیجان مطالعه را در همگان به چشم ببینیم. تمام تلاش انجمن ها، نهادها و ارگان های دولتی و غیردولتی در راستای تشویق مردم به مطالعه بوده و هر کس بنا به توان خود گامی هر چند کوچک برمی دارد تا در این نهضت مردمی و خداپسندانه سهمی داشته باشد. تلاش آنها را پاس بداریم و به فرزندان خود بیاموزیم که حداقل هر ماه یک کتاب بخوانند.

بررسی صدور فیپای

الکترونیک در کتابخانه ملی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

همزمان با شانزدهمین دوره هفته کتاب، همایش ناشران درباره طرح فیپای الکترونیک یکشنبه (فردا) با حضور علی اکبر اشعری، رئیس کتابخانه ملی و مشاور رئیس جمهور و جمعی از ناشران در این کتابخانه ملی برگزار می شود.

مدیرکل روابط عمومی و امور بین الملل سازمان اسناد و کتابخانه ملی با بیان این خبر گفت: در این نشست که طراحان فیپای الکترونیک نیز حضور دارند، حاضران به بررسی مشکلات فراروی ناشران در زمینه فیپای الکترونیک و پرسش و پاسخ هایی که در این باره وجود دارد، می پردازند. این نشست در روز کتاب، مدرسه، خانواده و دانش آموزان از ساعت ۹ صبح در کتابخانه ملی برگزار می شود.

تجلیل از کتابداران و کتابخوانان استان تهران

در مراسمی با حضور دبیر کل نهاد کتابخانه‌های عمومی از فعالان عرصه کتابخانه‌های عمومی شامل خیران، کتابداران، کتابخوانان فعال و نیز شهرداران و فرمانداران حامی کتابخانه‌ها تقدیر می‌شود.

مدیر کل کتابخانه‌های عمومی استان تهران با اعلام این خبر گفت: در این مراسم منصور واعظی، دبیر کل و جمعی از مدیران نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و نیز تعدادی از شخصیت‌های فرهنگی و سیاسی استان تهران حضور خواهند داشت.

اسفندیار مبتکر سرابی افزود: در جشن بزرگ کتاب تهران، خیران و اهداکنندگان فعال عرصه کتاب و کتابخانه، کتابداران، اعضای فعال کتابخانه‌ها و انجمن‌های کتابخانه‌های نمونه معرفی می‌شوند.

وی تصریح کرد: این همایش سه شنبه، ۲۸ آبان ماه مصادف با روز کتاب، بسیج، ایثار و شهادت از ساعت ۹ تا ۱۰ در پارک شهر تهران برگزار می‌شود.

برنامه‌های سرای اهل قلم

امروز، شنبه، ۲ نشست در سرای دائمی اهل قلم برگزار می‌شود.

نقد و بررسی کتاب بی‌نهایت کودکی از ساعت ۱۶ آغاز می‌شود. در این نشست بهروز ساقی، حمید هنرجو، سید مجید میر ابوالقاسمی و محمود میر سلیمی سخنرانی خواهند کرد.

دومین نشست امروز نیز به نقد کتاب پسین شوم اختصاص دارد. در این نشست نیز فتح الله بی‌نیاز، محمد رضا مرزوقی، پیمان اسماعیلی و علی‌الله سلیمی برای حاضران به ایراد سخن خواهند پرداخت.

رئیس مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی دفتر تبلیغات خبر داد

تدوین اصطلاح‌نامه‌های علوم انسانی در ۸ رشته

رئیس مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی افزود: اصطلاح‌نامه‌هایی که به زبان فارسی منتشر شده است، به زبان عربی ترجمه شده و به زودی روانه بازار خواهد شد. در عین حال کار ترجمه این اصطلاح‌نامه‌ها به زبان انگلیسی نیز در دست انجام است.

یعقوب نژاد تصریح کرد: تدوین اصطلاح‌نامه‌ها در مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی، از سال ۷۱ آغاز شده است و در سال ۷۶ اولین اصطلاح‌نامه این مرکز به چاپ رسید.

وی اظهار داشت: نگاه ما به اصطلاح‌نامه‌های علوم انسانی، جهانی است و به همین دلیل از مسئولان یونسکو دعوت کرده‌ایم تا همکاری‌های لازم را با ما برای انتشار این اصطلاح‌نامه‌ها در سطح بین‌الملل انجام دهند.

به گفته رئیس مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم تدوین اصطلاح‌نامه‌های علوم انسانی در هشت رشته به پایان رسیده است.

حجت‌الاسلام محمدهادی یعقوب نژاد با اشاره به تدوین اصطلاح‌نامه‌های علوم انسانی توسط این مرکز گفت: این کار در جهان بی‌سابقه است و برای اولین بار صورت می‌گیرد.

وی اصطلاح‌نامه‌های تدوین شده از سوی این مرکز را در رشته‌های علوم قرآنی، فلسفه اسلامی، کلام اسلامی، منطق، اصول فقه، فقه، علوم حدیث و اخلاق عنوان کرد و افزود: تدوین دو اصطلاح‌نامه دیگر با موضوعات حقوقی و کلام جدید در این مرکز در حال تهیه است و به زودی تدوین آن به پایان خواهد رسید.

هزار اثر به مرحله دوم جشنواره رشد راه یافت

قدردانی به عمل خواهد آمد.

وی معیارهای انتخاب کتاب‌های برگزیده را بر اساس سند استاندارد تصویب شده در شورای عالی آموزش و پرورش ذکر کرد و افزود: هم‌اکنون ۲۸ سند در موضوعات مختلف کتاب‌های درسی و آموزشی وجود دارد که این رقم تا پایان سال به ۳۰ سند خواهد رسید.

مدیر کل دفتر انتشارات کمک آموزشی وزارت آموزش و پرورش با اشاره به معرفی شش هزار عنوان کتاب کمک آموزشی مناسب برای مطالعه جنبی دانش‌آموزان گفت: این کتاب‌ها که برخی از آنها از کتاب‌های برگزیده جشنواره‌ها هستند، در مجلات و پایگاه اطلاع‌رسانی رشد معرفی شده و در صفحات پایانی کتاب‌های درسی نیز فهرست شده‌اند. جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد از سال ۷۹ تاکنون برگزار می‌شود و به صورت سه سالانه به بررسی کتاب‌های پایه‌های مختلف تحصیلی از جمله ابتدایی، راهنمایی و متوسطه می‌پردازد. امسال نیز مجموعه کتاب‌های کمک آموزشی منتشر شده در سال‌های ۸۵، ۸۶ و ۸۷ برای دوره‌های متوسطه، فنی و حرفه‌ای و کار و دانش ارزیابی و داوری می‌شود.

مدیر کل دفتر انتشارات کمک آموزشی وزارت آموزش و پرورش، کتاب‌های کمک آموزشی منتشر شده در کشور را مطلوب‌تر از سال‌های گذشته دانست و گفت که راهیابی بیش از ۵۰ درصد کتاب‌های ارسالی به دبیرخانه جشنواره به دور دوم داوری‌ها، مویید این مطلب است.

علیرضا حاجیان زاده، دوشنبه هفته گذشته در نشست مطبوعاتی هفتمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد گفت: در جشنواره امسال کتاب‌های کمک آموزشی متوسطه نظری و مهارتی سال‌های ۸۴، ۸۵ و ۸۶ بررسی می‌شود.

حاجیان زاده با اشاره به ارسال دو هزار و ۱۶۶ عنوان کتاب به دبیرخانه همایش افزود: از این میان یک هزار و ۴۵۴ کتاب برای دوره نظری و پیش‌دانشگاهی و ۷۱۲ عنوان برای دوره‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش است که در ۲۷ گروه موضوعی داوری می‌شوند.

وی با بیان اینکه یک هزار و ۲۷ عنوان کتاب به مرحله دوم داوری راه یافته‌اند، خاطر نشان کرد: از این میان ۷۱۲ عنوان کتاب برای دوره متوسطه و ۳۱۵ کتاب برای دوره فنی و حرفه‌ای و کاردانش است و در نهایت از ۳۲ کتاب برگزیده

پدیده‌های انتشارات بین‌المللی حافظ

با ما باشید تا ما شما را با دنیایی از غذاهای ملی مختلف آشنا کنیم.

فروشگاه مرکزی:
تهران، خیابان دماوند (تهران نو)، ایستگاه منصور آباد بلاک ۷۱۷
تلفن: ۷۸۲۳۶۹۱ - ۷۸۱۲۱۵۵

فروشگاه شماره ۱:
تهران، تهران نو، خیابان پلال حبشی، چهارراه حافظ بلاک ۱-۸
فاکس: ۷۸۳۱۲۵۸ - ۷۸۱۳۰۰۲ - ۷۸۲۵۶۰۳ - ۷۸۳۱۲۵۸

صندوق پستی: ۳۸۴ - ۷۳۲۵
E-mail: info@hafezintpub.com

۶۰ عنوان کتاب آشپزی

۳۶۰ هزار جلد کتاب، هدیه وزارت ارشاد به کتابخانه‌های ارتش

حذف نمره مداری، رویکرد جدید کتاب‌های درسی

به گفته مدیر کل دفتر تالیف کتاب‌های درسی وزارت آموزش و پرورش، بر اساس تصویب شورای عالی آموزش و پرورش، کتاب‌های درسی دوره ابتدایی از نظام نمره مداری خارج شده و بر اساس نظام ارزشیابی توصیفی تالیف می‌شوند. علی‌ذو علم با اشاره به تغییراتی در تالیف کتاب‌های جدید آموزش و پرورش، گفت: این تغییرات براساس برنامه درسی ملی صورت می‌گیرد.

وی تغییر محتوایی کتاب‌های درسی دوره ابتدایی را نیز در همین راستا دانست و افزود: از سال تحصیلی ۸۸-۸۹ کتاب‌های جدیدی در مدارس ابتدایی تدریس می‌شوند که از نظام نمره مداری پیروی نمی‌کنند.

وی افزود: این کتاب‌ها طوری تهیه و تنظیم شده‌اند که در انتهای سال، دانش‌آموزان بر اساس ارزشیابی توصیفی سنجیده می‌شوند و به پایه بالاتر می‌روند.

وی تصریح کرد: طراحی و برنامه‌ریزی این کار انجام شده است و در یک دوره زمانی چهار تا شش ماهه، با برنامه‌ای فشرده کار را عملی خواهیم کرد.

مدیر کل دفتر تالیف کتاب‌های درسی وزارت آموزش و پرورش به سیاست‌های جدید سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی در تالیف کتاب‌های درسی اشاره کرد و گفت: این سازمان در نظر دارد علاوه بر حذف نمره مداری از نظام ارزشیابی، بسته‌های آموزشی را نیز جایگزین کتاب‌های درسی کند.

ذو علم با اشاره بر تأکید مدیریت جدید سازمان بر این مقوله، گفت: امیدواریم این برنامه را هر چه سریع‌تر به صورت آزمایشی انجام دهیم و برای تثبیت آن در برنامه درسی ملی، اقدام کنیم.

ارتش در دومین همایش اندیشه و قلم اظهار داشت: براساس تعامل صورت گرفته بین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ارتش، ۳۶۰ هزار جلد کتاب رایگان از سوی این وزارتخانه تا پایان سال جاری در اختیار کتابخانه‌های ارتش قرار خواهند گرفت.

در حاشیه دومین همایش اندیشه و قلم ارتش، نمایشگاهی شامل ۳۰۰ عنوان کتاب با موضوعات تاریخ دفاع مقدس و ارتش، علوم اجتماعی، ادبیات و علوم دینی برپا شده بود و تعدادی از آثار برگزیده شده در این همایش نیز در آن به چشم می‌خوردند.

نخستین فرمان‌ها و حکم‌های قشونی صادر شده از سوی وزارت جنگ در سال ۱۳۰۰ و نخستین مجله نظامی تاریخ ارتش ایران با عنوان «قشون» از جمله اسناد ارائه شده در این نمایشگاه بودند.

به گفته معاون فرهنگی وزارت ارشاد، درباره نبردهای زمینی دوران دفاع مقدس آثار شایسته و فاخری تدوین شده، اما در زمینه نبردهای هوایی و دریایی، کتاب داستان یا خاطره برجسته‌ای نداریم. این خلأ در معرفی شهدای ارتش تأثیر گذاشته است. دکتر محسن پرویز در دومین همایش اندیشه و قلم با اشاره به تقارن برگزاری این همایش با آغاز شانزدهمین دوره هفته کتاب، اظهار داشت: همایش اندیشه و قلم ارتش، باید پیش از این برگزار می‌شد و هنوز هم حق مطلب درباره فداکاری‌های ارتش در دوران جنگ تحمیلی، ادا نشده است.

نویسنده کتاب «با کاروان لاله‌ها» با تقدیر از سپهبد شهید علی صیاد شیرازی به خاطر تأسیس هیات علوم و معارف جنگ، افزود: ثبت خاطرات فرماندهان ارتش از نظر نظامی و اجتماعی کاربرد دارد و معرفی نقش ارتش در هشت سال دفاع مقدس، وظیفه نویسندگان این حوزه است.

دکتر محسن پرویز، در پایان سخنانش تصریح کرد: آنچه در تاریخ یک کشور باقی می‌ماند، هنر است و اگر وقایع تاریخ دفاع مقدس با شعر و ادبیات آمیخته و در قالب هنر به مردم ارائه شود، برای همیشه

بر صفحه تاریخ جاودانه خواهد ماند. **اهدای کتاب به کتابخانه‌های ارتش** در عین حال معاون فرهنگی و روابط عمومی

با حضور وزرای ارشاد و آموزش و پرورش صورت می‌گیرد تجلیل از کتابخوانان و کتابداران برتر

مؤسسه فرهنگی-انتشاراتی منادی تربیت در مراسم افتتاح نمادین ۳۰ هزار نمایشگاه کتاب در ۳۰ هزار مدرسه با حضور وزرای آموزش و پرورش و فرهنگ و ارشاد اسلامی از کتابداران و کتابخوانان برتر تجلیل می‌کند.

یوسف یعقوبی فر، مسئول برگزاری این نمایشگاه در این باره گفت: در این مراسم از افرادی که به عنوان برترین کتابخوان و کتابدار انتخاب شده‌اند، تجلیل می‌شود. وی در ادامه گفت: استان‌ها فرصت دارند تا آخر آبان ماه، طرح ملی ۳۰ هزار نمایشگاه کتاب در ۳۰ هزار مدرسه را در مدارس اجرا کنند.

شایان ذکر است مراسم تقدیر از برترین کتابخوانان و کتابداران فردا، یکشنبه از ساعت ۸ تا ۱۰ صبح در تالار فرهنگ وزارت آموزش و پرورش برگزار می‌شود.

کنجینه

لرم افزار جامع کتابخانه و آرشیو

کلید طلایی مدیریت دانش

بیش از ۱۷ سال حضور موثر در بزرگترین آرشیوها و کتابخانه‌های کشور

- امکان ذخیره و بارگذاری اطلاعات مربوط به بیش از ۲۰ نوع ماده آرشیوی و کتابخانه‌ای مانند کتاب، نقشه، کاست، CD، فیلم و ...
- وجود آرشیو دیجیتال و یکپارچه به همراه سایر اطلاعات هر ماده و سهولت در بارگذاری همزمان آن‌ها
- قابلیت چیتش اطلاعات وارد شده مطابق با قواعد و استانداردهای بین‌المللی و نظارت هوشمند بر صحت آن‌ها
- قابلیت تولید انواع گزارش‌های آذاری و مدیریتی و توانایی در تحلیل داده‌ها
- امکان نظارت و ایجاد دسترسی متفاوت به بخش‌ها، اطلاعات، محتوا و ... توسط مدیریت
- امکان ایجاد رمز کار دلخواه برای هر کاربر
- سازگار با سیستم عامل Vista و XP
- قابل استفاده در شبکه‌های LAN و WAN
- مبتنی بر بانک‌های اطلاعاتی استاندارد مانند SQL Server
- رابط کاربری مبتنی بر وبیون به‌عنوان مزیت همگام با نقل جدید Office

مقدم شما را در

چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی الکترونیک تهران ۲۰۰۸

(دوم تا پنجم آذر ۱۳۸۷) گرامی می‌داریم.

۲۲۳۰۵۰۰۷

www.raymehr.com

قرآن منظوم

نظر اساتید محترم حوزه و دانشگاه در رابطه با ترجمه منظوم قرآن مجید توسط استاد محترم حسن سبحانوی که در مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح اکتساب به چاپ رسیده است

جناب عبدالعزیز احمد واکار و دکتر سالی از اساتید محترم حوزه و دانشگاه در این باره فرموده‌اند:

... اینجانب با مروری بر جای‌جای این دیوان مقدس و تطبیق آن با متن قرآن بر دقت و ظرافت و صحت آن کمالی می‌دهم ...

آقای دکتر یوسف یعقوبی فر (استاد دانشگاه فردوسی)

... ایشان در ترجمه قرآن حق مطلب را ادا کرده و خطاهایی که دیگران مرتکب شده‌اند، ایشان مرتکب نشده؛ بلکه در ترجمه منظوم خود لطافت کلام ربانی را به خوبی کجناخته است. برای مثال چند نمونه ذکر می‌شود ...

جناب عبدالعزیز احمد واکار (استاد حوزه و دانشگاه)

... قسمت‌هایی از آن را مطالعه کردم و دیدم بسیار دقیق و در انتقال مفاهیم قرآن تا سرحد امکان کوشیده‌اند که جای تقدیر و تشکر است ...

شایان توجه است که چون این ترجمه در بحر متقارب و هموزن اشعار فردوسی سروده شده، ترجمه زیبایی از قرآن کریم به شمار می‌آید.

آقای دکتر رضا شرف‌زاد (استاد دانشگاه فردوسی)

... بنده قبل از چاپ ترجمه شعری قرآن مجید، اثر طبع عزیز دانشمند آقای حسن سبحانوی را مطالعه کردم، شعری پخته و ترجمه آیات بالابیات دیدم

آقای دکتر حسن سبحانوی (رئیس دانشگاه اهداد و معارف اسلامی دانشگاه فردوسی)

... زحمات برادر یگانه ایشان در ایجاد این اثر نفیس و نهایت دقت ایشان در انتقال مفاهیم و الای قرآن در خور بنی تحسین و تقدیر است.

معهود: شایان امام خمینی (ره)
جنب سازمان آموزش و پرورش خراسان رضوی

تلفن: ۲۲۱۰۰۴۵ (۰۵۱۱)
تلفن: ۲۲۱۴۲۲۲ (۰۵۱۱)

وزیر ارشاد در مراسم تجلیل از تقدیری های کتاب سال و خادمان نشر عنوان کرد

کتابخانه های باز گسترش می یابد

مراسم تجلیل از شایستگان تقدیر بیست و پنجمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی و برگزیدگان شانزدهمین دوره خادمان نشر، سه شنبه گذشته با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در سرای اهل قلم برگزار شد.

در این مراسم محمدحسین صفار هرندی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به اهمیت جایزه کتاب سال گفت: کتاب سال معرفی قله های نشر مکتوب است و فرآیند انتخاب چهره های شاخص این عرصه، برای اینکه جایگاه و اعتبار این جایزه محفوظ بماند با وسواس و دقت هر چه تمام تر توأم است در این میان دو دغدغه وجود دارد؛ یکی اینکه مبادا این شأن و جایگاه را سراسری بگیریم و دیگر اینکه ارزش آنچه را که اثر اندیشه و ذهن خلاق و سرشار از ایمان پدید آورندگان است، آن سان که باید قدر ننهیم.

وی افزود: گاهی کسانی در معرض انتخاب به عنوان برندگان جایزه کتاب سال هستند اما با یکی دو امتیاز کمتر، شایسته تقدیر شناخته می شوند. از این منظر کسانی که به عنوان شایسته تقدیر در اینجا حضور دارند، در معنا همان شایستگان خلق اثری به نام کتاب سال هستند؛ اما به یک اعتبار باید گفت کسانی که به عنوان قله های دانش و معرفت، شایستگی تقدیر را دارند، به مراتب بیشتر از آن جمعی هستند که هر سال به عنوان برندگان و شایستگان تقدیر در جایزه کتاب سال شناخته می شوند، به بیانی دیگر هستند کسانی که آثار ارزشمندی دارند اما فرصت تدوین و انتشار آنها را نیافته اند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: خالقان این اندیشه های پنهان مانده در دل ها که فرصت تبدیل به اثر مکتوب را پیدا نمی کنند، به مثابه شایستگان تقدیر کتاب سال و خادمان برگزیده نشر، شایسته تقدیر هستند. از این رو دامنه کسانی که باید آنها را مورد توجه قرار دهیم، گسترده تر می شود. این خسارتی است که در تقدیرها بر ما وارد می شود و ای کاش توانایی آن را پیدا کنیم و از آن چهره ها بخواهیم آنچه را در دل و ذهن دارند، بر سینه کاغذ بیاورند و ما را از شایستگی بزرگی که خداوند نصیب آنها کرده است، محروم نکنند. صفار هرندی گفت: جامعه ما نیازمند خوراک است و هیچ خوراکی بالاتر از خوراک معنوی نیست. بخشی از مشکلات ما در عدم دسترسی کامل به این شایستگان خلاصه می شود و بخش دیگر به این مقوله مربوط است که آثار باارزش آن طور که شایسته است، به دست نیازمندان و مخاطبان آن نمی رسد. یعنی حلقه مفقوده ای به نام توزیع وجود دارد که هنوز نتوانسته ایم به آن سامان بدهیم.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به سخنان یکی از خادمان برتر نشر که برگزاری نمایشگاه های استانی کتاب را رقیبی برای حوزه توزیع و فروش کتاب تلقی کرده بود، گفت: تمهید برگزاری نمایشگاه های کتاب در طول سال را نباید به عنوان رقیب حوزه توزیع و فروش کتاب تلقی کرد. این امر بر کسی پوشیده نیست که تعداد کتابفروشی های کشور با نیازهای جامعه مافصله زیادی دارد. امروز فروش های بالایی را در نمایشگاه های استانی شاهد هستیم اما در صورت حذف این نمایشگاه ها، کتابفروشی ها نمی توانند فروشی نظیر آنها داشته باشند پس می توان گفت که نمایشگاه ها جای کتابفروشی ها را نمی گیرند بلکه به منبعی برای تامین نیازهای کتابفروشان محلی در شهرهای کوچک تبدیل می شوند و در واقع این کتابفروشان هستند که از تخفیف های بالای نمایشگاه ها بهره می گیرند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی اما چاره کار گسترش

بردارند. ضمن اینکه اقتصاد نشر رشد خواهد کرد و نابرابری های دستمزدهای عرصه کتاب با دیگر عرصه ها نیز از میان برداشته خواهد شد.

آثار درازمدت جشنواره های کتاب

دکتر محمدعلی رضایی فرانی دبیر علمی جایزه کتاب سال نیز از دیگر سخنرانان این مراسم بود. وی ضمن اشاره به اینکه چرخه تولید علم یکی از مهم ترین اموری است که با رشد کتاب و تالیف ارتباط دارد، گفت: تولید دانش از مهم ترین عواملی است که اگر کشور و ملتی در آن دچار نقصان شود، طبیعتاً بر تمامی عرصه های حیات آن ملت اثر می گذارد و آثار سوء آن را می توان بر تمام شئون زندگی آن ملت مشاهده کرد.

وی افزود: یکی از برنامه هایی که باید از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و موسسات فرهنگی کشور مورد توجه قرار گیرد، بررسی آثار جشنواره های کتاب درازمدت است و مهم ترین این جشنواره ها، کتاب سال جمهوری اسلامی است که در دهه فجر امسال به بیست و ششمین دوره خود می رسد. به همین جهت گروهی را برای بررسی آثار برگزیده و برتر دوره های قبل تشکیل داده ایم و فکر می کنیم نتایج پژوهش آنها، کمک شایانی به جهت گیری های آینده در حوزه کتاب می کند. رضایی با اشاره به مراحل تولید، ثبت، ترویج و نقد دانش گفت: هر اندازه که در عرصه دانش به جای مقلد بودن، مولد باشیم، می توانیم گام های بیشتری در جهت توسعه کتاب و کتابخوانی برداریم. وی سپس به ارائه گزارش چگونگی انتخاب شایستگان تقدیر بیست و پنجمین دوره جایزه کتاب سال پرداخت و گفت: از میان ۷۹۹۰ عنوان کتابی که از آثار سال ۱۳۸۵ به دبیرخانه جایزه کتاب سال رسیده بود، ۴۳۰ عنوان اثر در مرحله نخست داوران انتخاب شد. هر یک از این آثار لااقل به وسیله دو داور دانشگاهی یا حوزوی مورد بررسی قرار گرفت. در نهایت ۲۹ عنوان کتاب در بیست و پنجمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی برگزیده شد. اما به دلیل تراکم آن مراسم و همچنین لزوم یادآوری این اتفاق فرهنگی در طول سال بعد، تقدیر از پدید آورندگان ۳۵ عنوان اثر شایسته تقدیر، به هفته کتاب موکول شد.

تولید شود، نه برای حبس در قفسه ها. جوایز کتاب با جایزه های هنری برابری نمی کند

دکتر محسن پرویز معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز که دیگر سخنران این مراسم بود، ضمن ارج نهادن به زحمات تمامی خادمان عرصه نشر از چرخه تولید و توزیع گرفته تا مراحل فنی گفت: کتاب زاینده اندیشه و تلاش پدید آورنده است و بخش اعظم و اصلی که تولید محصول را در حوزه نشر سبب می شود، بر محور تلاش مولفان و مترجمان می چرخد و ما همواره از مولفان و مترجمان تقدیر می کنیم. اما گاهی اصحاب رسانه از این همه جایزه، انتقاد می کنند. این در حالی است که از میان حدود ۵۵ هزار کتابی که در سال های ۸۵ و ۸۶ تولید شده، تنها از یک هزارم تولیدکنندگان آنها تقدیر شده است.

وی افزود: بارها به این نکته اشاره کرده ام که جوایز عرصه کتاب با جوایز عرصه هنر، برابری نمی کند. ضمن اینکه میزان دستمزدهای این حوزه نیز با دیگر عرصه ها برابر نیست. مولفان نامی توانند از راه تالیف و ترجمه هزینه های زندگی خود را تامین کنند. بنابراین یا ناچار می شوند با وقف خود در راه کار نویسندگی، از باقی زندگی چشم پوشی کنند یا به عنوان شغل چندم به نویسندگی و ترجمه روی بیاورند. در چنین شرایطی بر این باورم که تجلیل های به عمل آمده در عرصه کتاب با سایر عرصه ها متناسب نیست.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: ما سهم کتاب را ادا نکرده ایم و باید در این بخش کار بیشتری انجام شود. البته به سهم خود سعی کرده ایم اما نیازمند همکاری رسانه ها و به خصوص رسانه ملی هستیم. رسانه ملی باید در خدمت کتاب باشد و در معرفی آثار برگزیده بکوشد.

وی که پیش از این بر اعطای امتیازاتی در تبلیغ کتاب های برگزیده در صدا و سیما تاکید کرده بود، افزود: توقع ما این است که جلسات نقد و بررسی آنها از تلویزیون پخش شود. این کار به معرفی کتاب به مخاطب کمک می کند و سبب بالاتر رفتن شمارگان می شود؛ در نهایت هم رشد این چرخه سبب می شود که افراد در جهت آفرینش بیشتر آثار مناسب گام

کتابخوانی را تنها به برگزاری نمایشگاه های کتاب در سطح کشور محدود ندانست و گفت: برای تشویق جامعه به کتابخوانی، راه های دیگری مانند تبلیغات را هم باید در نظر گرفت. در این راستا مدت مدیدی است که همراهی رسانه ملی را طلب کرده ایم و آثار آن به مرور مشاهده می شود. آنچه در این میان اهمیت دارد این است که اگر طالب کتاب به دنبال آن نمی آید، ما کتاب را به دست او برسانیم. یعنی هر راهی را جست و جو کنیم تا کتاب را به کتابخوان برسانیم. یکی از راه های این کار هم توسعه کتابخانه های باز در کشور است.

وی با اشاره به آغاز فعالیت کتابخانه های باز در پایانه های اتوبوس، فرودگاه ها، ساختمان های پزشکان و مساجد گفت: مشاهده این نمونه ها به عنوان نتایج عملی گسترش کتابخوانی، مایه خرسندی است.

وی با اشاره به اینکه باید در روند توسعه کتابخوانی از هر فرصتی استفاده شود، گفت: هیچانی که از طرق مختلف باید به جان جامعه بیفتد تا با کتاب آشنی کند و از هر فرصتی برای کتابخوانی استفاده کند، امری است که باید آن را طلیعه توسعه کتابخوانی تلقی کنیم. آمارها نشان می دهد میزان اقبال مردم به کتابخوانی بیشتر شده است به گمان من دلیل بخشی از این توسعه را باید در ارائه بهتر کتاب ها و تدابیر رساندن آسان کتاب به دست مردم جست و جو کرد.

وی در پایان سخنان خود ضمن سپاس از تمامی اهالی نشر و معاونت فرهنگی وزارت ارشاد گفت: دغدغه بزرگ همه ما این است که کتاب برای خواندن

وزیر ارشاد: آغاز فعالیت کتابخانه های باز در فرودگاه ها، ساختمان های پزشکان و مساجد به عنوان نتایج عملی گسترش کتابخوانی، مایه خرسندی است

دکتر رضا داوری اردکانی سردبیر مجله نامه فرهنگ و پژوهشگر برتر فلسفه که در شانزدهمین دوره تجلیل از خادمان نشر به عنوان خادم علمی برگزیده شد، از جمله کسانی بود که در این مراسم به ایراد سخنرانی پرداخت. وی ضمن اشاره به مهجور بودن فلسفه و مجله نامه فرهنگ گفت: اهل فلسفه محل توجه و اعتنا نیستند. گواه این امر را باید در این مساله جست و جو کرد که در بزرگترین فهرستی که از مجلات ایران تهیه شده است، نامی از مجله نامه فرهنگ که نشریه تخصصی رشته فلسفه است نیامده است. همچنین در حالی که نام من به عنوان مقاله نویس حدود ۱۰۰ بار در فهرست مقالات استاد ایرج افشار آمده است، اما هیچ مقاله ای از نامه فرهنگ در این میان به چشم نمی خورد. وی با اشاره به تعبیر میشل فوکو درباره مفهوم «دیسکور» گفت: «دیسکور سخنی مناسب گوش های سنگین زمانه ماست و این گوش ها غیر از آن رانمی شناسند. زبان من و نشریه ام دیسکور نیست و به آن توجه نمی شود اما این مساله به این مفهوم نیست که میوس باشم. زمانه ما زمانه نمایش است و من استعداد نمایش دادن را نداشته ام، بنابراین فکر می کنم مجله ای که حدود ۱۶ سال برای آن زحمت کشیده ام، به زبان قدیمی نوشته شده و مقبول نیفتاده است. اما امروز که مورد تقدیر قرار گرفته ام، باید در عقیده خود تجدید نظر کنم!»

تأثیر فلسفه سیاسی اسلامی بر لئو اشتراوس
حجت الاسلام دکتر محسن رضوانی که در بیست و پنجمین دوره جایزه کتاب سال به خاطر تالیف کتاب لئو اشتراوس و فلسفه سیاسی اسلامی «شایسته تقدیر» شناخته شده بود نیز در این مراسم با اشاره به آراء لئو اشتراوس متفکر معاصر آلمانی گفت: با وجود اینکه ۳۰ سال از درگذشت این متفکر مقیم آمریکا گذشته است، اما اندیشه های او هنوز در محافل فلسفه سیاسی مورد بررسی قرار می گیرد. تا چهار یا پنج سال پیش تصور می شد که او نوافلاطونی است. من در کتاب خود تلاش کرده ام اثبات کنم که او نوافلاطونی هست، اما نه افلاطونی که امروز شناخته می شود، بلکه افلاطونی که از سوی متفکران بزرگ اسلامی مانند فارابی، ابوعلی سینا، ابن رشد و... تفسیر شده است.

حرکت به سمت آهنگ معنایی

دکتر ابوالقاسم امامی که به خاطر ارائه ترجمه فاخر قرآن با مبنای قرار دادن فارسی سره، به عنوان خادم علمی نشر و قرآن پژوه برتر مورد تجلیل قرار گرفت نیز طی سخنانی اظهار داشت: یکی از انگیزه های من در ترجمه قرآن، کوشش برای نزدیک شدن به زبانی بود که بتواند آهنگ معنایی قرآن را منعکس کند و همگام با آن حرکت کند. من با این رویکرد و نگاه به ترجمه قرآن نگریده ام و گامی لرزان در این راه برداشته ام.

کتاب رسانی به کودکان

اسدالله شعبانی شاعر کودکان که در بیست و پنجمین دوره کتاب سال به خاطر کتاب «ماه نو، نگاه نو» درباره چرخه توزیع در کشور گفت: چرخه توزیع کاملاً بر خلاف پسند ماست، خصوصاً اینکه کتاب در دسترس کودکان قرار نمی گیرد. به عقیده من خوب است که روزی را به عنوان روز کتاب کودک نامگذاری کنیم و همه مردم در این روز به کودکان خود کتاب هدیه دهند. در این صورت میلیون ها جلد کتاب در دست میلیون ها کودک قرار می گیرد و می تواند یک رستاخیز دینی و میهنی را سبب شود.

ناشر برتر و خادم فنی نشر

علی جیران پور خامنه مدیر انتشارات رسالت قلم نیز که در این مراسم به عنوان خادم فنی نشر معرفی شد، در این مراسم سخن گفت. وی ضمن اشاره به مشکل کمبود ویرتین کتاب در کشور گفت: اگر دغدغه کمبود ویرتین برطرف شود، دغدغه رسیدن کتاب به دست مخاطب هم برطرف می شود. وی افزود: در هیچ جای دنیا مانند ایران با آمار هشت هزار تولید کننده و دو هزار توزیع کننده رویه رو نیستیم. وی برای رفع کمبود ویرتین کتاب در سراسر کشور پیشنهاد کرد که به اهالی فرهنگ اجازه داده شود در محل های مسکونی خود، کتابفروشی دایر کنند و مالیاتی هم برای کار آنها تعیین نشود.

اهالی قلم در صدر

مبلغ نقدی جایزه خود را به امور قرآنی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هدیه کرد.

در پایان این بخش نیز جاوید جعفری و رضانصاری به ترتیب از صحافی سپیدار و لیتوگرافی ارغوان، به عنوان صحاف و لیتوگراف برگزیده معرفی شدند.

شایستگان تقدیر بیست و پنجمین کتاب سال
در بخش پایانی این مراسم جوایز ۳۵ شایسته تقدیر بیست و پنجمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دکتر ابوالقاسم امامی اهدا شد.

در گروه کلیات فهرست اسناد مکمل قاجاریه تهیه و تنظیم محمدحسن کاووسی عراق از انتشارات وزارت امور خارجه شایسته تقدیر شناخته شد.

در گروه دین نیز چهار کتاب «چالش سیاست دینی و نظم سلطانی» تألیف نجف لک زایی از انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، «معرف شناسی باوردینی» تألیف سید حسین عظیمی دخت شورکی از انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، «عقل و دل: درآمدی بر نقد عقل عاطفی» تألیف ویلیام وین رایت، ترجمه محمد هادی شهاب از انتشارات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و آرشاد در معرفت و وعظ و اخلاق» تألیف عبدالله بن محمد بن ابی بکر قلانسی نسفی، به تصحیح عارف نوشاهی از انتشارات مرکز نشر میراث مکتوب به عنوان آثار شایسته تقدیر معرفی شدند و با اهدای لوح تقدیر و جایزه از آنها تقدردانی شد.

آثار شایسته تقدیر در گروه علوم اجتماعی
در این گروه در ابتدا در رشته علوم اجتماعی، کتاب «تاریخ پوشاک اقوام ایرانی» تألیف مهرآسا غیبی از انتشارات هیرمند شایسته تقدیر شناخته شد و سپس از علی اصغر سعیدی و سعید صادقی جقه مترجمان کتاب «مقدمه ای بر سیاست گذاری اجتماعی» تألیف کن بلیک مور از انتشارات موسسه عالی پژوهش تاملین اجتماعی تقدیر شد.

در رشته علوم سیاسی کتاب لئو اشتراوس و فلسفه سیاسی اسلامی تألیف محسن رضوانی از مرکز انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) شایسته تقدیر شناخته شد.

در گروه علوم اجتماعی و در رشته اقتصاد نیز از کتاب «جهانی شدن و پیامدهای ناگوار آن» تألیف جوزف استیکلیتز با ترجمه محمد رضا باوفا از موسسه انتشارات امیرکبیر تقدردانی به عمل آمد.

در رشته حقوق نیز کتاب «رابطه سببیت در حقوق کیفری» تألیف محمود نجیب حسینی با ترجمه سید عباس نیای زارع از انتشارات دانشگاه علوم اسلامی رضوی به عنوان اثر شایسته تقدیر معرفی شد و در رشته حسابداری نیز فرهنگ اصطلاحات حسابداری انگلیسی - فارسی تألیف شادروان فضل الله اکبری از انتشارات سازمان حسابرسی، شایسته تقدیر شناخته شد.

در حوزه علوم اجتماعی همچنین دو کتاب «مدیریت تولید و عملیات نوین» تألیف احمد جعفر نژاد از انتشارات دانشگاه تهران و آموزش تفکر به کودکان تألیف رابرت فیشر با ترجمه مسعود صفایی مقدم و افسانه نجاریان از انتشارات رسش به ترتیب در رشته های مدیریت بازرگانی و آموزش و پرورش به عنوان آثار شایسته تقدیر شناخته شدند.

گروه زبان

در این مراسم در گروه زبان نیز سه اثر شایسته تقدیر شناخته شد. «چالش میان فارسی و عربی سده های نخست» تألیف آذرتاش آذرنوش از نشر اولین، اثر شایسته تقدیر در این زمینه بود. سپس کتاب های یافته های تازه ایران باستان تألیف پروفسور والتر هنتیس با ترجمه دکتر پرویز رجبی و ارتباطات از منظر گفتمان شناسی انتقادی تألیف لطف الله یارمحمدی به ترتیب از انتشارات ققنوس و هرمس، شایسته تقدیر شناخته شدند.

علوم خالص و کاربردی

مقدمه ای بر فیزیک آماری، تألیف کرسون هوانگ با ترجمه محمدابراهیم زمریدان از انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد در رشته فیزیک و «سنجش از دور حرارتی و کاربرد آن در علوم نوین» تألیف سید کاظم علوی پناه از انتشارات دانشگاه تهران در رشته زمین شناسی، شایستگان تقدیر حوزه علوم خالص بودند. در گروه علوم کاربردی نیز دو رشته پزشکی و کشاورزی دو اثر شایسته تقدیر معرفی شدند. در ابتدا کتاب «پرستاری داخلی - جراحی» تألیف جوسیم بلک و جین هاوکس با ترجمه اعضای هیات علمی دانشکده پرستاری - مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به عنوان اثر شایسته تقدیر معرفی شد و سپس از کتاب «تهیه خوراک طیور از پس مانده (فرآوری) و مصرف (آثر آر. آر. وای. ال بوشی و آ. اف. بی. وان دیوئل با ترجمه ابراهیم روغنی و شادروان هوشنگ معینی زاده از انتشارات آبیژ تقدیر به عمل آمد.

گروه هنر

در گروه هنر نیز پدیدآورندگان هفت اثر شایسته تقدیر معرفی شدند. در این بخش در رشته هنرهای نمایشی، معماری و موسیقی به ترتیب از کتاب های «نمایش در دوره صفوی» تألیف یعقوب آژند، «هنر و معماری صفویه» به کوشش شیلا کنبی با ترجمه مراد موحد و ترجمه فارسی الرساله الشریفه فی النسب التالیفیه» تألیف صفی الدین ارموی با ترجمه بابک خضری (هر سه اثر از انتشارات فرهنگستان هنر) تقدیر شد.

در رشته عکاسی نیز دو کتاب ایتالیایی ها و عکاسی در ایران تألیف محمدرضا مهابادپور و دن و عکاسی تألیف پل مارتین لستر با ترجمه زانیار بلوری به ترتیب از نشر قو و حرفه هنرمند شایسته تقدیر شناخته شدند. در رشته تربیت بدنی نیز کتاب های «مبانی مدیریت سازمان های ورزشی» تألیف حسن بحر العلوم (دانشگاه صنعتی شاهرود) و «مبانی تغذیه ورزشی» تألیف فرد برونس با ترجمه حمید محبی و محمد فرامرزی (انتشارات سمت) به عنوان کتاب های شایسته تقدیر شناخته شدند.

ادبیات

در گروه ادبیات و در بخش متون قدیم، کتاب این راه بی نهایت تدوین بهرام اشتری از انتشارات مرکز نشر دانشگاهی شایسته تقدیر معرفی شد. در رشته شعر معاصر نیز دو کتاب در ملکوت سکوت سروده شادروان سید حسن حسینی و اقلیت سروده فاضل نظری به ترتیب از انتشارات انجمن شاعران ایران و هزاره ققنوس به عنوان آثار شایسته تقدیر معرفی شدند.

در این گروه همچنین در بخش ادبیات زبان های دیگر از کتاب «توراندخت (نمایشنامه بر اساس افسانه ای از هفت پیکر)» تألیف فردریش شیللر با ترجمه علی غضنفری از نشر مرکز تقدیر شد.

کودک و نوجوان

در گروه کودک و نوجوان از چهار اثر در حوزه های شعر، ادبیات داستانی و علوم فنون تقدیر شد. در ابتدا و در رشته شعر کودک کتاب «ماه نو، نگاه نو» سروده اسدالله شعبانی از انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان شایسته تقدیر معرفی شد و از کتاب «کلاغ سه شنبه» سروده مهدی مرادی از انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در بخش شعر نوجوان تقدیر به عمل آمد.

در بخش ادبیات داستانی و علوم و فنون نیز «مجموعه داستان های خفاش کوچولو» تألیف رناته ولش با ترجمه منیژه حسینی و «داستان ابریشم» تألیف شیرین طاهر نژاد به ترتیب از کتاب های شکوفه (انتشارات امیرکبیر) و انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان تقدیر به عمل آمد.

این مراسم در ساعت ۱۷۳۰ دقیقه روز سه شنبه ۲۱ آبان ماه در سرای اهل قلم به پایان رسید.

با علی شجاعی صائین، مدیرعامل مؤسسه خانه کتاب درباره برنامه های هفته کتاب

جشن مطالعه در خانه کتاب

برنامه های هفته کتاب رانیز برعهده دارد. او می گوید: اگر انجمن های فرهنگی شرکت کننده در برنامه های هفته کتاب از نظر مالی یا اجرایی مشکلاتی داشته باشند، خانه کتاب بنا به تصویب کمیته برنامه ریزی قراردادهای خود بودجه لازم را به آنها تخصیص می دهد.

وی در ادامه از برگزاری برخی از نشست ها و مراسم این هفته در سرای اهل قلم خانه کتاب خبر می دهد و می گوید: نشست انجمن تصویرگران کودک و نوجوان و نشست اهل قلم ادیان توحیدی از جمله برنامه هایی است که با همکاری خانه کتاب در سرای اهل قلم برگزار می شود.

دومین جشن کتاب

بنا به تایید اکثر مدیران فرهنگی، هفته کتاب پس از نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، دومین جشن کتاب کشور ماست اما این دو رویداد فرهنگی تفاوت هایی با یکدیگر دارند. شجاعی صائین در مقایسه این دو رویداد می گوید: گستردگی حضور معاونت فرهنگی و اجرای نشست های تخصصی مهم ترین تفاوت هفته کتاب با نمایشگاه بین المللی کتاب است. درست است که در نمایشگاه کتاب نیز نشست های تخصصی برگزار می شود اما محور اصلی این رویداد فرهنگی، عرضه و خرید کتاب است در حالی که این مسئله در ایام هفته کتاب یکی محور فرعی است. بنابراین به گمان من در روزهای هفته کتاب فضای بهتری برای تقدیر از اهالی نشر فراهم می شود و همچنین امکان بررسی تخصصی مسائل صنعت نشر بیش از پیش وجود دارد.

او درباره گستردگی حضور نهادهای دولتی و خصوصی در این هفته فرهنگی می گوید: انجمن های فرهنگی گروه های مختلف صنفی اعم از تصویرگران، نویسندگان، شاعران، ناشران و... در برنامه های هفته کتاب مشارکت دارند و برنامه های هفته کتاب از جنبه های مختلف به گونه ای طراحی می شود که تمام گستره کشور عزیزمان ایران را دربرگیرد، بنابراین می توان گفت که برنامه های نمایشگاه کتاب تنها به مرکز محدود است اما در هفته کتاب برنامه ها به میان مردم می رود، نهادهای فرهنگی درگیر کار می شوند و نشاط ویژه ای فضای فرهنگی کشور را دربرمی گیرد.

نقش رسانه در معرفی اهمیت کتاب

همه صاحب نظران بر این نکته اتفاق نظر دارند که رسانه های می توانند نقش موثری در توسعه کتابخوانی داشته باشند. شجاعی صائین با تاکید بر این نقش تاثیرگذار می گوید: رسانه های مکتوب، دیداری و شنیداری برای تبدیل کتاب به یک رویداد مهم فرهنگی، نباید صرفاً به رویدادهایی مثل هفته کتاب یا نمایشگاه بین المللی کتاب تهران اکتفا کنند بلکه امواج آنها در عرصه کتاب باید مانند رودخانه جاری باشد و کتاب در برنامه های رسانه ها حضور جدی داشته باشد.

او در ادامه می گوید: نهادهای خصوصی و رسمی هر اندازه که تلاش کنند، بدون همکاری رسانه ها نمی توانند به اهداف فرهنگی خود در حوزه کتاب دست یابند.

مدیرعامل خانه کتاب در پایان می گوید: امیدواریم در برگزاری هفته کتاب سال به سال شاهد پیشرفت باشیم البته فکر می کنم در مقایسه با گذشته، گام های بلندی در این زمینه برداشته ایم اما اگر بخواهیم به افق روشن آینده نگاه کنیم، باید در فکر برداشتن گام های بلندتری باشیم.

به گفته شجاعی تعداد آثار رسیده به دبیرخانه این جشنواره نسبت به سال گذشته افزایش قابل توجهی دارد که نشانگر توجه بیشتر رسانه ملی به مقوله کتاب است.

وی ابراز امیدواری کرد که از رهگذر چنین جشنواره ای، شاهد حضور پررنگ تر کتاب در رسانه ملی باشیم؛ امیدواریم شاهد روزی باشیم که کتاب های برگزیده و فاخر در کنار جوایزی که از جشنواره های مختلف کسب می کنند، امکان معرفی و تبلیغ آسان در رسانه ملی را پیدا کنند.

دومین نشست ناشران با معاونت فرهنگی

برنامه دیگری که مدیرعامل خانه کتاب به آن اشاره می کند، دومین نشست ناشران با معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است که اولین نشست خردادماه گذشته با تلاش نشریه کتاب برگزار می کند.

به گفته شجاعی این جشنواره ها ساعت ۱۷/۳۰ روز ۲۵ آبان در سرای اهل قلم برگزار می کنند.

وی درباره اهمیت و نقش رسانه ها در توسعه کتابخوانی نیز به کتاب هفته می گوید: همان اندازه که نقد در توسعه این مهم اثرگذار است، ورود رسانه های مکتوب و دیداری و شنیداری به حوزه کتاب نیز می تواند منشأ اثراتی مهم باشد. زیرا رسانه ها می توانند با تبلیغ و معرفی کتاب های فاخر و پوشش خبری مناسب در این زمینه، راه را برای توجه بیشتر مردم به کتاب هموار کنند.

وی به طور اخص درباره جشنواره کتاب و رسانه ملی می گوید: خانه کتاب تلاش کرده است با برگزاری این جشنواره به نوعی تلاش کسانی را که در صداوسیما جمهوری اسلامی ایران به مقوله کتاب پرداخته اند، ارج نهاد.

خانه کتاب در ستاد هفته کتاب

به گفته علی شجاعی صائین، خانه کتاب علاوه بر حضور در ستاد هفته کتاب، وظیفه پشتیبانی از

فرهنگ مکتوب کشور، پیوند وثیقی با مقوله نقد دارد و تا نقد جدی و علمی در کشور شکل نگیرد، امکان ارزیابی راه های توسعه کتاب و کتابخوانی فراهم نخواهد شد.

او ادامه می دهد: کتاب فاخر در سایه نقد علمی شکل می گیرد. در پنجمین دوره جشنواره نقد کتاب خوشبختانه تعداد مقالات ارائه شده به لحاظ آماری رشد قابل توجهی داشته و می توان این گونه استنباط کرد که پایه و مایه نقد، از گذشته قوی تر شده است.

دومین دوره جشنواره کتاب و رسانه ملی

چهارشنبه ۲۹ آبان ماه خانه کتاب در کنار جشنواره رسانه برتر که روابط عمومی معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی عهده دار برگزاری آن است، دومین دوره جشنواره کتاب و رسانه ملی را نیز برگزار می کند.

به گفته شجاعی این جشنواره ها ساعت ۱۷/۳۰ روز ۲۵ آبان در سرای اهل قلم برگزار می کنند.

وی درباره اهمیت و نقش رسانه ها در توسعه کتابخوانی نیز به کتاب هفته می گوید: همان اندازه که نقد در توسعه این مهم اثرگذار است، ورود رسانه های مکتوب و دیداری و شنیداری به حوزه کتاب نیز می تواند منشأ اثراتی مهم باشد. زیرا رسانه ها می توانند با تبلیغ و معرفی کتاب های فاخر و پوشش خبری مناسب در این زمینه، راه را برای توجه بیشتر مردم به کتاب هموار کنند.

وی به طور اخص درباره جشنواره کتاب و رسانه ملی می گوید: خانه کتاب تلاش کرده است با برگزاری این جشنواره به نوعی تلاش کسانی را که در صداوسیما جمهوری اسلامی ایران به مقوله کتاب پرداخته اند، ارج نهاد.

نهادهای خصوصی و دولتی در کنار هم

به گمانم امسال نهادهای خصوصی و دولتی حضور موثرتری در برنامه های هفته کتاب دارند که پدیده بسیار مبارکی است.

با توجه به ویژگی های حوزه فرهنگ در کشور ما، بخش خصوصی یا دولتی نمی تواند به تنهایی عهده دار پیشبرد برنامه های توسعه کتابخوانی باشند؛ بنابراین حضور هر دو گروه در کنار یکدیگر را باید به فال نیک گرفت. این امر نشان می دهد که در کشور ما برای گسترش فرهنگ مطالعه تحرک ویژه ای ایجاد شده است اما نباید به این میزان راضی باشیم. زیرا ملت ما سابقه فرهنگی درخشان و آموزه های مذهبی بسیاری درباره علم آموزی دارد و اهداف بلند سند چشم انداز ایجاب می کند بیش از گذشته، به کسب دانش و آگاهی و ارتقای منزلت اجتماعی دانایان و دانشمندان توجه نماییم.

شانزدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ۲۱ آبان ماه در حالی آغاز شد که خانه کتاب در کنار عضویت در ستاد هفته کتاب و پشتیبانی کلی برنامه های این هفته، خود نیز برنامه هایی را برای بزرگداشت هر چه بهتر این رویداد فرهنگی تدارک دیده است. درباره این برنامه ها با علی شجاعی صائین مدیرعامل خانه کتاب به گفت و گو نشستیم.

آبان ماه امسال نیز همچون سال های گذشته شور و هیجان بر موسسه خانه کتاب حکمفرماست؛ هیجانی که آغاز هفته کتاب با خود به همراه آورده است.

تلاش برای برنامه ریزی فعالیت های این هفته از ماه ها پیش آغاز شده است. علی شجاعی صائین درباره فعالیت های این موسسه در هفته کتاب می گوید: در این هفته چند برنامه از سوی خانه کتاب برگزار خواهد شد که بخش های مختلفی از صنعت نشر را پوشش می دهد؛ از اهالی قلم به عنوان قطب و محور پروسه تولید کتاب گرفته تا ناشران و عوامل فنی چاپ، لیتوگرافی و صحافی، به نوعی مخاطب ما در برنامه های هفته کتاب هستند.

او در ادامه می گوید: فراتر از اینها، تمام کسانی که پس از انتشار، برای نقد و ارزشیابی کتاب یا معرفی آنها اقدام می کنند نیز در این هفته مورد توجه برنامه های ما هستند.

مدیرعامل خانه کتاب درباره نخستین برنامه خانه کتاب در این هفته که در روز ۲۱ آبان ماه در سرای اهل قلم برگزار شد می گوید: در این مراسم که از سوی خانه کتاب برگزار شد، با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از خادمان علمی و فنی نشر و نیز تقدیر شدگان بیست و پنجمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران تقدیر شد. ۹ خادم علمی نشر، ۱۱ ناشر، پنج خادم فنی نشر و ۳۹ تقدیر شده دوره بیست و پنجم کتاب سال از جمله مهمانان این برنامه بودند.

وی درباره دومین برنامه خانه کتاب در این هفته می گوید: مراسم تقدیر از چهره های برگزیده شعر و داستان کشور، حائزان رتبه های هنری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و برگزیدگان سه دوره اخیر کتاب سال در حوزه شعر و داستان، ساعت ۱۸ روز شنبه (امروز) در هتل انقلاب برگزار می شود و در تلاش هستیم تا در این برنامه که با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاون فرهنگی وی همراه خواهد بود، فضایی صمیمی برای ارتباط برگزیدگان با مسئولان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و خانه کتاب فراهم کنیم.

اختتامیه جشنواره نقد کتاب

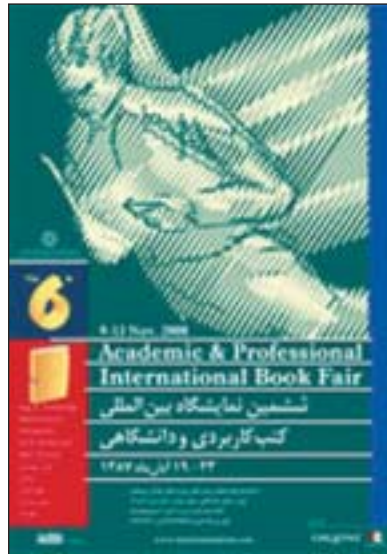
مراسم پایانی پنجمین دوره جشنواره نقد کتاب دوشنبه ۲۷ آبان ماه در سرای اهل قلم برگزار می شود. شجاعی صائین درباره این برنامه نیز می گوید: در این دوره از جشنواره نقد کتاب، حدود ۶۵۰ مقاله از حدود ۷۰ نشریه در ۱۱ گروه مورد بررسی قرار گرفته است که از این میان، شش مقاله برگزیده و هشت مقاله شایسته تقدیر معرفی می شود. در کنار برگزیدگان و شایستگان تقدیر از یک منتقد جوان، یک منتقد پیشکسوت و یک نشریه برتر در حوزه نقد نیز تقدیر به عمل می آید.

وی ضمن اشاره به انتشار سه کتاب، همزمان با مراسم پایانی جشنواره نقد کتاب، درباره تاثیر این جشنواره بر مقوله فرهنگ مکتوب می گوید: این جشنواره به خاطر بازنمایی جنبه های علمی و محتوایی کتاب های منتشر شده در کشور، از اهمیت و ارزش فراوانی برخوردار است چون ارتقای سطح

ششمین نمایشگاه بین المللی کتاب های کاربردی و دانشگاهی برگزار شد

میهمانی مخاطب های خاص

ششمین نمایشگاه بین المللی کتاب های کاربردی و دانشگاهی با تلاش انجمن ناشران بین المللی، ۱۹ تا ۲۳ آبان ماه در سالن مرکز آفرینش های هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان واقع در خیابان حجاب برگزار شد. در این نمایشگاه ۶۶ هزار عنوان کتاب لاتین و عربی در موضوعات علوم پزشکی، فنی - مهندسی، علوم پایه، علوم اجتماعی و هنر در معرض دید بازدید کنندگان قرار گرفت.

سالن مرکز آفرینش های هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان علاوه بر نمایشگاه های مرتبط با کودکان، به دلیل موقعیت مکانی، بهترین محل برای برگزاری نمایشگاه های کوچک کتاب است و در همین راستا ششمین نمایشگاه بین المللی کتاب های کاربردی و دانشگاهی نیز به دلیل تخصصی بودن و مخاطبان خاص، در این سالن برگزار شد.

طبقه اول سالن حجاب که فضایی روشن تر و سقفی بلندتر از زیرزمین دارد، غرفه های نمایندگان برخی ناشران خارجی و شرکت های موزع کتاب های لاتین و عربی را در خود جای داده است. در ساعات اولیه نخستین روز از این نمایشگاه، تعداد مراجعه کنندگان اندک اندک افزایش پیدا می کند. در غرفه های این طبقه از نمایشگاه می توان کتاب های لاتین یا عربی بسیاری را در حوزه ها و رشته های مختلف مشاهده کرد. البته همه این کتاب ها لزوماً دانشگاهی نیستند، بنابراین مخاطبان این کتاب هارا، علاوه بر دانشجویان و استادان دانشگاه، فارغ التحصیلان و شاغلان حوزه های مختلف تشکیل می دهند.

از میان غرفه های نمایندگان ناشران خارجی در این طبقه می توان به مک گروهیل، تیمه، اورینت و سپلای اشاره کرد و ناشرانی همچون ویژه نشر، کتاب سبز، غزال، خدمات کتاب، بنیاد اندیشه اسلامی، انتشارات بین المللی الهدی و ... نیز در این طبقه حضور دارند. در طبقه زیرزمین سالن حجاب نیز علاوه بر بخش انبار و تحویل کتاب، ناشران، نمایندگان و شرکت های کتاب دیگری نیز غرفه دارند که مرکز نشر دانشگاهی، بشری، کتاب آریا، شهر کتاب، نور دانش، دهکده کتاب، نگاره ثریا و ... از جمله آنها هستند.

این سالن در مقایسه با سالن طبقه اول، حتی در ساعات اولیه آغاز نمایشگاه شلوغ تر است و مراجعه کنندگان پشت صندوق یا محل تحویل کتاب های برخی از ناشران یا شرکت های نشر ایستاده اند.

نمایشگاه از دیدگاه غرفه داران

شرکت انتشارات ویژه نشر به دلیل گستردگی تعداد کتاب هایی که در این نمایشگاه ارائه کرده، یکی از اضلاع طبقه اول سالن مرکز آفرینش های ادبی و هنری کانون را به خود اختصاص داده است. این شرکت برای اولین بار کتاب های عربی را نیز با خود به نمایشگاه آورده است.

مدیر عامل شرکت انتشارات ویژه نشر رادر نزدیکی انبار و محل تحویل کتاب های این ناشر در طبقه زیرین ملاقات می کنیم. احدرضایی در گفت و گو با کتاب هفته می گوید: ویژه نشر با حدود ۵۶۰۰ عنوان به زبان انگلیسی و ۱۲۰۰ عنوان به زبان عربی در این نمایشگاه شرکت کرده است. کتاب های لاتین شامل موضوعات دانشگاهی، علمی و کاربردی در رشته های علوم انسانی، هنر، فنی - مهندسی، علوم پایه و پزشکی هستند که اکثر آنها چاپ ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ است و تعداد اندکی نیز در سال های ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ منتشر شده اند.

این شرکت همچنین برای اولین بار ۱۰ عنوان از کتاب های نویسندگان ایرانی مقیم خارج از کشور را نیز در حوزه های فنی - مهندسی و علوم انسانی در

کتاب هایی ارائه می شود که به دلیل کهنگی، قادر به انتقال موضوع مورد نظر نیست.

نظری که پزشک فوق تخصص کودکان و نوزادان است نیز درباره دسترسی به کتاب های تخصصی در نمایشگاه بین المللی کتاب های کاربردی و دانشگاهی می گوید: هنگامی که به نمایشگاه های بین المللی می روم، به علت وسعت بسیار زیاد این نمایشگاه ها آنقدر خسته می شوم که گاهی پیش از آن که بتوانم کتاب مورد نظر را پیدا کنم ناچار به بازگشت می شوم. من پزشکم و زمان کمی برای جست و جوی کتاب های مورد نظر خود دارم ولی خوشبختانه در این نمایشگاه به راحتی می توانم کتاب های تخصصی مورد نظر را خریداری کنم.

وی در مقایسه کتاب های مرجع این نمایشگاه تخصصی با نمایشگاه کتاب تهران نیز می گوید: برخی از منابعی را که در نمایشگاه بین المللی وجود نداشت، در نمایشگاه کتاب های کاربردی و دانشگاهی پیدا کردم که فکر می کنم نکته مثبتی باشد.

تخصصی شدن نمایشگاه ها؛ به نفع مخاطبان
حتی بدون در نظر گرفتن نظرات مخاطبان، نگاهی اجمالی به ششمین نمایشگاه کتاب های کاربردی و دانشگاهی ما را متقاعد می کند که برگزاری نمایشگاه های تخصصی، می تواند فضای مناسبی را برای اهالی علم و فن فراهم آورد.

رضایی درباره تفاوت این نمایشگاه با نمایشگاه بین المللی کتاب تهران می گوید: نمایشگاه کتاب حالت عمومی تری دارد و همه اقشار جامعه را پوشش می دهد. اما نمایشگاه ها هر چه بیشتر تخصصی شوند، برای اهل فن بهتر است چون با محیط خلوت تر و کوچک تری در مرکز شهر سروکار دارند که امکان دسترسی به آن آسان تر است و مخاطبان می توانند در یک محیط آرام کتاب ها را بررسی و انتخاب کنند، ضمن اینکه کتاب های عمومی در نمایشگاه های تخصصی از این دست وجود نداشته و مخاطب خاص خود را دارند.

فتاحی درباره تفاوت ارائه کتاب های تخصصی لاتین در این نمایشگاه با نمایشگاه بین المللی کتاب تهران می گوید: بخش ناشران لاتین در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران گاهی بازدید کنندگان غیر مخاطب هم دارد بنابراین کسانی که مخاطبان واقعی این کتاب ها هستند، به راحتی امکان دسترسی به این کتاب ها را پیدا نمی کنند. به عنوان مثال مخاطبان کتاب های انتشارات تیمه اکثراً پزشکان و جراحانی هستند که مطب یا اتاق عمل را هر کرده اند و زمان محدودی را به یافتن و خرید کتاب اختصاص داده اند که انبوهی جمعیت بازدید کنندگان نمایشگاه بین المللی گاه آنها را از جست و جوی شمیمان می کند اما نمایشگاه های تخصصی نظیر نمایشگاه کتاب های کاربردی و دانشگاهی کار را برای مخاطبان و کتابداران آسان می کند.

فتاحی در پایان می گوید: ناشران بین المللی با مشکلاتی نظیر گمرک و مالیات دست و پنجه نرم می کنند و اگر از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از آنها حمایت نشود، قادر به ادامه فعالیت نخواهند بود. بنابراین فکر می کنم همه باید دست به دست هم دهند تا ادامه کار و رونق فعالیت های آنها تسهیل شود و برگزاری نمایشگاه کتاب های کاربردی و دانشگاهی یکی از فعالیت هایی است که به شرکت های وارد کننده کتاب کمک می کند که به فعالیت خود ادامه دهند.

ششمین نمایشگاه بین المللی کتاب های کاربردی و دانشگاهی چهارشنبه ۲۳ آبان ماه به کار خود پایان داد.

تنوع موضوعی دسترسی آسان

علیرضا ربانی مدیر انجمن فرهنگی ناشران بین المللی و مدیر انتشارات غزال در نخستین روز برپایی ششمین نمایشگاه بین المللی کتاب های کاربردی و دانشگاهی به سوالات کتاب هفته پاسخ داد. او معتقد است که مخاطبان خاص این نمایشگاه، فرصت کافی برای بررسی و خرید کتاب در اختیار دارند؛ فرصتی که در نمایشگاه های دیگر کمتر به دست می آید.

چه تعداد ناشر و موزع با چند عنوان کتاب در این نمایشگاه شرکت کرده اند؟

۲۸ موزع در بخش کتاب های لاتین، سه موزع در بخش عربی و هشت ناشر در بخش فارسی در این نمایشگاه شرکت کرده اند. در بخش لاتین ۶۱ هزار عنوان کتاب ارائه شده و در بخش عربی نیز پنج هزار عنوان کتاب در این نمایشگاه موجود است اما درباره تعداد کتاب های ناشران فارسی اطلاع دقیقی در دست نیست.

مخاطبان اصلی این نمایشگاه را چه کسانی تشکیل می دهند؟

به دلیل اینکه کتاب های عمومی به صورت محدود در این نمایشگاه ارائه می شود، مخاطب آن افراد خاص هستند. اصولاً بخشی از کتاب های کاربردی در دانشگاه ها مورد استفاده قرار می گیرند اما مخاطب بخش اعظم این گونه کتاب ها، حرفه ای ها هستند. کتاب های حوزه کودک و نوجوان، عمومی و ادبی نیز در این نمایشگاه اندک است. البته ما محدودیتی از نظر نوع کتاب های عرضه شده نداریم اما چون اغلب مخاطبان نمایشگاه را دانشجویان، حرفه ای ها و کتابداران کتابخانه های تخصصی تشکیل می دهند، کمتر در این حوزه ها کتاب ارائه می شود.

خرید در این نمایشگاه به صورت نقدی انجام می شود یا مانند نمایشگاه بین المللی کتاب ثبت نام انجام می گیرد؟

در این نمایشگاه به دلیل این که دانشگاه ها، کتابخانه ها و مراکز پژوهشی بتوانند نشانی و مشخصات خود را روی فاکتور داشته باشند ثبت نام هم داریم که به صورت آنلاین انجام می شود. افراد می توانند ثبت نام کنند تا در مراجعات بعدی راحت تر باشند. خرید در این نمایشگاه نقدی است ولی اگر موجودی کتاب به اتمام برسد، ثبت سفارش انجام می شود.

این نمایشگاه چه تفاوت های کلی با بخش ناشران خارجی نمایشگاه بین المللی کتاب تهران دارد؟

تفاوت خاصی ندارد فقط در بخش لاتین تنوع موضوعی آن بیشتر است.

به نظر شما برگزاری نمایشگاه های تخصصی از این دست چه تاثیری در جذب مخاطب دارد؟
به نظر من مخاطب راحت تر خواهد بود و در محیطی خلوت تر، زمان کافی برای بررسی و ارزیابی کتاب ها در اختیار خواهد داشت.

طبق ارزیابی شما این نمایشگاه در شش دوره ای که از برگزاری آن می گذرد، توانسته جریان ساز باشد و بر مخاطبان تاثیر بگذارد؟

این نمایشگاه در ابتدا در خلأ ناشی از برگزار نشدن نمایشگاه های تخصصی دولتی از سوی وزارت علوم و بهداشت شکل گرفت. در ابتدا برای مخاطبان کمی غیر متعارف بود چون قیمت کتاب ها نسبت به نمایشگاه بین المللی کتاب تهران بالاتر و واقعی تر بود، ولی در دوره های اخیر به مرور جای خود را در میان نمایشگاه های کتاب باز کرده است، چون هم قیمت عرضه یارانه ای کتاب های خارجی در نمایشگاه های دیگر بالاتر رفته و به قیمت واقعی نزدیک شده و هم مخاطبان از نظر ذهنی آماده شده اند تا کتاب را با قیمت واقعی خریداری کنند.

سایر محمدی

«روضه الانوار» اثر خواجه کرمانی (متوفی ۷۵۰ هـ. ق) با تصحیح، مقدمه و تعلیقات محمود عابدی به تازگی از سوی نشر میراث مکتوب منتشر شده است. محمود عابدی متولد ۱۳۲۳ اصفهان دارای دکترای ادبیات فارسی از دانشگاه تهران، ترجمه چندین اثر از متون عربی و تصحیح چند رساله معتبر از قرون گذشته را نیز در کارنامه خود دارد که غالباً در زمینه نهج البلاغه است. عابدی در پایان دهه شصت «نفحات الانس» جامی را تصحیح کرد که در سال ۷۰ به عنوان کتاب سال جمهوری اسلامی ایران برگزیده شد. «کشف المحجوب» هجویری را نیز در سال ۸۲ تصحیح و همراه با تعلیقات به بازار فرستاد که این کتاب نیز به عنوان کتاب سال جمهوری اسلامی شناخته شد. این کتاب از سوی انتشارات سروش تا کنون چندین بار تجدید چاپ شده است. دکتر عابدی به عنوان محقق و مدرس دانشگاه تربیت معلم پیش از ۲۵ مقاله تحقیقی، علمی و ادبی در نشریات دانشگاهی چاپ کرده و زمینه تدریس وی در دانشگاه نیز در حوزه عرفان، متون عرفانی و ادبیات فارسی است.

با دکتر محمود عابدی درباره تصحیح «روضه الانوار» خواجه کرمانی

کتاب محبوب حافظ

آقای عابدی «کشف المحجوب» با تصحیح شما از سوی انتشارات سروش بارها تجدید چاپ شده است. با توجه به این که پیش از شما هم افرادی دست به تصحیح این کتاب زده اند علت این استقبال را چه می دانید؟

تا آن زمان چاپ های قبلی «کشف المحجوب» به صورت کامل تصحیح نشده بود. حدود سال ۱۹۰۵ میلادی یک محقق و پژوهشگر سختکوش روسی به نام ژوکوفسکی کتاب «کشف المحجوب» را با مقابله چند نسخه خطی در روسیه تصحیح و در همان کشور چاپ کرده بود. همین تصحیح که در خارج از ایران منتشر شده بود، به وسیله ناشران ایرانی در داخل کشور به شکل افست تکثیر و منتشر می شد. این کتاب بامقدمه دکتر قاسم انصاری از سوی انتشارات طهوری بارها چاپ شده و در اختیار علاقه مندان متون عرفانی قرار گرفته است. ویژگی کار من در تصحیح «کشف المحجوب» این بود که نسخه های متعددی از این اثر را تهیه، متن آنها را مقابله و مقایسه و از بین این نسخه ها، بهترین نسخه را انتخاب کردم. در نهایت هم یک متن تطبیقی از کشف المحجوب به جامعه ارائه دادم که با نسخه موجود در بازار تفاوت های فراوانی دارد به گونه ای که می توان گفت در هر صفحه از تصحیح ژوکوفسکی دو غلط آشکار وجود داشت. یعنی کار من غیر از عرضه یک متن کامل که همه آن اغلاط را تصحیح کرده، مقدمه ای نیز در معرفی کتاب، پیشینه کتاب، منابع مختلف کتاب، راجع به هجویری و مشابه هجویری دارد. ضمناً با تعلیقاتی که در متن آوردم سعی کردم مشکلات متن را تا جایی که امکان دارد برای خواننده حل کنم و دریافت مطلب را برایش آسان سازم که اگر خوانندگان به این نکات توجه کنند، من خیلی زود مزد زحماتم را گرفته ام.

ژوکوفسکی همان شخصی است که حدود صد سال قبل «ترانه های عامیانه فارسی» را گردآوری و چاپ کرد؟

در این مورد هیچ اطلاعی ندارم اما این پژوهشگر قبل از این «اسرار التوحید» را هم تصحیح کرده بود. علاوه بر اینها تصحیح چند متن دیگر را هم برعهده داشت.

به نظر شما ارزش و اهمیت «کشف المحجوب» به خاطر موضوع و متن آن است یا به دلیل زبان و قدمت آن؟

ارزش و اهمیت این کتاب در این است که اولاً نخستین کتابی است که در عرفان به زبان فارسی نوشته شده و مطالبی در زمینه به خصوص عرفان فارسی و اسلامی در متن این کتاب وجود دارد که در منابع دیگر نیامده است، یعنی اگر محققان ایرانی و غیرایرانی بخواهند در باب عرفان جست و جو و تحقیق کنند، این کتاب یک منبع معتبر و دست اول به حساب می آید. به همین دلیل این کتاب قبلاً هم به زبان فارسی هم به زبان انگلیسی ترجمه شده است و در پاکستان و هندوستان نیز به زبان اردو بارها ترجمه و منتشر شده است. «کشف المحجوب» از جمله کتاب هایی است که در دانشگاه های پاکستان هم تدریس می شود. در عین حال در دانشگاه های ایران هم در مقاطع فوق لیسانس و دکتری به عنوان منابع

من نام کاتب و مشخصات او به همراه مشخصات خط و نمونه ای از متن اصلی را تماماً در مقدمه «کشف المحجوب» آورده ام که این اطلاعات به صورت جامع و کامل در آنجا آمده و علاقه مندان می توانند به آن رجوع کنند. اگر این نسخه در سال ۷۵۰ هـ ق مکتوب شده باشد، چقدر با سال وفات هجویری فاصله دارد؟ البته من سال ۷۵۰ هـ ق را تاریخ دقیق کتابت این اثر اعلام نکردم. عرض من این است که تاریخ کتابت این اثر باید از سال ۷۵۰ هـ ق آن سوتر باشد. یعنی احتمال داده می شود که پیش از این سال نوشته شده باشد.

به تازگی کتاب «روضه الانوار» با تصحیح و توضیح شما از سوی نشر میراث مکتوب چاپ و منتشر شده است. چه شد که به سراغ این اثر رفتید؟ «روضه الانوار» یکی از مثنوی های ارزشمند خواجه کرمانی است که در سال ۱۳۰۶ یعنی حدود هشتاد سال قبل مرحوم کوهی کرمانی آن را چاپ کرده است. حقیقت این است که کوهی کرمانی در چاپ این کتاب همت و معرفتی وافر به خرج داده بود. اما نزدیک به صد سال از چاپ این کتاب می گذشت. غیر از این کار نیز. تا آنجا که من می دانم. راجع به زندگی و آثار خواجه دیگران اطلاعات جامع و کاملی به دست نداده اند من هم به دلیل این که به حافظ علاقه مند و درباره شعر او کاری تحقیقی انجام داده بودم. برای پژوهش در این زمینه به سراغ سرچشمه های فکر و زبان شعر حافظ رفتم که یکی از آن سرچشمه ها خواجه و آثار او بود. بنابراین «روضه الانوار» را که یک مثنوی عرفانی از

«نفحات الانس» در چه زمینه ای است؟

«نفحات الانس» درباره تاریخ عرفاست و بیش از ۶۲۰ نفر از عرفای بزرگ قبل از قرن نهم یعنی قبل از دوران جامی در این اثر معرفی شده اند. به همین دلیل هم بود که این کتاب در همان سال ها به زبان ترکی ترجمه شد و پس از آن هم به زبان های دیگر ترجمه و منتشر شد. غالباً کتاب هایی که پس از جامی نوشته شده اند، به این کتاب نظر داشته اند چون این کتاب یکی از منابع دست اول تاریخ تصوف است. قدیمی ترین نسخه ای که از «کشف المحجوب» در دست داشتید، مربوط به چه سالی و در چه زمانی مکتوب شده بود؟

من پس از یافتن حدود بیست نسخه خطی از «کشف المحجوب» هر یک از آنها را ارزیابی کردم و در نهایت از پنج. شش نسخه برای تصحیح متن بهره بردم چون برخی نسخه ها مکرر بودند و بعضی ها هم اصیل نبودند اما به طور کلی از بین نسخه ها، نسخه شناخته شده و معتبری که توانستم به دست بیاورم، نسخه ای بود که بین دانشگاهیان به عنوان اولین نسخه «کشف المحجوب» شناخته می شود و حدس می زند که قبل از سال ۷۵۰ هـ ق یا در همین حدود مکتوب شده باشد چون متن این نسخه با متن بقیه نسخه ها تفاوت های عمده ای داشت. به گونه ای که نشان می دهد نسخه های دیگر تحریر دیگری از همان نسخه منحصر به فرد است که نسخه اصل آن در کتابخانه وین نگهداری می شود و من یک کپی از این نسخه را در اختیار داشتم که به عنوان نسخه اساسی از آن استفاده کردم. اسم کاتب این نسخه منحصر به فرد مشخص نیست؟

اولیه متون عرفانی فارسی به دانشجویان ارائه می شود. آیا «نفحات الانس» جامی را پیش از شما کسی تصحیح و منتشر نکرده است؟ «نفحات الانس» را شخصی به نام توحیدی پور در سال ۱۳۳۶ چاپ کرده بود. صد سال قبل از آن هم یعنی در تاریخ ۱۸۵۹ میلادی یک نفر آن را در هندوستان چاپ کرده بود ولی چاپی که از آن منتشر شد، کامل و بدون عیب و ایراد نبود. طبیعتاً انتظار نمی رود که صد و پنجاه سال پیش صورت نهایی متن را دست خواننده داده باشند. من به قدر وسع خویش نسخه های مختلفی از آن را پیدا کردم و نسخه ها را با هم مطابقت و مقابله کردم. این جست و جوها تا آنجا که امکان داشت در منابع مختلف ادامه یافت و به نظرم در نهایت کاری شد که به لطف خداوند مورد توجه و عنایت صاحب نظران و علاقه مندان قرار گرفت و طی این مدت بیش از پنج بار تجدید چاپ شده است.

در روزگار جوانی حافظ کتاب های عرفانی وجود داشتند و تدریس می شدند بنابراین تاثیر لمعات در حوزه های علمی در کتاب «روضه الانوار» خواجه کرمانی تایید می شود

خواجو بود و با کار تحقیقی من هم تناسب داشت، مورد مطالعه قرار دادم و سرانجام آن را تصحیح و همراه با تعلیقات و توضیحات منتشر کردم. در مقدمه «روضه الانوار» نوشته‌اید که این منظومه عرفانی بر وزن مخزن الاسرار نظامی سروده شده و ...

مثنوی‌های خواجوی کرمانی جمعا پنج مثنوی است که به تقلید از پنج گنج نظامی سروده شده است. در واقع این منظومه یک منظومه عرفانی، اخلاقی و اجتماعی در بحر سریع مانند مخزن الاسرار نظامی و در بیست مقاله است که هر یک از آنها موضوع خاصی دارد و با حکایتی تبیین و تأیید می‌شود. این منظومه در بین نظیره‌های متعدد مخزن الاسرار یک منظومه دلنشین و دارای ارزش‌های استثنایی است که زبانی آراسته و مشحون از تازگی و بعضی از تعابیر نظامی را هم دارد.

نظیره‌های متعدد «مخزن الاسرار» نظامی را کدام شاعران سروده‌اند و در بین این نظیره‌ها، «روضه الانوار» چه جایگاهی دارد؟

«روضه الانوار» نظیره یا همانندی است که خواجو آن را در برابر «مخزن الاسرار» نظامی سروده است. نظامی از شاعران بزرگ ادبیات فارسی است که با پدید آوردن پنج گنج یکی از اثرگذارترین شاعران ایرانی در طول تاریخ هزارساله ادبیات فارسی به شمار می‌رود. بعد از او خواجوی کرمانی، جامی و شاعران دیگری که تعدادشان به صد شاعر شناخته شده می‌رسد، هر یک به تقلید از نظامی به سرودن خمسه پرداختند.

«روضه الانوار» به تعبیر شما یک منظومه عرفانی و اخلاقی و اجتماعی است. براساس چه مولفه‌هایی این منظومه را اجتماعی ارزیابی می‌کنید؟

درست است که عرفانی و اخلاقی بودن این منظومه امری روشن و طبیعی است اما وقتی شاعر در این منظومه به زندگی خود و اطرافیان‌ش می‌پردازد، وقتی از وزیر و درباریان سخن می‌گوید، وقتی به عرفای روزگار خودش اشاره می‌کند و احیانا از عرفای کرمان می‌گوید و صوفیان را نقد می‌کند، گوشه‌هایی از احوال اجتماعی آن روزگار کرمان و فارس معرفی می‌شود. در هر حال می‌توان از طریق این منظومه به عناصر اجتماعی و بعضی از مسائل آن روز جامعه از جمله حضور عرفا و تأثیر آنها بر اهل قدرت و رفتار حاکمان با افراد جامعه در آن روزگار به صورت غیرمستقیم پی برد چون این سروده‌ها کم و بیش طرح کم‌رنگی از مسائل اجتماعی آن روز جامعه را به ما معرفی می‌کنند.

در مورد «روضه الانوار» نوشته‌اید که عناصر برجسته‌ای از لمعات فخرالدین عراقی هم در این منظومه دیده می‌شود. «لمعات» در چه زمینه‌ای است و کدام عناصر آن در این منظومه حضور دارند؟

یکی از رساله‌های بسیار معروف که به طرح اندیشه‌های محی‌الدین ابن عربی در زبان فارسی پرداخته، «لمعات» فخرالدین عراقی است. فخرالدین عراقی، شاعر معروف قرن هفتم هجری است که این کتاب را در قونیه و تحت تأثیر تعلیمات صدرالدین قونوی نوشته است. این کتاب به نثر است و در حقیقت عشق و مراتب آن را و به بیان دیگر رابطه انسان با خدا را بیان می‌کند. من در این کتاب رابطه «روضه الانوار» را با لمعات عراقی به خوبی نشان داده‌ام. تا آنجا که می‌توانم تصور کنم و اطلاعاتم به من می‌گوید برای اولین بار است که در کتابی نشان داده می‌شود که در روزگاری نزدیک به زمان حافظ و در ایامی که حافظ جوان در شیراز مشغول تحصیل است چند کتاب از جمله «لمعات» فخرالدین عراقی، اندیشه‌های محی‌الدین ابن عربی در حوزه کرمان و فارس به صورت غیرمستقیم تدریس می‌شود. آنچه من دریافتیم و نشان دادم و خواستم که روشن شود این بود که در روزگار جوانی حافظ در آن حوزه‌ها این کتاب‌های عرفانی وجود داشتند و تدریس می‌شدند و تأثیر لمعات عراقی بر تحصیل عرفان در حوزه‌های علمی در کتاب «روضه الانوار» خواجوی کرمانی تأیید می‌شود.

مروری بر وضعیت انتشار دستاوردهای تحقیقاتی دانشجویان

پایان نامه‌ها در لباس کتاب

نفیسه آذرخش: اگر به عنوان یک مدرس، پزشک، صنعتگر، تولیدکننده، دانشجو، محقق یا حتی به عنوان علاقه‌مندی به مباحث علمی تخصصی در هر زمینه‌ای مانند علوم پایه، تاریخ، فرهنگ، هنر و به هر دلیلی به دنبال حاصل کار فارغ‌التحصیلان آن رشته باشید، اگر فاصله بین میدان انقلاب تا چهارراه ولیعصر و تمام خیابان‌های آن حوالی را بگردید، کتابی را که می‌خواهید، به سختی پیدا خواهید کرد. تازه پس از آن متوجه خواهید شد که این کتاب یا حاصل کار محققان ایرانی نیست، یا اگر هم باشد به روز نیست. بعد از طی این مراحل و پرس و جوهای فراوان به این فکر می‌افتید که برای جست‌وجوی این مباحث به سراغ اینترنت بروید.

اینترنت هم با سرعتی که در کشور ما دارد و سایت‌هایی که چندان به روز و قابل دسترسی نیستند چیز دندانگیری نصیبتان نمی‌کند. پس آنچه باقی می‌ماند، کتابخانه‌های دانشگاهی و پژوهشگاهی است که اگر اهل دانشگاه و پژوهشگاه نباشید، داستان، تازه از چگونگی اجازه ورود به مجموعه آغاز می‌شود.

در این میان این سوال مطرح می‌شود که چرا حاصل کار محققان، دانشجویان و پژوهشگران در گوشه کتابخانه‌ها می‌ماند و تا سال‌ها خاک می‌خورد، اما به راحتی فرصت انتشار نمی‌یابد؟

برای یافتن پاسخ این سوال به سراغ کسانی رفتیم که به گونه‌ای با این قضیه در ارتباط بودند. یکی از محققان مرکز تحقیقات اوقات و بیماری‌های گیاهی وابسته به مرکز مطالعات و تحقیقات وزارت کشاورزی که کتابی از وی با عنوان «آبشارهای ایران» منتشر شده در این باره می‌گوید: «چاپ شدن یا نشدن حاصل تحقیقات یک محقق بستگی به هدف او دارد. برخی از پژوهشگران فقط برای رفع مسئولیت و گرفتن رتبه علمی یا ارتقای شغلی اقدام به پژوهش و تحقیق می‌کنند بنابراین اشتیاقی به چاپ حاصل تحقیقاتشان ندارند بنابراین خیلی نباید انتظار داشت که نتایج تحقیق همه پژوهشگران رادر کتابفروشی‌ها و کتابخانه‌ها ببینیم.»

وی در مورد چگونگی انتشار کتاب «آبشارها» که حاصل هشت سال تحقیق میدانی و مستمر اودر سراسر ایران است می‌گوید: «من دوست داشتم مجموعه گزارش‌های تحقیق را به انتشار برسانم اما قدرت سرمایه‌گذاری برای چاپ آن را نداشتم. دلیل این هم که ناشری قبول کرده آن را منتشر کند این است که مطمئنم از طریق آن فروش و سودآوری خوبی داشته و گرنه، قبول نمی‌کرد آن را به چاپ برساند.»

در ادامه سخنان این پژوهشگر، علیرضا گلستانی عراقی، یکی از اساتید دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک و از اعضای هیئت علمی که خود صاحب دو پایان‌نامه برتر و منتخب کشوری است می‌گوید: «از وقتی دانشجو بدم دلم می‌خواست نویسنده یک کتاب باشم و چه بهتر که حاصل تحقیقاتی را که برای تهیه پایان‌نامه‌ام انجام داده بودم تبدیل به کتاب می‌کردم اما جالب است که به محض گرفتن نمره ۱۹ از بهترین و معتبرترین دانشگاه‌های کشور و باتوجه به این که نتایج این تحقیقات کاملاً کاربردی بود و کارکرد آن هم در حوزه صنایع سمعی و بصری هیچ هزینه‌ای را تحمیل نمی‌کرد نه تنها نتوانستم آن را منتشر کنم بلکه کاملاً به دست فراموشی سپرده شد، بی‌آن‌که آرزوی من برای تبدیل آن به یک کتاب محقق شود. البته اگر سرمایه داشتم، به عنوان چند یادگاری برای خودم و دوستان و آشنایان و دانشجویانم این کتاب را چاپ می‌کردم. وی

اما این که حاصل زحمات و تحقیقات یک نفر به نام دیگری منتشر شود چندان صورت خوشی ندارد». غفاری هم معتقد است اگر تحقیقات چاپ شوند با قیمت پایین در کتاب‌ها منتشر می‌شوند در حالی که یک محقق هزینه گزافی را برای آن پژوهش پرداخت کرده و هم به لحاظ مادی بی‌نصب می‌ماند و هم به جهت معنوی هم نام و نشانی از او باقی نمی‌ماند.

با همه این حرف‌ها انتشارات جهاد دانشگاهی با هدف ترویج گسترش فرهنگ تولید آثار مکتوب در بین دانشجویان و برقراری ارتباط بین پدیدآورندگان و ناشران، اقدام به برگزاری جشنواره کتاب سال دانشجویی و چاپ کتاب می‌کند. به عنوان مثال در سال گذشته حاصل فعالیت این انتشارات چاپ ۲۷۳ عنوان کتاب از طریق ارتباط با دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های مختلف از جمله علوم پزشکی شهید بهشتی، رویان و صنعتی اصفهان بوده است.

در همین رابطه محمد سلگی رئیس این سازمان می‌گوید: «پانزدهمین دوره کتاب سال دانشجویی امسال در دو بخش اصل و ویژه برگزار خواهد شد که در بخش ویژه آثار مرتبط با نوآوری و شکوفایی شرکت داده خواهند شد و دانشجویان می‌توانند آثار خود را در رشته‌های مختلف علوم به این انتشارات ارسال کنند. انتخاب مولف جوان نیز از ابتکارات تازه جشنواره است که به منظور تشویق دانشجویان جوان به تالیف و نگارش برگزار می‌شود.»

از نکات جالب توجه این جشنواره که می‌تواند به بهبود وضعیت انتشار کتب علمی دانشجویی و پایان‌نامه‌ای بینجامد، تشکیل کارگروهی است که در این سازمان شکل گرفته تا به بازکاوی و شناسایی نقاط قوت و ضعف جشنواره بپردازند. این تیم در تلاش است با بهبود و افزایش برخی امتیازات برای مولفان کتب، مانند استفاده از ظرفیت‌های بنیاد ملی نخبگان، سطح کیفی جشنواره را ارتقا دهد. برای برگزاری این جشنواره در سطح بین‌المللی سازمان جهاد دانشگاهی در حال مذاکره با سازمان‌های متولی مانند، آیسیکو است تا به عنوان گام اول بتواند جشنواره را در سطح کشورهای مسلمان گسترش دهد.

گفتنی است مراسم اختتامیه و معرفی آثار برتر پانزدهمین جشنواره کتاب سال دانشجویی ۲۷ آبان ماه همزمان با روز کتاب و دانشجو به عنوان یکی از روزهای شانزدهمین دوره هفته کتاب سال جمهوری اسلامی برگزار می‌شود.

می‌افزاید: «به تازگی در عرصه کتب دانشجویی حرکت‌هایی صورت گرفته و انتشارات جهاد دانشگاهی اقدام به چاپ پایان‌نامه‌ها می‌کند، اما هنوز در مورد دانشجویان خودم مطمئن نیستم آنها بتوانند موضوعات تحقیقی مورد علاقه خود را تبدیل به کتاب کنند.»

در این میان غفاری مسئول کتابخانه پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی ایران نظر متفاوتی در این مورد دارد. او معتقد است بسیاری از پژوهشگران خودشان نمی‌خواهند منابع تحقیقاتی‌شان به چاپ برسد. وی با اشاره به این که فقط ۳۰ تا ۴۰ درصد این پژوهش‌ها در کتابخانه پلیمر و پتروشیمی به شکل جزوه موجود است. عنوان می‌کند: «این کتابخانه تخصصی پروژه‌ها را به صورت سند و گزارش نگهداری می‌کند، علت آن هم ارزش مادی و معنوی این پژوهش‌هاست، به همین دلیل اگر معاونت پژوهشی صلاح بداند در موارد خاص این پژوهش‌ها از سوی انتشارات منتشر می‌شود.»

شاهسون از مسئولان پژوهشگاه تخصصی رویان هم بر همین عقیده است و در پاسخ به این سوال که چرا نتیجه گزارش‌های رویان به شکل ساده و در حد دانش عمومی منتشر نمی‌شود می‌گوید: «تحقیقات رویان فوق تخصصی است. صحبت کردن در این مورد ساده است، اما در واقع چندان عملی نیست.»

وی به این نکته اشاره می‌کند که کتابخانه پژوهشگاه رویان تنها کتابخانه فوق تخصصی پژوهشگاهی و دانشگاهی در کشور است که پایان‌نامه‌های کارآموزانی که در این پژوهشگاه دوره می‌بینند جمع‌آوری می‌کند با این همه اما به گفته او دسترسی به منابع به دلیل محرمانه و تخصصی بودن آنها چندان آسان نیست.

باتوجه به عقیده اعضای پژوهشگاه‌های مختلف به نظر می‌رسد آنچه نگرانی آنها را در مورد انتشار نتایج تحقیقات مضاعف می‌کند رعایت نکردن حق مولف در ایران است.

گلستانی عراقی هم با غفاری رئیس کتابخانه پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی موافق است و می‌گوید: «من حتی وقتی نتایج تحقیقاتم را روی سایت شخصی‌ام قرار می‌دهم مجبورم آن را ناقص ارائه دهم چون بارها تجربه کرده‌ام که حوزه دانشگاهی خودم مورد سوءاستفاده علمی قرار می‌گیرد. البته این که تحقیقات علمی به هر طریقی -چه سایت اینترنتی و چه کتاب- منتشر شود بسیار خوب است

با برگزاری هزاران نمایشگاه در جشن مطالعه

قطار کتاب شتاب گرفت

به گفته کارشناسان نگاهی به برنامه های مرتبط با هفته کتاب سال جاری و مقایسه آن با برنامه های سال های گذشته خاصه برنامه های اولین سال های برگزاری هفته کتاب نشانگر رشد کیفی و کمی برنامه هاست؛ به صورتی که می توان ادعا کرد که شانزده سالگی هفته کتاب با بلوغ قابل توجهی از مناظر مختلف خصوصا همکاری مراکز دولتی و غیردولتی باستاد برگزاری برنامه ها همراه بوده است. از جمله برنامه های هفته کتاب که از اولین دوره های آن همواره مرسوم بوده و همچنان ادامه دارد، برگزاری نمایشگاه های کتاب در مراکز آموزشی و غیر آموزشی است که در شکل گیری این نمایشگاه ها، موسسات، ادارات و سازمان های مختلفی نقش داشته اند.

امسال در هفته کتاب مانند سال های گذشته موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران، انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک و نوجوان، موسسه فرهنگی منادی تربیت و اداره کل امور فرهنگی وزارت علوم در کنار بسیاری از مراکز و موسسات کشور متولی برگزاری نمایشگاه های کتاب هستند.

طرحی متفاوت

موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران امسال نیز مانند سال های گذشته نقشی قابل توجه در برگزاری برنامه های هفته کتاب دارد. این موسسه قبل از آغاز به کار هفته کتاب و به عبارت دیگر در آستانه برگزاری برنامه های امسال، نمایشگاه بزرگ کتاب شیراز را با همکاری معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان برگزار کرد. اما در ایام هفته کتاب این موسسه اقدام به برگزاری سه برنامه کرده است: اولین برنامه، برگزاری نمایشگاه بزرگ کتاب در استان کرمان است که از پنجمین روز هفته کتاب فعالیت خود را آغاز می کند. از ویژگی های این نمایشگاه می توان به حضور گسترده ناشران کتاب های کودک و نوجوان اشاره کرد اما از دیگر فعالیت های موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران در هفته کتاب برگزاری ۳۳ نمایشگاه کتاب در ۳۳ زندان کشور است. به گفته احسان الله حاجتی حدود ۱۰ سال قبل این حرکت برای اولین بار در دستور کار قرار گرفت و در دوره جدید فعالیت موسسه، برگزاری نمایشگاه کتاب در زندان ها از سر گرفته شد.

حاجتی افزود: «امسال ۳۳ نمایشگاه کتاب در زندان های ۳۰ استان کشور برگزار می شود که در این نمایشگاه ها تازه های نشر کشور در معرض دید قرار می گیرند و در پایان هفته کتاب نیز کتاب ها به کتابخانه زندان ها اهدا می شوند.»

وی در ادامه به برگزاری نمایشگاه کتاب در دانشگاه های سراسر کشور اشاره کرد و گفت: «پیشنهاد برگزاری نمایشگاه کتاب و معرفی تازه های نشر در دانشگاه ها سه سال قبل همزمان با هفته کتاب از طرف موسسه نمایشگاه های فرهنگی به ستاد برگزاری هفته کتاب ارائه شد که با همکاری وزارت علوم در اولین دوره پنج نمایشگاه و در دومین دوره ۱۷ نمایشگاه و نهایتا امسال ۳۰ نمایشگاه در ۳۰ دانشگاه کشور برگزار می شود.

مدیرعامل موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران در ادامه گفت و گو با کتاب هفته تصریح کرد: «کتاب هایی که در دانشگاه های کشور در معرض نمایش قرار می گیرند نیز پس از اتمام هفته کتاب به کتابخانه دانشگاه اهدا می شود.»

کتاب در کارخانه

انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک و نوجوان

کارتن کتاب که دربرگیرنده مجموعا یکصد عنوان کتاب است ارسال می شود. به گفته وی: «هر کارتن کتاب به طور متوسط شامل ۵۰ تا ۱۰۰ عنوان کتاب است که از هر عنوان صرفا یک جلد کتاب وجود دارد.»

سال گذشته همزمان با برگزاری ۲۵ هزار نمایشگاه کتاب در ۲۵ هزار مدرسه ۲/۵ میلیارد تومان کتاب از سوی دانش آموزان و مدارس خریداری شد. یعقوبی فر در خاتمه با اظهار امیدواری از این که نمایشگاه های امسال بتواند نقش موثری در توسعه کتابخوانی داشته باشد می گوید: «این برنامه ریزی همانند سال های گذشته وجود دارد تا کتاب های باقیمانده پس از پایان ایام برگزاری نمایشگاه از سوی سازمان آموزش و پرورش استان با اعتباری که در نظر گرفته شده، جهت تجهیز کتابخانه های مدارس خریداری شود.»

دانشگاه ها، میزبان نمایشگاه کتاب

معاونت فرهنگی وزارت علوم نیز در هفته کتاب امسال با همکاری موسسه نمایشگاه های فرهنگی تعداد ۳۰ نمایشگاه کتاب در ۳۰ دانشگاه کشور برگزار می کند که نکته مهم در خصوص این نمایشگاه ها، اهدای کتاب ها به کتابخانه های دانشگاه هاست. در هر نمایشگاه بیش از ۱۷۲۸ عنوان کتاب تخصصی در معرض دید قرار گرفته است که این تلاش صورت گرفته تا کتاب ها جدید و در عین حال متناسب با نیاز دانشجویان باشند.

به گفته مجید باروت کوب زاده مدیر واحد اطلاع رسانی اداره کل معاونت فرهنگی وزارت علوم در اولین دوره برگزاری این نمایشگاه، پنج دانشگاه میزبان بودند و در سال بعد یعنی سال گذشته ۱۵ دانشگاه و امسال به مناسبت سی امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی شاهد شکل گیری ۳۰ نمایشگاه کتاب در ۳۰ دانشگاه هستیم. وی می افزاید: «از این تعداد نمایشگاه پنج مورد آنها در دانشگاه های تهران و باقی در دانشگاه های سراسر کشور برگزار می شوند.»

آنها قرار می گیرد که ۲۰ درصد از سوی ۵۸ ناشر عضو انجمن و ۲۰ درصد دیگر به وسیله معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تامین می شود.

۳۰ هزار نمایشگاه در ۳۰ هزار مدرسه

موسسه فرهنگی منادی تربیت وابسته به معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش نیز در همین ایام مانند سال های گذشته نمایشگاه های کتاب را در مدارس کشور برگزار می کند. سال گذشته این موسسه تعداد ۲۵ هزار نمایشگاه را در ۲۵ هزار مدرسه برگزار کرد که امسال به پیشنهاد معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با توجه به سی امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، تعداد نمایشگاه ها به ۳۰ هزار مورد رسید، هر چند مدیر عامل این موسسه، معتقد است که توانایی برگزاری نمایشگاه کتاب در تمام مدارس کشور وجود دارد.

امسال در حالی شاهد برگزاری نمایشگاه های کتاب در مدارس کشور هستیم که ۴۵۰ ناشر در برگزاری آن مشارکت دارند. به گفته یعقوبی فر فراخوان انتخاب کتاب ها برای نمایشگاه های امسال برای ناشران ارسال شده که از بین ۱۵ هزار عنوان کتاب ارسالی، پس از بررسی های مورد نظر تعداد هفت هزار و هشتصد عنوان کتاب جهت معرفی در این نمایشگاه ها مورد تایید واقع شدند تا امسال موسسه فرهنگی منادی تربیت برای یازدهمین سال مقدمات راه اندازی نمایشگاه های کتاب را در مدارس سراسر کشور فراهم کند.

یعقوبی فر که از این حرکت به عنوان طرحی ملی یاد می کند می افزاید: «کتاب های این نمایشگاه به طور متوسط با ۳۵ درصد تخفیف از ناشران به صورت امانی خریداری می شود که ۱۵ درصد آن صرف هزینه برگزاری نمایشگاه و ۲۰ درصد نیز بابت تخفیف فروش کتاب به دانش آموزان در نظر گرفته می شود. وی در ادامه تصریح می کند: «کتاب های موجود براساس نظر کارشناسان و براساس نیاز استان های مختلف تفکیک می شوند و برای هر مدرسه یک

نیز طی ایام هفته کتاب اقدام به راه اندازی نمایشگاه کتاب کرده است. این انجمن نیز چون موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران محیطی کاملا متفاوت را برای برگزاری نمایشگاه کتاب انتخاب کرده است. کارخانه ها و محیط های صنعتی مکان هایی هستند که از چند سال قبل برای برگزاری نمایشگاه کتاب مورد نظر انجمن واقع شده اند در عین حال به گفته مسئولان این انجمن تعاملاتی دیگر نیز؛ بسیاری از واحدهای صنعتی کشور صورت گرفته است. محمد تقی حق بین مسئول ستاد برگزاری هفته کتاب انجمن در این ارتباط می گوید: از آنجایی که در حوزه صنعت در خصوص مسائل مرتبط با کتاب و کتابخوانی کار زیادی صورت نگرفته بنابراین انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک و نوجوان از چهار سال پیش علاوه بر راه اندازی نمایشگاه کتاب در کارخانه ها، اقدام به برگزاری مراسمی در دومین روز هفته کتاب با عنوان «جشنواره کتاب کودک، کار و صنعت» کرد که امسال دومین دوره آن برگزار شد. امسال همزمان با هفته کتاب ۳۰ نمایشگاه کتاب در کارخانه های استان تهران، خراسان شمالی و گرگان برگزار می شود که در هر نمایشگاه بالغ بر پنج هزار عنوان کتاب با تخفیف ۴۰ درصدی در معرض دید و استفاده کارکنان کارخانه ها و خانواده

از برنامه های هفته کتاب

که از اولین دوره های آن همواره مرسوم بوده و همچنان ادامه دارد، برگزاری نمایشگاه های کتاب در مراکز آموزشی و غیر آموزشی است

«تمثیلات ابن سینا» در سرای اهل قلم بررسی شد

ویژگی‌های امروزی ابن سینا

هفته گذشته چند تن از اهالی حکمت و ادب در سرای اهل قلم گرد هم آمدند تا به بررسی، نقد و تحلیل کتاب ابن سینا و تمثیلات عرفانی اثر هانری کرین که چندی پیش از سوی دکتر انشاءالله رحمتی به فارسی برگردانده شد، بنشینند. در این جلسه علی معلم و کامران فانی نیز در کنار مولف اثر به عنوان میهمان حضور یافتند.

کامران فانی نخستین سخنران برنامه بود که در ابتدای سخنانش به ویژگی‌های شخصیتی هانری کرین پرداخت. او سپس به نقش پراهمیت کرین در معرفی اندیشه ایرانی-اسلامی، از سهروردی تا ملاصدرا نیز اشاره کرد. وی تاکید کرد برای کرین مسئله اندیشه ایرانی-اسلامی در آرای متفکرانی چون سهروردی یا ابن سینا، مهم تر از یک تحقیق صرف بود؛ کرین سه هدف مهم را در کتاب ابن سینا و تمثیلات عرفانی دنبال می کرد؛ نخست آن که نشان دهد ابن سینا به رغم آن که فیلسوف مشائی و ارسطویی است، اصولاً دارای نوعی نگاه اشراقی به دنیا و همین طور عالم اندیشه هم بوده. دوم آن که کرین اعتقاد داشت اندیشه‌های ابن سینا پیام تازه‌ای برای زندگی امروزی ما دارد و این امر برای کرین از اهمیت قابل توجهی برخوردار بوده است. به گفته فانی اما آخرین نکته‌ای که می توان از آن به عنوان مهم ترین محرک کرین در زمینه تحقیق و پژوهش یاد کرد، دغدغه‌های شخصی این متفکر بزرگ است. چراکه او در جامعه فرانسه جزو اقلیت پروتستان بود

که برخلاف اکثریت کاتولیک اعتقاد داشتند انسان برای رسیدن به اندیشه و عالم ماورایی به واسطه کلیسا احتیاج ندارد. از دیگر سو کرین اعتقاد داشت به هر روی انسان برای رسیدن به عالم ماوراء محتاج واسطه‌هایی است، اما نمی توانست اندیشه‌های کاتولیک را بپذیرد. به این ترتیب به اندیشه‌های عرفانی و ایرانی چون اندیشه‌های ابن سینا و سهروردی روی آورد که در آنها انسان نمی تواند بدون واسطه با مبدا ارتباط برقرار کند.

به باور فانی در اندیشه‌های ابن سینا و سهروردی برای دست یافتن به اندیشه ماورایی مراتب و منازل وجود دارد که آدمی باید آنها را ببیند و نمی توان بدون در نظر گرفتن این واسطه‌ها به حقیقت دسترسی داشت. کرین این مراحل را «فرشته شناسی» می نامید و این فرشته شناسی را می توان مغز و محور کل اندیشه‌های او نامید. کرین دغدغه شخصی دیگری نیز داشت که همانا عرفی شدن جهان امروز بود. او معتقد بود جهان امروز غرب معنویت را از دست داده است و حتی اگر فردی در این جهان انسانی مذهبی هم باشد، عرفی زندگی می کند و می اندیشد؛ چون نمی تواند رابطه‌ای با عالم بالا پیدا کند. به گفته وی کرین تلاش می کرد با نگاشتن تاریخ معنویت، اندیشه معنوی و سیر آن را به دنیای امروز معرفی کند و جهان را از ورطه عرفی و

سکولاریسم برهاند.

به باور او سه مرتبه در عالم وجود دارد که برای رسیدن به ماوراء باید این سه مرحله را طی کرد. فانی گفت: چنان که می دانیم عالم در اندیشه‌های قدما دو بخش بود؛ یکی عالم مادی و دیگری عالم فرامادی که عرفا این دو عالم را به ناسوتی و لاهوتی تعبیر کرده‌اند. کرین معتقد بود در بین دو عالم، جهان برزخی دیگری نیز وجود دارد که اگر بخواهیم با آن عالم فرامادی رابطه برقرار کنیم باید از این برزخ یا پل بگذریم. او این عالم برزخی سوم را عالم خیال می نامید و بر آن بسیار تاکید داشت؛ حتی می توان کل فضای جغرافیایی اندیشه‌های کرین را در همین عالم خیال دانست.

هانری کرین

سخنران دوم این برنامه علی معلم دامغانی بود که «رابطه شعر و فلسفه» را عنوان سخنان خود قرار داد. شاعر «رجعت سرخ ستاره» گردهمایی گروهی از فرهیختگان به منظور معرفی و شناخت تمثیلات ابن سینا را رخدادی بسیار مبارک ارزیابی کرد و گفت: در این روزگار عجیب که هر روزه هزاران کتاب و هزاران عنوان شگفت برای تغذیه روح و روان بچه‌های سرزمین اشراق به میدان می آید و در بسیاری از این آثار عیناسیاهی می پراکنند و تاریکی تبلیغ می کنند، گرد آمدن دوستان حکمت و فلسفه ایرانی-اسلامی

گرد آثری که منبع روشنایی است، امری بسیار مبارک به شمار می آید. این شاعر در امتداد موضوع سخنرانی خود به پیشگامی شاعران در سیر تطور اندیشه آدمی اشاره کرد. شاعران اگر چه از مدینه فاضله طرد شدند، اما به صورت نامحسوسی آغازگر اندیشه بودند. چنانچه تاریخ فلسفه یونان با هومر و سروده‌های او نسبتی حقیقی و نزدیک دارد. علی معلم در ادامه به نقش خیال به عنوان مبنای پدیدآورنده اثر هنری و شعر در جریان تفکر پرداخت و نشان داد که چگونه خیال هم می تواند در آفرینش شعر موثر باشد و هم در پرواز اندیشه آدمی. حتی افلاطون هم که به ظاهر با شاعران سر ناسازگاری داشت و آنها را مقید به عقل نمی دانست، خود شاعر بود. آخرین سخنران این جلسه، مترجم کتاب تمثیلات ابن سینا دکتر انشاءالله رحمتی بود که سخنان خود را با توجه به اصطلاحات خاص کرین آغاز کرد. او معتقد است که اگر پیچیدگی‌هایی در اصطلاحات کرین دیده می شود از سر تمایل به پیچیده گویی نیست؛ بلکه به خاطر دقت این پژوهشگر سختگیر و نیز دشواری و ظرافت محتوا و اندیشه‌ای است که نویسنده قصد انتقال آن را دارد. او در توضیح این مطلب گفت: کرین وارد حوزه‌ای شده است که پیش از او هیچ کس وارد این حیطه نشده بود. او می خواهد حکمت ایرانی-اسلامی در اندیشه‌های ابن سینا یا سهروردی را برای انسان امروز با فهم امروزی اش معنادار کند که البته این امر مسیر دشوار را برای نوشته‌های کرین ترسیم می کند.

ارسال شقاوت و پشیمانات
ارسال سوال و دریافت پاسخ
دریافت کد شناسایی چاپخانه
تعیین وقت ملاقات با مدیرکل دفتر امور چاپ
اطلاع رسانی در خصوص مراسم و مناسبت های مرتبط
اطلاع و ابلاغ بخشنامه های دفتر امور چاپ

۳۰۰۷۲۲۷۴۷

پل ارتباطی دست اندرکاران صنعت چاپ

دفتر امور چاپ

سامانزیم کرا

شماره ارسال یک پیامک
به شماره ۰۷۲۲۲۷۴۷۰۰۳ از شماره خود چاپ مطلع شوید

علاقتمندان به کسب اطلاعات بیشتر می توانند با شماره تلفن ۰۵۱۲۶۰۳۸۵ تماس بگیرند

رویای جادویی

گاهی خوابیم و خواب می‌بینیم که بیداریم و گاهی بیداریم اما خوابیم. خواب‌های پیوسته ما از خوابی به خوابی دیگر بدل می‌شود و در خلال همین

خواب‌های زنجیره‌وار است که زندگی مان شکل می‌گیرد بی آن که عاقبت متوجه شویم آن لحظه که گذشت، آن دمی که فرو شد و خورشیدی که رفت و آمد، خواب بود رویای خوابی واقعی. خواب‌های گمشده در جریان همین خواب‌های همیشه جادویی، زندگی مردی را روایت می‌کند که انگار جایی همین میان خوابیده است اما گاهی بیدار می‌شود، چیزی می‌گوید و زندگی خود را بیدار می‌کند و عاقبت کاملاً بیدار می‌شود. روایت داستان در فصل‌های مختلف و در زمان‌های متفاوتی شکل می‌گیرد، در واقع ترتیب زمانی و مکانی مرتبی برای رویدادها وجود ندارد و ما باید با در کنار هم قرار دادن تکه‌های این جورچین زمانی و مکانی به تصویر زندگی نادر و شخصیت اصلی داستان برسیم.

نادو پس از طی سال‌ها و با گذر از مسیر زندگی، با خانه‌ای سرشار از خاطرات کودکی، نوجوانی و جوانی پس از آن که به جنون و دیوانگی و آلزایمر متهم می‌شود، مدتی را تنها سپری می‌کند و به بازسازی یاد‌های خفته در ذهن مغشوشش می‌پردازد. ذهن پر دغدغه‌ای که با شعر و نقاشی و داستان در جست‌وجوی جایگاه و ثباتی راضی‌کننده است و عاقبت انگار تنها داستان زندگی اش او را به ثبات می‌رساند. او که از زمان دیدن چشم‌های تهی از حس گل خانم مادر بزرگ محبوبش در هنگامه مرگ، به خلأیی با همان حس و حال فرو رفته است، با یافتن صندوقچه قدیمی پر از عکس‌ها و قطعا یادگارهایی از گذشته دوردست به جهانی می‌رود که تنها در ذهن او معنا و وجود می‌یابد؛ جهانی پر از واقعیت‌های همیشگی ولی معلق در اوام و حل شده در خواب‌هایی با چشمان باز و بسته. در این جهان ذهنی، خانواده او همواره حضور دارند - چه در گذشته‌ای بی‌زمان و چه در زمان روایت - خواه حضوری زنده و فیزیکی و خواه حضوری معنوی و رویایی که از خصوصیات ویژه جهان ذهن اوست. فضای فوق‌العاده صمیمی که نویسنده آفریده است به ملموس بودن و باورپذیری این جهان و همگون و اتفاقات آن بسیار کمک می‌کند. هم از نظر فضایی که داستان در آن حادث می‌شود یعنی خان‌های قدیمی با خاطرات زنده و نشاط آور آن و عادت‌های بسیار ملموس آدم‌های خانواده و این فضا، و ذکر نکات جالبی از خصوصیاتشان در کوتاه‌ترین و بارزترین جملات که پیش زمینه ذهنی لازم جهت شخصیت‌پردازی و هم‌ذات‌پنداری را برای مخاطب به سادگی فراهم می‌کند. با این که در مورد بسیاری از شخصیت‌ها چند جمله کوتاه بیشتر نمی‌خوانیم اما احساس می‌کنیم مدت‌هاست آن‌ها را می‌شناسیم، بر خلاف نادو که با وجود این که در تمام مدت افکارش را می‌خوانیم، اما نکته‌چندانی از عقایدش بروز نمی‌کند و در هاله‌ای دست‌نیافتنی از ابهام باقی می‌ماند.

نثر وحید ساده و صمیمی است و به انتقال حس شخصیت شاعرپیشه داستان به مخاطب کمک شایانی می‌کند در حالی که جملاتی با مایه‌های توصیفی به خلق فضایی عینی و تصویری می‌انجامد. شیوه جذاب روایت او از ماجرا در عین حال که خواننده را به فکر وامی‌دارد، اصلاً ملال‌آور نیست و او را به خواندن ادامه ماجرا برای کشف حقیقت روایت و داستان تشویق می‌کند تا در نهایت دریابد خواب‌های دنیای نادو، او را به کجا می‌کشاند.

با نادر وحید درباره رمان «خواب گمشده»

قصه نویسی بر پرده سینما

بود به شکل فیلمنامه در آید - آنها را برای قرار دادن در قالب رمان، باز نویسی مجدد کردم. نکته‌ای که اشاره کردید به شکل بارزی در کتاب نمایان است. مخاطب حس می‌کند که این داستان با سینما ارتباط محکمی دارد و از آن متأثر است. با توجه به تفاوت فیلمنامه و ادبیات برای تبدیل فیلمنامه به یک داستان یا رمان ادبی چه نکته‌هایی را به فیلمنامه اولیه اضافه کردید؟

همان‌طور که عرض کردم، اگر قرار بود یادداشت‌ها به صورت فیلمنامه نوشته شود شکل دیگری را می‌تلبید و برای تبدیل شدن به رمانی که بخش‌های تفکیک شده از هم را شامل می‌شود و یک فرم کلی هم دارد، نیازمند طراحی بود. برای این طراحی مسئله‌خانه به آن اضافه شد، البته ابتدا خانه در ماجرا دخیل بود اما نه به این شکل که ماجرا را از زمان حال شروع کنیم. در زمانهای رفت و برگشت به گذشته و حال، خانه و اتفاقاتی که در ابتدای ماجرا می‌بینیم به شکلی با دفترچه مرتبط می‌شود و چیزهایی که راوی در آن خانه پیدا می‌کند، بستری مناسب برای رفت و برگشت‌ها می‌شود. یعنی در کل مسائلی به متن اضافه شد، چرا که اگر کار به همان شکل روایت می‌شد، به طور قطع با کاستی‌هایی همراه بود، چرا که شیوه روایت فیلمنامه با شیوه روایی ادبی تفاوت‌های فراوانی دارد. این بود که مسائلی به متن افزوده شد. مثلاً آن دفترچه یادداشت به طور حتم نمی‌توانست در فیلمنامه ارزش چندانی داشته باشد، اما در این جا، شکل دیگری یافته است.

در واقع شما یک نماد ادبی را به کار اضافه کردید؛ چیزی که در سینما ضرورت نداشت. بله، دقیقاً همین‌طور است. این نکته کمک می‌کند تا علاوه بر خلق ابعاد جدید داستان، روایت ادبی نیز بهتر شکل گیرد. این نکته همان‌طور که گفتید در سینما مورد نیاز نبود.

شخصیت راوی بیشتر در مواجهه با شخصیت‌های اطراف نمایش داده می‌شود. این شخصیت چطور شکل گرفت و شما چقدر از مسائل عینی استفاده کردید؟

در واقع شاخصه‌های ادبی خاصی مورد نیاز بود

سفر به دنیای کودکی، نوشتن از رویاها و توجه به دنیای ناشناخته پیرامون آن نکاتی است که همواره مورد توجه داستان‌نویسان بوده است. نادر وحید در رمان «خواب‌های گمشده» که از سوی نشر ققنوس منتشر شده این مسائل را مورد توجه قرار داده است. او که در سال ۸۱، مجموعه داستان «جهان فرمای کوچک» را منتشر کرده، در عرصه فیلمنامه نیز از چهره‌های فعال بوده است. فیلمنامه «قتل آنلاین»، تله فیلم «پریش و ستاره‌های سوخته» و سریال‌های «سایه‌ای در تاریکی»، «آخرین آواز ققنوس»، «آتش سرد» و سریال جدید «بانو از جمله کارهای این نویسنده به حساب می‌آید.

داستان با روایت یک فضای رئالیستی شروع می‌شود و هر چه جلو می‌رویم، مرز خیال و واقعیت در هم می‌لغزد. روند این داستان چگونه شکل یافته و آیا در یک برداشت صورت گرفته یا در جریان باز نویسی تغییر پیدا کرده است؟

در واقع من قصد داشتم ابتدا این داستان را به صورت فیلمنامه بنویسم. اما مجموعه نوشته‌های داستان را با حال و هوای آن خانه و اتفاقاتی که در آن می‌افتد به طور جداگانه داشتم. بعدها تصمیم برای نگارش فیلمنامه تغییر پیدا کرد و بخشهای ابتدایی داستان و خرید خانه و... را به نوشته‌های پیشین اضافه کردم و در نهایت داستان به صورت رمان درآمد. در واقع بخشهایی را که مربوط به رفت و آمد به گذشته و فضاهایی بین توهم و واقعیت است و مخاطب را درگیر می‌کند که آیا شاهد واقعیت است یا توهم، به صورت مجزا داشتم که آنها را به صورت رمانی که روایتگر زندگی راوی باشد و در ضمن مسیر زندگی او را از ابتدا تا انتها مشخص کند در آوردم و ترجیح دادم به شکل و شمایل فعلی باشد. یعنی در مسیر نوشتن فیلمنامه به این نتیجه رسیدم که این شکل روایی نمی‌تواند چندان مناسب باشد و بهتر است که متن به شکل رمان منتشر شود. به هر حال رمان می‌تواند به جنسی از روایت برسد که شاید نتوان آن را در یک فیلم دید.

از سوی دیگر باید در مورد باز نویسی بگویم که پس از جمع آوری تکه‌های مختلف روایت - که قرار

تا یادداشت‌ها به صورت رمان فعلی در آورده شود. دقیقاً همین جزئیات این نقش را ایفا می‌کند. من معتقدم که یک شخصیت باید در مواجهه با اطرافیانش مورد بررسی قرار گیرد. در واقع ما با یک سری المانها افراد را می‌شناسیم مثل جزئیاتی نظیر تکیه کلامها یا خصوصیات رفتاری که شاید در فیلم به صورت دیداری لحاظ می‌شد اما این جا به صورت نوشتاری و خواندنی شکل می‌گیرد. به همین دلیل نام‌های مستعاری برای آنها در نظر گرفتم که در روابط خصوصی یکدیگر را به این نام‌ها صدا می‌زنند و تکیه کلام‌های خاصی که بین خودشان دارند - خصوصاً برای شخصیت‌های مستتر - که با توجه تجربیاتی که همه افراد در طول زندگی با آن مواجه شده و از آن تأثیر گرفته‌اند می‌توان به عنوان مشخصه اصلی برای پرداخت شخصیت‌ها از آنها استفاده کرد. به گمانم این نکات سبب می‌شود مخاطب خود را به اثر ادبی نزدیک تر حس کند و راحت تر با آن ارتباط برقرار کند.

نحوه شکل‌گیری و تقسیم‌بندی فصل‌ها بر چه اساس بوده است؟ این فصل‌ها تداعی‌کننده سکانس‌های سینمایی است یا رفت و برگشت‌های زمانی مورد توجه بوده است؟

بیشتر رفت و برگشت‌های زمانی تأثیرگذار بوده است. ما از زمان حال شروع می‌کنیم و در پایان داستان متوجه می‌شویم که منهای فصل یکی مانده به آخر همه فصول توسط راوی در دفترچه مورد نظر نوشته شده است. به هر جهت یا با تأثیر از عکس‌هایی که در صندوقچه پیدا کرده یا با ورود به آن منزل و مرور خاطراتش، این داستان‌ها را به شکلی که مد نظرش بوده بیان کرده است. به همین دلیل گاهی راوی‌های داستان تغییر می‌کنند و حتی در بخشی از دید گریه خانگی بیان می‌شود. از این جهت هم از دیدگاه‌های مختلف می‌شد به ماجرا نگرینست و هم این که خواننده متوجه می‌شود که مشغول خواندن خاطرات راوی بوده و همان‌طور که در ابتدای داستان اشاره می‌شود، مشاهده می‌کند که او مبتلا به یک نوع روان‌پریشی یا تشنیت افکار بوده است و من تلاش کرده‌ام تا این روان‌پریشی را به نوعی در رمان نشان دهم.

گذری بر «تئوری های اساسی فیلم» نوشته دادلی اندرو

سینما فقط تصویر نیست

عمر تئوری پردازی در سینما تقریباً برابر با طول سال‌هایی است که این هنر پا به عرصه وجود گذاشته است. از همان سال‌های نخستین، دو تئوری بنیادین در سینما شکل گرفت که یکی از آن دو به پدران سینما و دیگری به یکی از کارگردان پیش‌تاز سینما مرتبط می‌شود. برادران لومیر، نخستین سینماگرانی هستند که نگاهی واقع‌گرا به سینما داشتند. در برابر این پدران سینما، ژرژ م‌لِس قرار دارد که ترویج‌کننده نگاه غیرواقع‌گرا در سینماست. او از نخستین کارگردانانی است که داستان‌های علمی-تخیلی را وارد سینما کرد. کتاب تئوری اساسی فیلم نوشته دادلی اندرو، این دو تئوری سینمایی را که بعدها با تغییرات تئوری پردازان سینما دنبال‌شده مورد بررسی قرار داده است. با این همه کار او تفاوت‌هایی با افرادی دارد که به تئوری‌های سینما پرداخته‌اند. او به جای آن که این تئوری‌ها را به شکل جدا از هم بررسی کند، آنها را در گفت‌وگو با هم مطرح می‌کند. البته این دو گفت‌وگو تئوری‌های مختلف را بیش از آن که به انواع مختلف آنها موقوف کند، در نمونه‌های شبیه به هم بررسی می‌کند. او در این مورد می‌نویسد:

آمیدوارم که نظریه پردازان سینمایی مهم را در برابر یکدیگر قرار دهم تا آنها با جوانب مشترک نظریاتشان به گفت‌وگو برخیزند و بنیان اندیشه‌هایشان را آشکار کنند. از این رو آن دسته از نظریه پردازان سینمایی را برای بررسی برگزیده‌ام که به مفهوم گسترده یا بهره‌گیری از یک زمینه استدلالی جامع درباره سینما قلم زده‌اند. با این همه این تئوریسین سینمایی، اولویت را به آن دسته از نظریه پردازانی داده است که نوشته‌هایشان به انگلیسی در دسترس بوده است. این نکته سبب شده او برخی از نظرات متأخری را که به زبان‌های دیگر منتشر شده‌اند از دست بدهد. با این حال، او در فصل‌های پایانی کتاب به برخی از آرای نظریه پردازان فرانسوی که آثارشان به انگلیسی ترجمه شده، پرداخته است.

کتاب تئوری‌های اساسی فیلم دارای برخی نمونه‌های تاریخی نیز هست. وی در این مورد می‌نویسد: «من شیوه کلاسیک بین نظریات دوران شکل‌گیری و نظرات دوران واقع‌گرایی یا عکاسی را حفظ کرده‌ام. وی می‌افزاید: در نظریات سینمایی اولین عصر اندیشه، عصر شکل‌گرایی بوده است و تا سال ۱۹۳۵ یا حدود آن به دشواری می‌توان نظریه پرداز واقع‌گرایی را یافت که بتواند در برابر هوگو مانستربرگ، رودولف آرنه‌ایم، سرگئی ایزنشتین، بلا بلاش یا پودوفکین قد راست کند. به گفته وی سپس موقعیت دگرگون می‌شود و

این نظریه‌ها و تئوری‌ها در کنار یکدیگر است، حال آن که این نظریات در عالم واقع، چنان از نظر زمانی به هم نزدیک نیستند. به عنوان نمونه، سرگئی ایزنشتین، فیلمسازی روس بود که به تدوین در سینما اهمیت فراوانی می‌داد و معتقد بود که می‌توان با استفاده از تدوین‌های سریع، به نوعی تشبیه، استعاره و در نهایت دیالکتیک بعدی رسید، حال آن که رودولف آرنه‌ایم شکل‌گرایی را به گونه‌ای دیگر می‌دید. آرنه‌ایم سینما را به عنوان یک رسانه مورد بررسی قرار می‌دهد. او معتقد است که رسانه‌های گوناگون دارای کاربردهای متعددی هستند که تنها یکی از آنها جنبه هنری آنهاست. آرنه‌ایم نگران بود مبدا سینما در جست‌وجوی دائمی به دنبال تازگی و تنوع، نتواند بیندگانی با درک یک تجربه حساس و عمیق برای خود بیابد. آرنه‌ایم همچنین نگران بود مبدا آنقدر سینماگران از شکلی به شکل دیگر برود که از جست‌وجو به دنبال شکل خالص سینمایی صرف نظر و اساساً رهاش کنند.

در فصل دوم کتاب به نظرات سینمایی واقع‌گرا پرداخته شده است. اساس نظراتی که در این بخش مورد توجه قرار گرفته متوجه آندره بازن فرانسوی است؛ همان تئوریسین و منتقدی که با نوشته و کتاب‌هایش نه تنها سبب پیدای موج نوی سینمای فرانسه شد، بلکه تأثیر عمیقی بر سینمای جهان گذاشت. او اندیشه‌های تئوری آندره بازن را مقابل سرگئی ایزنشتین قرار می‌دهد. اندرو در این مورد می‌نویسد: «بی‌شک نوشته‌های آندره بازن، همان‌قدر مهم‌ترین نظریه سینمایی اردوی واقع‌گرا به شمار می‌آید که نوشته‌های ایزنشتین مهم‌ترین نظریه‌های سینمایی اردوگاه شکل‌گرایان.»

بازن نیز مانند ایزنشتین هیچ‌گاه از خود یک نظام فکری آشکار و روشن بنا نکرد اما اندیشه‌های وی از منطقی محکم و منسجم برخوردار است و گوناگونی و پیچیدگی آنها آن‌را چنان از نظر فرهنگی نافذ می‌کند که تنها ایزنشتین می‌تواند به رقابت با آنها برخیزد.

در فصل سوم نیز نظرات چهره‌هایی همچون راجرلین هارت، اتین سورویو، آندرو ساریس، ادگار مورن، ژان میتری، کریستین متز، امره آیفره و هنری آزل مورد توجه قرار گرفته است که از نظریه پردازان سینمای فرانسه به حساب می‌آیند.

کتاب تئوری‌های اساسی فیلم با ترجمه مسعود مدنی در شمارگان ۱۲۰۰ نسخه به تازگی از سوی نشر رهروان پویش منتشر شده است.

پدیده‌هایی که پشتوانه‌اش بود، رها کنند. وی از ویچل لیندزی نام می‌برد که در اوایل دهه ۱۹۱۰ اولین نظرات مدون سینمایی را تحت عنوان «هنر تصاویر متحرک» منتشر کرد. این تئوریسین سینما نشان داد که این هنر از استعداد نهفته دیگر هنرها برخوردار است و می‌تواند بیان هنری خاص خود را داشته

باشد. در این سال‌ها همچنین در فرانسه، انجمن دوستداران سینما، به طور بی‌وقفه سینما را با موسیقی مقایسه می‌کرد و قابلیت آن را در شکل دادن به جریان و سیمای واقعیت مورد توجه قرار می‌داد. به نوشته دادلی اندرو، این گروه به پیروی از گام‌های اولیه ریچیتو کاتودو وزیر پرچمی که لویی دلوک، رهبر جنبش سینمایی آوانگارد فرانسه تا زمان مرگش در

جوانه‌های اولین نظریات سینمایی واقع‌گرایانه در مکتب غنی آندره بازن و منتقدان کایه دوسینما و سپس در آمریکا در اندیشه‌های زیگفرد کراکوتز و فیلمسازان «سینما - وریته» همچون ریچارد لیکاک، دا. پن بیکر و میشل رومر رشد می‌کند. وی در این مورد می‌نویسد: «مهم این است که جنبش‌های

سینمایی را به این ترتیب در برابر هم قرار دهیم، چرا که این نظریه‌ها به این گونه نیز شکل گرفته‌اند. وی با ذکر این نکته که در این کتاب سعی شده تا نظرات متفکرانی از گرایش‌های متفاوت مقابل هم آورده شود، می‌نویسد: گوشش من این بوده که متفکرانی را برگزینم که به بهترین صورت مباحثی را در نظریاتشان بیان کرده‌اند که در پس آن اندیشه‌ای

گسترده یا مکتب فکری مهمی وجود داشته است. مولف در فصل اول کتاب به تئوری پردازان شکل‌گرایه می‌پردازد که با ژرژ م‌لِس آغاز شد. به عقیده وی اولین نظریه‌های سینمایی، بیشتر شبیه به اعلان تولد بود تا تحقیقات سینمایی. وی بر این باور است که آنها که در این دوران با سینما همدردی می‌کردند و می‌خواستند شاهد شکوفایی‌اش باشند، به همین دلیل دریافتند که ابتدا باید سینما را از

سال ۱۹۲۴ برافراشته بود، تلاش داشت که سینما را به عنوان یک هنر به دیگران بشناساند و بر این باور بود که سینما هنری مستقل است. در ادامه این فصل به اندیشه‌ها و تئوری‌های هوگو مانستربرگ، رودولف آرنه‌ایم، سرگئی ایزنشتین و بلا بلاش پرداخته شده است که از جمله نظریه پردازان کلاسیک عرصه شکل‌گرایی به حساب می‌آیند. آنچه در این فصل دارای اهمیت است در کنار هم قرار گرفتن

این بازیگر کتاب خواندن را با آثار ژول ورن پیگیری کرد. او از آثاری همچون «دور دنیا در هشتاد روز» و «جزیره اسرارآمیز» به عنوان آثاری یاد می‌کند که دوران کودکی‌اش را با آن سپری کرده است. وی سپس آثاری از چارلز دیکنز و تولستوی را به عنوان کتاب‌های بالینی‌اش مورد مطالعه قرار داده است، آثاری که به گفته وی تأثیر فراوانی بر شخصیتش گذاشته‌اند. حیایی به دو کتاب میشل استروگف و ژان کریستف هم اشاره می‌کند و می‌گوید: «همیشه دوست داشتم بتوانم در نقش ژان کریستف بازی کنم. حس می‌کنم بازی در این نقش، انرژی زیادی می‌خواهد.»

بازیگر فیلم‌هایی همچون «علف‌های هرز»، «شارلاتان»، «شام عروسی»، «میهمان» و «چه کسی امیر را کشت؟» از علاقه‌مندان به شعرهای سهراب سپهری نیز هست. او هر وقت احساس تنهایی می‌کند، سری به هشت کتاب سهراب سپهری می‌زند و شعرهایش را به دقت مطالعه می‌کند. در این میان علاقه حیایی به منظومه بلند «صدای پای آب» از بقیه شعرهای سپهری بیشتر است.

رسانه است. او در مورد این کتاب می‌گوید: «آدلر با استفاده از تجاربش در عرصه بازیگری و استفاده از شیوه‌های بازیگری استانیسلافسکی اثری قابل تامل و کاربردی تألیف کرده است، به گونه‌ای که هر علاقه‌مندی می‌تواند با خواندن این دست‌کم نخستین گام‌ها را در عرصه بازیگری بردارد.»

حیایی همچون بسیاری از هم‌نسلان خود مطالعه را با خواندن نشریاتی همچون کیهان‌بچه‌ها آغاز کرده است. او از همان روزها همواره داستان‌های مصور را به دقت می‌خواند و خود را به جای یکی از قهرمان‌های این داستان‌ها تصور می‌کرده است. او از شخصیت زور و به عنوان یکی از محبوب‌ترین شخصیت‌های داستانی دوران کودکی‌اش نام می‌برد و می‌گوید: «همواره دوست داشتم با آن کلاه و نقاب نقش قهرمانی را بازی کنم که به نجات مردم فقیر می‌رود و آنها را از دست افراد ستمگر نجات می‌دهد.»

طبیعی است که در این دنیای کودکانه، جای خاصی برای «رابین هود» وجود داشته باشد؛ قهرمانی که حیایی او را بسیار دوست داشته است.

خواننده و خواننده
کاوه رحمانی

امین حیایی: آرزوی ژول ورن را دارم

امین حیایی از آن دسته بازیگرانی است که با وجود مشغله‌های فراوان همواره دوست دارد اطلاعات خود را به روز کند. به گفته خودش به طور مرتب کتاب‌های روز سینمایی را دنبال می‌کند و تلاش دارد با استفاده از آخرین آثار حوزه بازیگری، کار خود را ارتقا دهد. این بازیگر که با فیلم‌های فراوان نامی آشنا برای سینما و ستان ایرانی به حساب می‌آید، به تازگی خواندن کتاب «بازیگری» نوشته استلا آدلر را به پایان

نگاهی به کتاب «سیر استعمار انگلیس در ایران»

دو گام پس، یک گام پیش

از صحنه بر آن سر باز زد اما با روی کار آمدن رضاخان در صحنه سیاسی کشور، کل مفاد قرارداد به صورت غیر مستقیم به اجرا درآمد و استعمار انگلیس در مدت کوتاهی به تمامی اهداف خود در ایران رسید. اگر بتوان نقدی بر کتاب سیر استعمار انگلیس در ایران وارد آورد، مغفول ماندن سیاست های روسیه در ایران است، چرا که هیچ یک از طرح ها و رفتارهای سیاسی انگلیس در ایران جدای از رقابت با دولت روسیه یا جلوگیری از نفوذ دولت تزاری در این منطقه از جهان نبود. در واقع یکی از هراس های بزرگ انگلستان، سلطه کامل روسیه بر ایران و نزدیکی آن کشور به شبه قاره هند بود. مداخله ای که انگلستان در دوره سلطنت محمد شاه قاجار و اوایل سلطنت ناصرالدین شاه در ماجرای افغانستان کرد از همین منظر قابل بررسی است. به یقین با ضعف سیاسی و نظامی دولت قاجار، اگر هر یک از دو دولت روسیه و انگلیس در ایران حضور نداشتند، کشور مقابل یا ایران را ضمیمه متصرفات خود می کرد یا به شکل یک مستعمره کامل درمی آورد. از این رو چه در بررسی نفوذ روسیه در ایران و چه در پیگیری سیر استعمار انگلیس در ایران باید نگاهی جامع به سیاست های دولت رقیب داشت؛ کاری که در اثر ایرج کیا به اندازه کافی محل اعتنا قرار نگرفته است. با این وجود، نویسنده به شکل موردی، تأثیر سیاست های روسیه یا امتیازات آن کشور در ایران را بر رفتارهای انگلستان از نظر دور نداشته است.

از این گذشته، بخش عمده ای از نفوذ انگلیس در ایران مربوط به سال های پس از روی کار آمدن سلسله پهلوی و به ویژه غارت منابع نفتی ایران است اما از آن جا که کتاب سیر نفوذ استعمار انگلیس تا آغاز سلطنت پهلوی اول را پی می گیرد، شاید لازم بود که محدوده زمانی مورد نظر در عنوان کتاب ذکر شود.

کتاب «سیر استعمار انگلیس در ایران» از سوی انتشارات سفیر ارداهال در ۲۴۷ صفحه، با شمارگان ۲۲۰۰ نسخه و به بهای ۳۰۰۰ تومان روانه بازار کتاب شده است.

اگر قرار بود به نمونه ای اکتفا شود، آن نمونه تمام عیار و کاملاً مرتبط با ایران شبه قاره هند بود؛ چه آن که بسیاری از مطامع استعماری انگلستان در ایران تحت تأثیر منافع آن کشور در هندوستان قرار داشت. به هر روی پس از شرحی از نفوذ استعماری انگلستان در مصر و اوضاع و احوال آن کشور در اواخر قرن ۱۹ میلادی، نویسنده به امتیازات نفتی و گمرکی و اگذار شده به انگلستان از سوی دولت قاجار و نیز قرض این دولت از بانک های انگلیسی می پردازد؛ اقداماتی که همگی وابستگی بیشتر ایران به انگلستان را در پی داشتند.

بخش دوم کتاب با عنوان اجرای سیاست تحت الحمایگی و شکست آن به متن قرارداد ۱۹۱۹ ایران و انگلیس و مخالفت مردم ایران با آن و نهایتاً ابطال این قرارداد می پردازد. به نوشته ایرج کیا، گرچه این قرارداد به علت مخالفت اکثریت نمایندگان مجلس شورای ملی به تصویب نرسید و احمدشاه قاجار هم

ترتیب کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ به کارگردانی انگلستان و با بازیگری سید ضیاء الدین طباطبایی و رضاخان میرپنج به وقوع پیوست و به روی کار آمدن دیکتاتوری پهلوی انجامید.

ایرج کیا بخش نخست کتاب خود با عنوان انگلیس کانون استعمار در جهان را با نفوذ این کشور در خلیج فارس آغاز می کند و سپس به سیر واگذاری امتیازات دولت قاجار به اتباع انگلیسی می پردازد؛ امتیازاتی که بخش مهمی از تحولات عصر قاجار را در پرتو اثرگذاری خویش قرار داده اند. با این حال نویسنده به یک بار از موضوع اصلی کتاب دور می شود و به اوضاع سیاسی مصر از سال ۱۸۸۲ تا ۱۸۹۸ میلادی، مقایسه مختصر تاریخ مصر با انگلستان و علل شکست مصر در مقابل خارجیان می پردازد. در این باره می توان از یک نگاه موردی فاصله گرفت و کلیت سیاست های استعماری انگلیس در دو قاره یاد شده را بررسی و تحلیل کرد. از این گذشته، حتی

درباره نفوذ استعمار انگلستان در ایران طی سده های نوزدهم و بیستم میلادی، صدها مقاله و کتاب به نگارش درآمده و پژوهش های بسیاری به انجام رسیده است اما هیچ کس نیست که مدعی باشد همه وجوه رفتار استعماری انگلیس در ایران، شناخته شده است. از این رو هنوز هم هر پژوهشی در این باره می تواند خواندنی و حاوی نکات تازه باشد.

سیر استعمار انگلیس در ایران نوشته ایرج کیا از تازه ترین کتاب هایی است که در این باره به نگارش درآمده است. به عقیده کیا، سابقه تاریخی نفوذ سیاسی انگلیس در آسیا ابتدا با ورود استعمار به کشورها و سرزمین های پیرامون خلیج فارس آغاز شد و در ایران طی دو مرحله جمعا طولانی ولی ناموفق و یک مرحله کوتاه مدت ولی موفقیت آمیز انجام گرفت.

مرحله نخست با شروع سلطنت فتحعلیشاه قاجار از سال ۱۲۱۲ هجری قمری تا سال ۱۳۳۷ همزمان با سلطنت احمدشاه قاجار به شکل نفوذ مسالمت آمیز سیاسی و اقتصادی ادامه داشت ولی در طول این مدت دو بار هجوم کمربند اقتصادی رویت و رژی که در واقع برای تحت الحمایه کردن ایران صورت گرفت، با شکست روبه رو شد. به دنبال این دو شکست، دولت انگلیس با ناکامی سیاسی بزرگتری پس از انعقاد قرارداد معروف تحت الحمایگی سال ۱۹۱۹ میلادی روبه رو شد.

با شکست اخیر زیربنای سیاست استعماری انگلیس در ایران از حالت نفوذ مسالمت آمیز خارج و به سیاست تهاجمی گرایش پیدا کرد و از تاریخ مذکور تمام سعی و توان استعمار در ایران صرف راه اندازی یک کودتا و روی کار آوردن یک دیکتاتور نظامی شد. به دنبال این نظریه سیاسی بود که ژنرال ادموند آیرون ساید، روز ۱۴ ژانویه سال ۱۹۲۱ میلادی (۲۴ دی ۱۲۹۹ خورشیدی) در دفتر خاطرات خود نوشت: شخصاً عقیده دارم یک دیکتاتوری نظامی تمام گرفتاری های ما را برطرف خواهد ساخت که بی هیچ دردسری این کشور را ترک کنیم. بدین

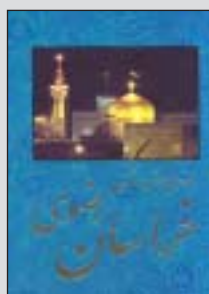
نگاهی به کتاب «راهنمای سفر به استان خراسان رضوی»

سفر به حریم کوی دوست

دارد. در فصل هشتم نیز جاذبه های گردشگری ۱۲ شهر دیگر استان که از گردشگران کمتری برخوردارند، به اختصار معرفی شده است.

نهایتاً در فصل نهم با عنوان «اطلاعات گردشگری» توضیحات کاربردی و متوسطی درباره خدمات و امکانات گردشگری خراسان رضوی شامل اقامتگاه ها، رستوران ها، بازارها، مراکز خرید، تهیه سوغات، حمل و نقل درون شهری و برون شهری، تعمیرگاه های خودرو، مراکز درمانی و دارویی، عکاسی ها و... ارائه شده است. اما آنچه آشنایی با جاذبه های گردشگری خراسان رضوی را در کتاب راهنمای سفر به این استان آسان تر و درعین حال رستار می سازد، بهره گیری از ۵۲۶ عکس رنگی، ۲۲ عکس تاریخی، ۱۰ نقشه بنا، ۱۲ نقاشی دید پرنده و دید نما و نقشه کامل شهرهای

از دیگر ویژگی های کتاب، اختصاص یک فصل کامل (فصل دوم) به مجموعه بارگاه هشتمین امام (ع) است. این فصل که با عکس ها و نقشه های متعدد از آستانه امام رضاع (ع) همراه است، شامل زندگی نامه امام هشتم (ع)، خط سیر و نشانه های سفر آن حضرت از مدینه تا مرو، تاریخچه آستانه امام (ع)، آداب زیارت، معرفی کامل حرم، صحن ها، رواق ها، بست ها، مساجد، مدارس، موزه ها، کتابخانه، مهمانخانه حضرتی و راه های دسترسی به حرم از خیابان های اطراف است.

در فصل های سوم تا هفتم راهنمای سفر به استان خراسان رضوی، دیدنی های «مشهد و پیرامونش»؛ «توس»؛ «نیشابور و قدمگاه»؛ «سبزوار» و «کلات نادری» در فصل های جداگانه معرفی شده اند و مدخل هر فصل نیز به جغرافیا، تاریخ، فرهنگ، مردم شناسی و اقتصاد آن شهر اختصاص

کتاب «راهنمای سفر به استان خراسان رضوی»، سومین کتاب از مجموعه کتاب های گردشگری انتشارات روزنه است که به تازگی روانه بازار کتاب شده است. از این مجموعه پیش تر «راهنمای سفر به استان اصفهان» (در دو مجلد فارسی و انگلیسی) و «راهنمای سفر به استان فارس» (انگلیسی) به چاپ رسیده است.

این کتاب با نگارش و عکاسی حمیدرضا حسینی به معرفی ۲۰۹ دیدنی در ۱۸ شهر این استان، شامل ۴۳ فضا در بارگاه علی بن موسی الرضاع (ع)، ۱۹ زیارتگاه، ۸۳ اثر تاریخی ت فرهنگی، ۱۶ موزه، ۳۹ نفر جگانه و ۹ بازار بزرگ می پردازد. علاوه بر این در ابتدای کتاب، فصلی با نام «درباره ایران و خراسان» به نگارش درآمده است که به مرور تاریخ مختصر ایران و چکیده ای از تاریخ، جغرافیا، فرهنگ و مردم شناسی خراسان اختصاص دارد. این فصل از آن رو برای گردشگران کاربرد دارد که بسیاری از جاذبه های گردشگری خراسان صیغه تاریخی ت فرهنگی دارند و در معرفی آنها معمولاً به مواردی اشاره می شود که فهم دقیقشان مستلزم پاره ای آگاهی های تاریخی است. همچنین مرور تاریخ، جغرافیا و فرهنگ خراسان، خواننده را برای درک بهتر جامعه میزبان و ارتباط مؤثر تر با آن آماده می سازد.

مشهد، نیشابور و سبزوار است که جای دقیق دیدنی ها در آنها مشخص شده است. همچنین کوشش شده است تا کتاب در حد امکان به دایرة المعارفی برای آشنایی بیشتر خوانندگان با تاریخ و فرهنگ ایران و خراسان بدل شود. برای نمونه، در فصل توس ضمن شرح دیدنی های این منطقه، زندگی نامه مختصر اما کاملی از حکیم ابوالقاسم فردوسی ارائه شده است. همچنین از آنجا که آرامگاه فردوسی توسط انجمن آثار ملی ساخته شده است، در کادری جداگانه کارنامه فرهنگی این انجمن از ابتدا تاکنون مرور شده است. نیز با توجه به ساخت تندیس فردوسی در تهران و توس توسط استاد ابوالحسن صدیقی، در کادری دیگر زندگی و آثار این استاد بزرگ مجسمه سازی مورد توجه قرار گرفته است و باز آنجا که از مزار اخوان ثالث در کنار آرامگاه حکیم توس سخن رفته، بی درنگ زندگی این شاعر نوآور معاصر شرح داده شده است. همین شیوه در سایر فصل های کتاب نیز اعمال شده است.

کتاب «راهنمای سفر به استان خراسان رضوی» توسط انتشارات روزنه در ۲۸۸ صفحه به صورت تمام رنگی و تمام گلاس در قطع رقعی، با شمارگان ۵۰۰۰ جلد و به بهای ۱۳ هزار تومان در اختیار علاقه مندان قرار گرفته است.

دکتر محمدرضا ناجی از تازه ترین اثر خود درباره «امام رضا (ع)» می گوید

نگاه گرم هشتمین خورشید

خاص اوست. از این رو، وجود آن بزرگوار همچون دیگر ائمه (ع) به سبب این مقام و منزلت معنوی، منشأ بسیاری از فیوضات حق است و برکات الهی به دعای او روی مردم گشوده می شود. مشهد امام از همان آغاز همواره زیارتگاه مردم از شیعه و سنی بوده است. ابن حیان بستی (متوفای ۳۵۴) از محدثان اهل سنت از استجاب دعای خود و گشایش مشکل ها و رفع سختی ها به واسطه زیارت امام رضا (ع) سخن گفته و افزوده است که این مطلب را بارها تجربه کرده است. از این رو عموم مسلمانان از شیعه و سنی و از زمامداران و سایر مردم اعتقاد خاصی به مقام معنوی و بقعه و بارگاه امام رضا (ع) داشته و آن را محل استجاب دعا و مایه خیر و برکت می دانسته اند.

رهی معیری (متوفای ۱۳۴۷ش) شاعر معاصر در مثنوی ای با عنوان «شبی در حرم قدس از شفا یافتن درد و رنجوری خویش در اثر لطف و برکت دعای امام رضا (ع)» سخن گفته و بسیاری از دستاران و شیفتگان امام نیز چنین مطلبی را بارها تجربه کرده اند. چراصفحه آرای کتاب با قطع کتاب همگون نیست؟ چون حجم تالیف اولیه بیش از ۱۲۰ صفحه و فراتر از حد معمول ناشر برای مجموعه از ایران چه می دانم بود، پاره ای از مطالب و ارجاعات و پانویس ها را برای رعایت اختصار حذف کردم.

با این حال، هنوز اندازه کتاب افزون بر حد تعیین شده بود. از این رو، ناشر با انتخاب قلم ریز برای حروف نگاری و افزودن میزان سطرها در صفحات تلاش کرد تا حجم کتاب را به حد مطلوب کاهش دهد و این کار طبعاً ظاهر کتاب را از حالت عادی خارج کرده و به زیبایی کار آسیب رسانده است. تعجیل در چاپ کتاب نیز باعث شد تا اصلاحات و تصحیحات نهایی من نیز مورد غفلت قرار گیرد که امیدوارم در چاپ بعدی این کاستی ها برطرف شود.

پدر و جدش و دیگر آباء طاهریین خود تا رسول خدا از جبرئیل روایت کرد که خداوند متعال فرمود: کلمه لا الا الله حصنی فمن قالها دخل حصنی و من دخل حصنی امن من عذابی و در ادامه فرمود: بشرطها و شروطها و انا من شروطها. گفته شده در آن روز ۲۴ هزار نفر این حدیث را تحریر و برخی علما گفتار امام را برای کاتبان حدیث تکرار کردند. این حدیث از آنجا که روات و محدثانش همه ائمه اطهارند و سند روایت آن از ائمه (ع) تا حضرت رسول پیوسته و مسلسل است به سلسله الذهب (زنجیره زرین) معروف شده است. این حدیث دعوت به توحید و وحدت کلمه بر محور امامت و ولایت است.

آیا از امام رضا (ع) آثار مدونی هم باقی مانده است؟

شرح حال نویسان و مورخان تالیفاتی در موضوعات فقه، حدیث و طب به آن حضرت نسبت داده اند که از آن میان، صحت انتساب آثاری همچون فقه الرضا (یا الفقه الرضوی)، «جوامع الشریعه» یا محض الاسلام و شرایع الدین و «صحیفه الرضا» به امام (ع) قطعی نیست. با این حال انتساب «طب الرضا» یا «رساله الذهبیه» یا «الرساله المذهبه» که رساله ای است در پزشکی. به امام رضا (ع)، بین علمای امامیه مشهور بوده است. این رساله بارها در بغداد، نجف، بیروت و تهران به چاپ رسیده و شرح و ترجمه (به فارسی و اردو) شده است.

سابقه زیارت امام رضا (ع) و شفا یافتن به چه دوره ای برمی گردد؟

امام رضا (ع) به منزله پیشوای معصوم و انسانی پاک و والا نزد خداوند، مقرب و مشمول عنایت

متنوعی از مطالعه منابع فراهم شد و در هشت فصل دسته بندی شد که عبارتند از نام و نسب و امامت حضرت رضا (ع) و پیش زمینه های تاریخی، مسیر امام رضا (ع) از مدینه تا بارگاه مامون در مرو، ولایتعهدی امام رضا (ع)، شهادت امام رضا (ع)، امام رضا (ع) و آموزه های دینی، شخصیت سیاسی و شیوه زندگی امام رضا (ع)، آثار مکتوب و اشعار منسوب به امام (ع)، چهل حدیث از امام (ع)، مدایح و مراثی درباره امام (ع) و تاریخچه و مرقد مطهر امام رضا (ع).

گاهی این سوال مطرح می شود که چرا مامون امام رضا (ع) را ولیعهد خود کرد؟

مهم ترین مسئله در حیات سیاسی امام رضا (ع) آن است که مامون خلیفه عباسی، ولایتعهدی خود را به امام رضا (ع) واگذار کرد. این امر در طول حکومت خلفای خودکامه اموی و عباسی کاملاً بی سابقه و همواره محل بحث و نظر بوده است به گونه ای که فهم چگونگی درگذشت امام (ع) و داوری درباره شخصیت مامون را تحت الشعاع قرار داده است. در فصل سوم این کتاب انگیزه ها و اهداف مامون از طرح مسئله ولایتعهدی و موضع امام (ع) در برابر این مسئله بررسی شده است که مهم ترین آنها دور کردن امام از مدینه و از میان برداشتن آن امام بزرگوار بوده است.

نظر شما راجع به فارسی دانی امام رضا (ع) چیست؟ طبقه برخی روایات که در عیون اخبار الرضا (ع) نقل شده (مثلاً تک: ج ۲، ص ۲۵۰-۲۵۱، چاپ بیروت، موسسه الاعلمی، ۱۹۸۴/۱۴۰۴) امام رضا (ع) با بعضی از نزدیکان خویش به فارسی و پاره ای زبان های دیگر سخن می گفته است. حتی در برخی روایات گفته شده است که امام رضا (ع) با مردم به زبان خودشان سخن می گفت و شیواترین مردم و داناترین آنها به هر زبان و لغتی بود (همانجا). اما به عقیده برخی، چنین مطالبی از اعتقادات مفوضه یعنی کسانی است که قائل به توانایی و علم نامحدود برای ائمه (ع) هستند.

کمی هم از حدیث سلسله الذهب و ارتباط آن با امام رضا (ع) صحبت کنید.

از احادیث بسیار مشهور نزد شیعه و اهل سنت، حدیث سلسله الذهب است. به نوشته محدثان و مورخان هنگامی که امام در مسیر خود به سوی خراسان، وارد نیشابور شد یا آنجا که آنجا را به سوی مرو ترک می گفت، اجتماعی بزرگ برپا شد و عده ای از علما و اصحاب حدیث اهل سنت از امام رضا (ع) خواستند تا حدیثی برای آنها بیان کند. امام در حالی که سوار بر مرکب خویش در کجاوه بود، حدیثی از

دکتر ناجی در سال ۱۳۴۳ در دزفول متولد شده و در سال ۱۳۷۸ در رشته تاریخ و تمدن از دانشکده الهیات دانشگاه تهران در مقطع دکتری فارغ التحصیل شده است. وی عضو هیئت علمی دانشنامه جهان اسلام بوده و از آثار او می توان به «تاریخ تمدن اسلام در قلمرو سامانیان، «سامانیان»، «سرگذشت طاهریان» و... اشاره کرد. آخرین اثر او «امام رضا (ع)» نام دارد که به پیشنهاد دفتر پژوهشگاه فرهنگی تالیف شده است.

به عنوان اولین سوال بفرمایید کهن ترین منابع به زبان عربی و فارسی راجع امام رضا (ع) کدام است؟

برای گردآوری مطالب این کتاب، انبوهی از منابع قدیم، جدید، عربی، فارسی و خارجی را پیش روی داشتم که از لحاظ موضوعی به چند دسته تاریخی، حدیثی، رجال، تراجم و انساب، فقه، تفسیر، کلام، کتب جغرافیا، سفرنامه ها، تواریخ محلی، جنگ ها، دواوین شعرا، فهراس کتاب شناسی، منابع ملل و نحل، سکه شناسی و تحقیقات جدید تقسیم می شدند اما احتمالاً قدیم ترین مأخذ موجود به زبان عربی، کتاب «اسماء المغتالین» ابن حبیب بغدادی (متوفای ۲۴۵) است که حاوی مطالبی کوتاه و مهم درباره امام رضا (ع) است.

از قدیم ترین مأخذ فارسی نیز می توان به «تاریخ قم» حسن بن محمد قمی (تالیف اصل عربی ۳۷۸) و «مجموع التواریخ و القصص» (تالیف ۵۲۱) از مولفی ناشناخته و «تاریخ نیشابور» حاکم نیشابوری، (متوفای ۴۰۵) و ترجمه کهن فارسی از خلیفه نیشابوری (متوفای ۷۵۰) اشاره کرد. هر چند جامع ترین و مفصل ترین مأخذ کهن درباره احوال و اخبار امام رضا (ع)، کتاب «عیون اخبار الرضا (ع)» تالیف محدث بزرگ شیعی قرن چهارم، ابن بابویه قمی معروف به شیخ صدوق (متوفی ۳۸۱) است.

ابن بابویه پس از آن که دو قصیده از صاحب ابن عباد (متوفای ۳۸۵) وزیر آل بویه مشاهده کرد، این کتاب را به سبک حدیثی و روایی در ۶۹ باب درباره سیره و زندگانی و احادیث امام رضا (ع) و نصوص امامت و معجزات و مناظرات آن حضرت تالیف و به صاحب بن عباد تقدیم کرد.

روش تالیف و ویژگی نثر این کتاب چگونه است؟ در نگارش این کتاب منابع دست اول و معتبری مورد استفاده قرار گرفته و اطلاعات موجود حتی المقدور استقضا شده است. آنجانی که روایات گوناگونی وجود داشته به نقد و جرح یا تعدیل یا جمع آنها توجه شده که بنا بر این، سعی شده است جنبه علمی و تحقیقی کار رعایت شود. از طرف دیگر در این کتاب کوشش شده که عمده مطالب راجع به امام رضا (ع) گردآوری و تحلیل شود از این رو مطالب

بصاکو
تولید کننده سیستمهای اداری
و ملزومات پایگانی در ایران
BASACO
تلفن: ۰۰۹۸ ۲۱ ۳۲۷ ۲۱ ۶۶۳
فاکس: ۰۰۹۸ ۲۱ ۳۳۰ ۱۸ ۶۵۰
WWW.basaco.org

انتشارات موسسه امام صادق (ع)
ناشر آثار
(حضرت آیت... العظمی)
جعفر سبحانی
آدرس: قم - میدان شهدا - انتشارات توحید
۷۷۴۵۴۵۷ (۰۲۵۱)
۰۹۱۲۱۵۱۹۲۷۱

انتشارات اندیشه هادی
مرکز پژوهش
قم - خیابان ارم - پاساژ قدس - طبقه سوم - پلاک ۹۵
تلفن: ۰۹۱۲۱۵۳۲۷۴۳ / ۷۷۳۱۳۳۸ - ۰۲۵۱

مجموعه کتابهای آشپزی همراه منتشر شد
تمام گلاسه رنگی در قطع پالتویی
از کتابفروشی ها و مراکز پخش نماینده فعال پذیرفته می شود.
۰۹۱۲۲۰۴۹۸۸۹ - ۲۲۷۲۰۶۰۲

مؤلف: خانم ملاحظت کامیار
مدرس آشپزی صدا و سیما
(شبکه جام جم، شبکه تهران و شبکه آموزش)

آشنایی با «ابزارهای مشتقه»

بورس سابقه‌ای نسبتاً طولانی دارد. اما ابزارهای مشتقه زمان زیادی نیست که ابداع شده‌اند. این ابزارها برای پر کردن خلأهایی که در بورس اوراق بهادار وجود داشت و به منظور پاسخگویی به نیازهای

جدیدی که معامله‌گران و شرکت‌کنندگان در فعالیت‌های اقتصادی با آن مواجه بودند، ابداع شدند.

آیامی توان ابزارهای مشتقه را بر اساس فقه اسلام تصحیح کرد و آیامی توان برای ابزارهایی که مشکل شرعی دارند، جایگزین‌های مناسبی طراحی کرد؟ کتاب ابزارهای مشتقه، بررسی فقهی و اقتصادی نوشته غلامعلی معصومی‌نیا تحقیقی است در پاسخ این دو پرسش. برای درک کامل مشتقات باید به خوبی در فضای بازارهای مشتقه قرار گیریم. شناخت کیفیت انجام معاملات، روشن شدن نقش اتاق پایاپای، شناخت چگونگی پایان دادن به معاملات، شناخت معامله‌گران در این بازارها و استراتژی‌هایی که به کار می‌گیرند، آشنایی با روابط قیمت‌های مختلف و اموری از این قبیل لازمه فهم دقیق ماهیت حقوقی مشتقات است.

ابزارهای مشتقه قسمت مهمی از بازارهای مالی را تشکیل می‌دهند. این ابزارها به این دلیل ابزارهای مشتقه نامیده می‌شوند که ارزش آنها از ارزش دارایی پایه آنها اخذ شده است. این ابزارها می‌تواند در چهار دسته عمده قرار داد: قراردادهای آتی خاص، قراردادهای آتی یکسان، اختیارات و معاوضات که برای این ابزارها آثار مثبت زیادی ذکر شده است مانند کاهش قابل توجه خط نوسان قیمت‌ها، زیاد شدن معاملات، بالا بودن درجه نقدینگی، پایین بودن هزینه خطر و بالا رفتن کارایی. البته هر چه شرایط رقابتی در این بازارها بیشتر حاکم شود، نتایج مذکور بهتر حاصل خواهد شد. این ابزارها در ابتدا برای تأمین ریسک ابداع شدند اما به تدریج مورد استفاده بورس بازار قرار گرفتند.

گرچه ابزارهای مشتقه هنوز وارد بازار سرمایه ایران نشده و بازار ایران هنوز آمادگی استفاده از این ابزارها را ندارد و ظرفیت‌سازی مورد نیاز صورت نگرفته ولی فقه شیعه توانایی پاسخگویی به تمامی نیازهای بازار سرمایه را دارد. نویسنده این کتاب تلاش دارد با شکافتن ابعاد مختلف و وجوه متعدد مسائل بازار و موارد فقهی به جمع‌بندی قابل قبولی برسد. او می‌نویسد: ساختار بازار سرمایه با عقود مشارکتی بیشتر سازگاری دارد. اگر دغدغه رشد اقتصاد و تطابق فعالیت‌ها با احکام شرع مقدس را داریم، باید تا حد امکان به تقویت بازار سرمایه بپردازیم و مردم را با آن آشنا کنیم تا با سوق دادن سرمایه‌ها به بازار سرمایه، زمینه تحقق اهداف اقتصادی اسلام فراهم شود.

کتاب ابزارهای مشتقه از معدود آثار مرجع در این زمینه محسوب می‌شود که از سوی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی منتشر شده است. این کتاب به دلیل جامعیت در ارائه مفاهیم اقتصادی و فقهی و شکافتن مسائل و مشکلات و توضیح مبسوط و مناسب، اثری خواندنی و آموختنی است. نویسنده با تسلط بر مسائل فقهی و همچنین موضوعات اقتصادی توانسته کتابی را به خوانندگان عرضه کند که وجوه مختلف را شامل شده است. به نظر می‌رسد همه کسانی که با مفاهیم و مسائل اقتصاد اسلامی سروکار دارند خواندن این کتاب برایشان مفید خواهد بود زیرا تقریباً خلاصه‌ای از تمام پژوهش‌های صورت گرفته تاکنون در این زمینه در این اثر جمع و توضیح داده شده است.

نگاهی به انتشار کتاب دیگری از جوزف استیگلیتز در ایران

روایهای منصفانه در تجارت

جهانی تجارت (مثل سلف خود گات) چه در روند و چه در ساختار، نهادی مکتانلیست (پیرو مکتب سوداگری) بوده که بر مبنای اصل چانه‌زنی برای برآورده ساختن منافع خود عمل کرده است.

نویسندگان می‌گویند با ارائه پیشنهادها اصولی را در مذاکرات مطرح کنند تا بر مبنای آن به تجارت منصفانه بین کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه بینجامد. به گفته این نویسندگان چنین اصولی باید زیربنای مذاکرات تجاری در توسعه را شکل دهد: ۱. هر موافقتنامه‌ای باید از نظر تأثیر آن بر توسعه مورد ارزیابی قرار گیرد. مواردی که بر توسعه تأثیر منفی دارند، نباید در دستور کار گنجانده شوند. ۲. هر موافقتنامه‌ای باید منصفانه باشد. ۳. به هر توافقی باید منصفانه دست یافت. ۴. دستور کار باید محدود به موضوع‌های مرتبط با تجارت و توسعه باشد.

در همین چارچوب است که گفته می‌شود اصل انصاف حکم می‌کند که در مورد وضعیت اولیه کشورها نیز حساس باشیم، بنابراین نباید اجازه داد که موافقتنامه‌های چندجانبه تجویزی برای مقابله با معضلات نامتعارف مربوط به توسعه، خود را به صورت الزام‌آوری برای راهبردهای ملی این کشورها تحمیل کنند.

گرچه نویسندگان کتاب تجارت منصفانه برای همه می‌گویند با ارائه اصولی آرمانی برای پیشبرد مذاکرات تجارت جهانی به دغدغه‌های عدالت خواهانه پاسخ دهند ولی واقعیت آن است که تجارت جهانی و ساختارهای حاکم بر آن چندان هم از آرمان‌های عدالت‌جویانه تبعیت نمی‌کنند. استراتژی

سیدجواد سیدپور

بین دو گزینه یعنی انتخاب بین خودکفایی (بستن درها و تجارت نکردن) یا تجارت آزاد نیست، بلکه مشکل اصلی دست زدن به انتخاب در میان طیفی از رژیم‌های تجاری با درجات آزادی مختلف است.

استیگلیتز با اشاره به تجربه بسیار موفق کشورهای شرق آسیا در زمینه رشد و توسعه می‌نویسد: رشد شرق آسیا طی بیش از سه دهه بسیار قابل ملاحظه بود. به ویژه ژاپن و سایر کشورهای شرق آسیا، دو گزاره کلاسیک مربوط به توسعه را ابطال کردند. اول این که این کشورها نشان دادند نابرابری لازمه رشد نیست، چرا که تا پیش از آن بسیاری بر این باور بودند که تنها از طریق نابرابری می‌توان به پس‌انداز بالا و ضروری دست یافت. دوم این که این کشورها اثبات کردند که مراحل نخستین توسعه نباید با افزایش نابرابری همراه باشد. در عوض ثروت‌های جدید به‌طور گسترده در بین مردم این کشورها تقسیم شد و میلیون‌ها نفر از ورطه فقر بیرون کشیده شدند. مثلاً در مالزی و تایلند، شیوع فقر از حدود ۵۰ درصد در دهه ۱۹۶۰ به کمتر از ۲۰ درصد در سال‌های پایانی قرن بیستم کاهش یافت. آمانکته جالب در روند توسعه شرق آسیا در غلبیدن یکباره و یکپارچه به دامن اقتصاد آزادورها نبوده بلکه این کشورها آشکارا به بازارهای آزاد و بدون نظارت اعتقادی نداشتند.

موسسات و بازارهای با کارکرد مطلوب را باید هسته توفیق اقتصادی دانست، اما دولت در این موفقیت نقش خاصی را ایفا کرد. دولت‌ها به منزله کاتالیزور با فراهم آوردن زیرساخت‌های فیزیکی و نهادی لازم، با جبران نارسایی بازار و با ترویج پس‌اندازها و فناوری به بازارها یاری رساندند.

او ضمن اشاره به این که هیچ کشوری تاکنون به رشد پایدار سریع تری از رشد کشورهای شرق آسیا دست نیافته است تأکید می‌کند: در موارد موفقیت آمیز توسعه در طول پنجاه سال گذشته، سیاست‌های اقتصادی مبتکرانه و غیرمتعارف نقش داشته است. تا این تاریخ، هیچ یک از کشورهای در حال توسعه موفق، رویکرد بازار آزاد صرف را برای توسعه دنبال نکرده‌اند.

بنابراین اگرچه آزادسازی تجاری به‌طور کلی رفاه اجتماعی را بهبود بخشیده اما برای تعدادی از کشورها به‌ویژه کشورهای کمتر توسعه یافته فرض‌هایی که این حکم بر آن مبتنی است، کاملاً قابل اجرا نیستند.

استیگلیتز و اندرو چارلتون با گذر از این مفاهیم به ضرورت برگزاری دور جدیدی از مذاکرات، با عنوان دور توسعه می‌پردازند. آنها پس از اشاره به موافقتنامه عمومی تعرفه‌ها و تجارت (گات) پس از جنگ جهانی دوم به روند شکل‌گیری سازمان جهانی تجارت می‌پردازد و نشست‌های مختلف آن را به مثابه دور‌های قبلی تعریف بازخوانی می‌کنند و مسائل و مشکلات هر دوره را بررسی می‌کنند.

پس از آن دور دوم مورد بازخوانی قرار می‌گیرد. در این دور بود که بسیاری از کشورهای در حال توسعه احساس کردند که این دور جدید مزایای فوری اندکی را نصیب آنها کرد، اما خطر تعهدات اضافی برای آنها داشت. در نتیجه کشورهای در حال توسعه در سپتامبر ۲۰۰۳ از اجلاس وزیران کانکون کنار کشیدند. در هیچ یک از ابعاد مذاکراتی که پس از دور کانکون انجام شد، چندان پیشرفتی حاصل نشد. یکی از دلایل آن را می‌توان این دانست که سازمان

از تایلند تا ۸۶ تا پاییز سال ۸۷ دو کتاب مهم از جوزف استیگلیتز برنده جایزه نوبل اقتصاد پیرامون مسائل جهانی شدن و جهانی سازی و تجارت آزاد در چنین فضایی با ترجمه مسعود کرباسیان و از سوی نشر چشمه منتشر شده که حکایت از تصویر و تصور جدیدی دارد. کتاب اول استیگلیتز با عنوان اصلی (making globakization work) که در فارسی با عنوان نگاهی نو به جهانی شدن در سال ۸۶ در ایران منتشر شده چاپ سال ۲۰۰۶ است در حالی که کتاب دوم او تحت عنوان اصلی (trade for all: how trade can promote development) که در فارسی به روز تجارت منصفانه برای همه ترجمه شده یک سال پیش از آن و در سال ۲۰۰۵ منتشر شده ولی در ایران چاپ کتاب دوم او پیش‌تر از کتاب اولش صورت گرفته است.

استیگلیتز از سال ۱۹۷۷ تا ۲۰۰۰ معاون رئیس کل و اقتصاد دان ارشد بانک جهانی بود. او همچنین از سال ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۷ به عنوان عضو و سپس رئیس شورای مشاوران اقتصادی کلینتون رئیس جمهور آمریکا فعالیت داشته است. سابقه فعالیتش در زمینه اقتصاد بین‌الملل او را به صاحب نظری دقیق و موثکاف مبدل ساخته است. او سال‌های خدمتش را چنین توضیح می‌دهد: سال‌های پر نشیب و فرازی را شاهد بودم، بحران مالی آسیای شرقی برخی از موفق‌ترین کشورهای در حال توسعه را دستخوش رکود و کساد بی‌سابقه کرد. در شوروی سابق گذر از کمونیسم به اقتصاد بازار، که تصور می‌شد رونق و رفاه جدیدی به ارمغان خواهد آورد، برعکس موجب کاهش درآمد و استانداردهای زندگی تا میزان ۷۰ درصد شد. دنیا در بهترین شرایط به دلیل رقابت شدید، بی‌ثباتی و ناپایداری، مکان راحتی نیست و کشورهای در حال توسعه همواره بیشترین تلاش ممکن را برای بهبود رفاه و بهروزی خود انجام ندادند. اما متقاعد شدم که کشورهای صنعتی پیشرفته نه تنها تمام تلاش خویش برای کمک به این کشورها از طریق سازمان‌های بین‌المللی مثل صندوق بین‌المللی پول، سازمان جهانی تجارت و بانک جهانی مبذول نداشتند بلکه گاهی موجب مشکل‌تر شدن زندگی آنها شدند.

او در کتاب تجارت منصفانه برای همه که با همکاری اندرو چارلتون نوشته یک بار دیگر شرایط کنونی تجارت جهانی را مورد بازنگری انتقادی قرار می‌دهد و از نگاهی عدالت‌جویانه این سوال را مطرح می‌کند که جایگاه عدالت و انصاف در شرایط امروز تجارت بین‌الملل کجاست؟ و آیامی توان شرایطی را فراهم کرد که همه دنیا بتوانند در شرایطی منصفانه به تجارت بپردازند بی آن که مجبور شوند در مبادلات تجاری از مسیر انصاف خارج شوند؟

استیگلیتز کتابش تجارت منصفانه برای همه را با این پیش فرض شروع کرده که تجارت می‌تواند نیرویی مثبت برای رشد و توسعه باشد و سپس به این موضوع می‌پردازد که چگونه می‌توان سیاست‌های تجاری در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه را به گونه‌ای طراحی کرد که موجب ادغام کشورهای در حال توسعه در نظام تجارت جهانی شود و با کمک به آنها از نتایج مشارکشان در این نظام بهره‌مند شوند. او عقاید آدم اسمیت (۱۷۷۶) و دیوید ریکاردو (۱۸۱۶) با این عنوان که تجارت، تجارت آزاد و رها از موانع دولتی، فزاینده رفاه است را یکی از بنیادی‌ترین نظریه‌ها در اقتصاد مدرن به‌شمار می‌آورد و می‌افزاید: این موضوع همواره مورد بحث و جدل بوده است، چرا که مقوله پیش روی اکثر کشورها تنها انتخاب

سامان سهامی

ظهور انقلاب اسلامی ایران، ناتوانی بسیاری از نظریه‌های انقلاب را در تحلیل و تبیین انقلاب‌های سیاسی و اجتماعی نمایان کرد و به همین دلیل می‌توان وقوع انقلاب اسلامی را نقطه عطفی در نظریه‌پردازی‌های اندیشمندان علوم سیاسی و اجتماعی دانست. به طوری که بسیاری از آنان را به بازنگری و بازاندیشی در نظریه‌های خویش وادار ساخت و حتی بعضی از آنها آشکارا به ضعف نظریه‌های خود در رویارویی با انقلاب اسلامی ایران اعتراف کردند. محمد حسین پناهی دارای مدرک دکترای جامعه‌شناسی و کارشناس ارشد جامعه‌شناسی و علوم سیاسی از دانشگاه ویسکانسین - مدیسون آمریکا و در حال حاضر عضو هیئت علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی (ره) است. حوزه تخصصی او جامعه‌شناسی سیاسی و انقلاب است. وی تا به حال علاوه بر چاپ مقالات متعدد، چند کتاب نیز منتشر کرده که کتاب "جامعه‌شناسی شعارهای انقلاب اسلامی" یکی از آنهاست و در حال حاضر نیز مشغول تدوین کتاب‌های جامعه‌شناسی انقلاب و انقلاب اسلامی و نظریه‌های انقلاب است.

در گفت و گو با دکتر محمد حسین پناهی مطرح شد

جامعه‌شناسان در جست و جوی راز بهمن ۵۷

به باور شما انقلاب اسلامی چه تاثیری بر پژوهش‌های جامعه‌شناختی امروز داشته است و در مقایسه با دیگر انقلاب‌های سیاسی و اجتماعی جهان چه جایگاهی در میان جامعه‌شناسان دارد؟

انقلاب اسلامی ایران به عنوان یکی از انقلاب‌های برجسته قرن بیستم، آثار متعددی را به دنبال داشت و توجه بسیاری از اندیشمندان را به خود جلب کرد. شاید هیچ انقلابی در چنین مدت کوتاهی به اندازه انقلاب اسلامی ایران مورد توجه اندیشمندان قرار نگرفته باشد. برای تبیین دامنه وسیع کار بر روی انقلاب اسلامی، توجهتان را به جست و جویی کوتاه در سایت گوگل (Google) با موضوع انقلاب اسلامی جلب می‌کنم. برای نمونه در آخرین جست و جویی که در ارتباط با انقلاب اسلامی انجام دادم یک میلیون و ششصد و هفتاد و یک هزار مدخل وجود داشت. همین جست و جو را نیز برای انقلاب نیکاراگوئه - که تقریباً همزمان با انقلاب اسلامی اتفاق افتاده است - انجام دادم و نتیجه، پنجاه و یک هزار مدخل در گوگل بود. بدین ترتیب می‌بینیم که به هیچ وجه این دو انقلاب (انقلاب اسلامی و انقلاب نیکاراگوئه) قابل مقایسه نیستند.

به عنوان مثال اگر پیرامون انقلاب فرانسه که دو بیست و سی سال پیش اتفاق افتاده است و هنوز روی آن مطالعه می‌کنند در سایت گوگل جست و جو کنیم، تعداد مداخل آن حدود دو میلیون و سیصد هزار مورد است. به عبارت دیگر انقلاب اسلامی ایران در این مدت کوتاه سی ساله تقریباً ششصد هزار مدخل کمتر از انقلاب فرانسه دارد؛ انقلابی که در واقع به عنوان مادر انقلاب‌های مدرن شناخته می‌شود و جزو مهم‌ترین آنهاست. البته این مداخل دائماً در حال تغییر هستند و به احتمال زیاد اگر از امروز ۱۰ سال بگذرد و شما بار دیگر این جست و جو را انجام دهید، خواهید دید که دامنه پژوهش درباره انقلاب اسلامی بیش از انقلاب فرانسه خواهد بود. به هر حال این نکته، اهمیت انقلاب اسلامی را در صحنه بین‌المللی نشان می‌دهد اما اینکه چه عواملی باعث اهمیت فراوان انقلاب اسلامی شده است، جای بحث دارد.

این موضوع در حوزه مطالعاتی جامعه‌شناسی انقلاب است یا جامعه‌شناسی علم؟

به لحاظ مبانی نظری، این موضوع در حوزه جامعه‌شناسی علم قرار می‌گیرد، یعنی بررسی اثر یک پدیده اجتماعی بر روند تغییر و تحولات علمی. با مطالعاتی که در این حوزه انجام دادم به این نتیجه رسیدم که شاید یک مبنای نظری تلفیقی از جامعه‌شناسی علم بتواند مرا در این تحقیق کمک کند، در همین راستا دو مطالعه از میان کارهایی که در حوزه جامعه‌شناسی علم یا تاریخ تحولات علمی صورت گرفته بسیار شاخص هستند؛ یکی از آنها کاری است که توماس کوهن با عنوان "ساختار انقلابات علمی" انجام داده که به فارسی ترجمه شده است. این کتاب، انقلاب‌های علمی یا به طور عام‌تر تحولات علمی را مورد مذاقه قرار می‌دهد. از نظر توماس کوهن دو شکل دگرگونی در علم وجود دارد؛ اولی دگرگونی تاریخی در یک پارادایم یا نظریه موجود است که از آن با عنوان علم عادی یا معمولی و یا فعالیت علمی معمول یاد می‌کند. اغلب ما این گونه عمل می‌کنیم، یعنی یک نظریه مورد قبول و جافتاده را مبنای کار قرار می‌دهیم یا فرضیاتی را مطرح می‌کنیم و سپس به بررسی آنها می‌پردازیم که این شیوه باعث توسعه علم در پارادایم می‌شود. توماس کوهن مقایسه

جالبی میان انقلاب‌های علمی و انقلاب‌های اجتماعی انجام می‌دهد. به نظر او همان‌طور که زمینه برای انقلاب‌های اجتماعی فراهم می‌شود، شرایط انقلاب به وجود می‌آید، انقلاب اتفاق می‌افتد و بعد هم پیامدهایی را به دنبال می‌آورد، انقلاب‌های علمی نیز فرآیندی شبیه انقلاب‌های اجتماعی دارند. از دیدگاه او معمولاً توسعه جامعه در شرایط عادی در بستر ساختار موجود اتفاق می‌افتد و بنابراین علم عادی هم علمی است که بر اساس نظریه‌های مقبول موجود تحول یابد. همچنین در این ساختار است که فعالیت‌های علمی و پژوهشی و اساساً توسعه علمی به وقوع می‌پیوندد. این قضیه نوعی تغییر علمی است، اما این پارادایم‌های مورد قبول و نظریه‌های حاکم در زمان‌هایی و به علل مختلف مورد تشکیک قرار می‌گیرند، چراکه توانایی تبیین پدیده‌های نوظهور را ندارند. در این زمینه بحث کوهن بیشتر معطوف به علوم تجربی است. البته در مورد علوم انسانی هم اشاراتی دارد که با علوم تجربی قابل تطبیق هستند.

به هر حال این نظریات یا پارادایم‌های موجود مورد سؤال قرار می‌گیرند و نمی‌توانند اتفاقات جدید را تبیین کنند. به این صورت رفته رفته دانشمندان و اندیشمندان مبتکری می‌آیند و نظریه‌ها و پارادایم‌های جدید را مطرح می‌کنند و آن نظریه‌ها به تدریج مورد پذیرش قرار می‌گیرند و بعد از یک دوره گذار، جایگزین نظریات و پارادایم‌های قبلی می‌شوند. به این ترتیب نظریه یا پارادایم بعدی با قبلی قابل قیاس نخواهد بود، به طوری که اساساً ساختار دیگری پیدا می‌کند و به همین دلیل کوهن حرکت از یک پارادایم به پارادایم دیگر یا از یک نظریه به نظریه دیگر را انقلاب علمی می‌نامد و نشان می‌دهد که از این دست انقلاب‌ها، بسیار در تاریخ علم و در سطوح مختلف کلاان و خرد اتفاق افتاده است. این کار توماس کوهن بستر نظری این پژوهش بود. بر این مبنای و در حوزه جامعه‌شناسی علم می‌توانیم انقلاب اسلامی را به عنوان یک حادثه بین‌المللی مهم تلقی کنیم که ظهور آن، نظریات موجود پیرامون انقلاب را به چالش می‌کشد و باید این واقعه با آن نظریه‌ها آزمون شوند. سپس متوجه خواهید شد که نظریه‌های موجود چقدر توان تبیین این پدیده را دارند و اگر چنین توانی وجود نداشته باشد، حرکتی برای خلاقیت‌های علمی جدید را به وجود می‌آورد که مباحث جدید علمی مطرح شوند و به این ترتیب تغییر در نظریه‌های انقلاب حاصل می‌شود.

عمده نظریه‌های غالب در جامعه‌شناسی انقلاب کدامند و جایگاه عوامل فرهنگی در آنها کجاست؟
ببینید، در جهان غرب نظریه‌های غالب در جامعه‌شناسی انقلاب، نظریه‌های مارکسیستی کلاسیک و جدید هستند که اساساً نقش چندانی به فرهنگ به معنای کلی آن - یا در نظر گرفتن مذهب - نمی‌دهند و فرهنگ را به عنوان عامل تعیین کننده نمی‌پندارند، بلکه آن را عامل تعیین شده می‌دانند. نظریه‌های روانشناختی انقلاب نیز که متأخرترین آنها نظریه‌های محرومیت نسبی یا نظریه‌های توقعات فراینده است، جایگاهی را برای ارزش‌ها و ایدئولوژی قائلند، اما بسیار رقیب و کم اثر. به عبارت دیگر آنها به عوامل ذهنی مانند نارضایتی‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و قدرت‌های حاکم موجود اهمیت بیشتری می‌دهند. از سوی دیگر نظریه‌های

دکتر محمد حسین پناهی

ساختارگرایی هم وضع مشابهی دارند. اساساً یکی از ویژگی‌های نظریه‌های ساختاری این است که برای فرهنگ و عاملیت نقشی قائل نیستند، چرا که آنها را عواملی ذهنی و غیرساختاری می‌دانند. به عبارت دیگر ساختارگرایی هر چه خالص‌تر باشد به همان میزان کمتر به عامل ایدئولوژی، فرهنگ و مذهب اهمیت می‌دهد. از برجسته‌ترین نظریه‌های ساختارگرایی در حوزه انقلاب، نظریه اسکاچیول است. این نظریه در واقع بهترین و کامل‌ترین نمونه ساختارگرایی مدرن است. شما در این نظریه به وضوح می‌بینید که چندان وزنی برای فرهنگ و ایدئولوژی قائل نیست و عوامل ساختاری - طبقاتی، ساختار دولت، ساختار طبقاتی اجتماعی و ساختار بین‌المللی بیشتر مورد توجه است تا فرهنگ و ایدئولوژی.

اما ظاهراً انقلاب اسلامی تمام معادلات را برهم ریخت...

بله، وقتی انقلاب اسلامی ایران به وقوع پیوست همه این نظریه‌پردازان به سراغ نظریه‌های خویش رفتند تا انقلاب اسلامی را تبیین کنند و تلاش‌های اولیه‌ای

نیز صورت گرفت، حتی مارکسیست‌ها سعی کردند انقلاب اسلامی را بر اساس چارچوب مارکسیستی خود تبیین کنند، ولی موفق نشدند. هر چقدر تلاش کردند متوجه شدند که این انقلاب دارای محتوای فرهنگی بسیار غنی است که نمی‌توان به سادگی از کنار آن گذشت و آن را بر اساس چارچوب‌های قبلی تحلیل کرد. به هر حال تلاش‌های ابتدایی و آزمون این نظریه‌ها برای تبیین انقلاب اسلامی ایران با شکست مواجه شد و رفته رفته نظریه‌پردازان در آراء خویش تجدید نظر کردند. برای نمونه اسکاچیول که از نظریه‌پردازان برجسته انقلاب بود در آن زمان سعی کرد با نظریه ساختارگرایی، انقلاب اسلامی ایران را تبیین کند. وی در مقاله‌ای کوشش کرد انقلاب اسلامی را تحلیل کند اما خود به ناتوانی نظریه خویش واقف بود و به همین دلیل در مقاله دیگری به ضعف پاسخگویی نظریه خود در تبیین انقلاب اسلامی اذعان و سعی کرد با بازنگری در نظریه خویش، انقلاب اسلامی را در چارچوب نظریه خود تبیین کند. دیگر نظریه‌پردازان انقلاب نیز به گونه‌ای به این مشکل دچار شدند. دلیل آن هم این بود که انقلاب اسلامی ایران دارای محتوای فرهنگی غلیظی بود که در بستر شکل‌گیری، فرآیند و پیامدهای انقلاب اسلامی وجود داشت.

دانشگاه ادیان و مذاهب

منتشر کرد

ایم: پردیسان / روبروی مسجد امام صادق (ع)
مستوفای پستی: ۳۷۱۸۵ / ۱۷۸
تلفن: ۰۲۵۱-۲۸۰۴۶۱۰-۱۳
فکس: ۰۲۵۱-۲۸۰۳۱۷۱
www.religions.ir

تأملی بر «پشت خاکریز یک نفر زنده است» اثر ساسان ناطق

روایت خاکریز

است و نثر ساده و داستانی، خواننده را تا پایان کتاب همراهی خواهد کرد کما این که نویسنده در روایت های کتاب «پشت خاکریز یک نفر زنده است» به بهترین شیوه از چنین قاعده ای در کنار جملات کوتاه بهره برده است: «تا چشم به هم زدیم ۲۵ روز تمام شد و شدیم نیروی دوره دیده. سوار اتوبوس شدیم و رفتیم سراب. در آنجا نهار خوردیم و با اعزامی های شهرستان سراب به اعزام نیروی تبریز رفتیم... صبح به دره شیر رفتیم. گفتند شب به عملیات می رویم. راه افتادیم. از یک رودخانه گذشتیم و کمی که جلو رفتیم گفتند عملیات نیست و راه رفته را برگشتیم... تا ساعت سه بعد از ظهر فردای آن روز ماندیم پشت خاکریز و بعد از آمدن لشکر اصفهان پای پیاده برگشتیم عقب. کمی عقب تر از آنجا رسیدیم به یک مجروح که سینه اش تیر خورده بود. او را هم همراه خودمان عقب بردیم و پل را که رد کردیم، هواپیماهای عراقی از روی سرمان گذشتند و عقب جبهه مان را بمباران کردند. ناطق این روزها چندین مجموعه کتاب را به ناشر سپرده و امیدوار است که تا پایان سال آنها روانه بازار شود. کتاب های «آوازه های نخوانده» خاطرات شهید جانباز محمود امینی پور و روایت سردار مصطفی اکبری از فرماندهان استان اردبیل از مجموعه کتاب های «فاتحان خرمشهر» از جمله آنهاست. در کتاب دوم، سردار اکبری وقایع و حقایق انقلاب در اردبیل را به زیبایی روایت کرده است و به باور ناطق تاکنون هیچ کتابی از لحظات پیروزی انقلاب در اردبیل این گونه سخن نگفته است. «سیاه، سفید، خاکستری» کتاب دیگری است که خاطرات موسی نبسی زاده از فرماندهان اردبیل را از دفاع هشت ساله بازگو می کند. او این روزها بیشتر وقت خود را صرف نوشتن زمانی ۵۰۰ صفحه ای با عنوان «مردهای کوچکی که عنایت کرده است که تاکنون بیش از یک سال از و قتش را به خود اختصاص داده و امیدوار است تالیف آن را تا پایان سال به سرانجام برساند. این کتاب روایتی از دوران انقلاب تا دفاع مقدس را بیان می کند.

خاطره نویسی مخالف است و در کتاب «پشت خاکریز یک نفر زنده است» نیز از ورود هرگونه تخیل به حوزه خاطره پرهیز کرده است. به باور ناطق چرایی بروز جنگ و نحوه ایستادگی و حضور مردم باید به گونه ای به خواننده نشان داده شود که غیر واقعی جلوه نکند زیرا دفاع هشت ساله، هویت و شناسنامه این ملت است و باید با دید جهانی و داستان شناسانه به آن نگاه کرد و نباید با نوشته های سخیف و غیر واقعی، واقعیت جنگ را زیر سوال برد.

به باور کارشناسان، قشر جوان امروز بیش از هر چیز نیازمند شنیدن حقایق و لایه های پنهان جنگ است. او با تأیید این موضوع، معتقد است ورود تخیل در خاطرات جنگ از شخصیت شهدا و رزمندگان دفاع هشت ساله شخصیتی فرازمینی و غیر قابل درک و باور برای خواننده می سازد.

ناطق سادگی و شفافیت در روایت رزمندگان را از ویژگی های کتاب «پشت خاکریز یک نفر زنده است» بر شمرده و می گوید: «من هرگز سعی نکردم کتاب هایم محدود به خاطرات عده ای از فرماندهان شود، بلکه معتقدم که بیشتر ناگفته ها از زبان رزمندگان عادی با حضور در مناطق مختلف عملیاتی و جبهه های غرب و جنوب بیان می شود به همین دلیل هیچ گاه به سفارش نهادهی کتابی ننویشتم، بلکه خودم به سراغ سوژه هارفتم و همواره حضور رزمندگان در صحنه های انقلاب و دفاع مقدس و ذهنیت شفاف راوی را معیار اصلی در ثبت خاطرات قرار دادم. بر همین اساس خاطرات رزمندگان استان اردبیل را ملاک کار قرار داده ام و تاکنون ۳۰۰ ساعت گفت و گو و مصاحبه از خاطرات آنان جمع آوری کرده ام که به تدریج در قالب کتاب به چاپ خواهیم رساند».

ناطق استناد در کنار نثر داستانی را از ویژگی دیگر کتاب «پشت خاکریز یک نفر زنده است» می داند و معتقد است: «واقعیت جنگ غیر قابل تحریف بوده و هنر این است که با حفظ استنادات و نوآوری های تازه در نثر داستانی خاطرات، آنها را برای خواننده شنیدنی تر کنیم». به باور او خاطره از سیر تاریخی به سمت داستانی شدن در حرکت

نوشته های اوست که به تازگی از سوی بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس روانه بازار شده است. این کتاب حاصل گفت و گوی پانزده ساعته ناطق با ۱۲ تن از رزمندگان استان اردبیل در دوازده فصل مجزا با عناوین دسته سابقه دارها، راننده لودر، آمده ام بجنگم، عبور از دیواره آتش، پشت خاکریز یک نفر زنده است، معلمی از گوللی بولاغ، آنها می دانند کجا هستیم، ایستگاه صلواتی، مدرسه ای پشت خاکریز، بوی باروت و بوی خاک، بوی مین است. سید غلام رفیعی، میرموسی فتاح، حبیب محمدنژاد، حسین ولی زاده، اکبر اسفندیاری، تاروردی خماند، ابراهیم صفری، فرخ جدی، محرم جدی، بهلول فتحی نژاد، محمود عسگرخانی و فرهاد توحیدی رزمندگانی هستند که اکثرا به درجه رفیع جانبازی نائل آمده اند و ناگفته هایی از جنگ را در این کتاب بازگو کرده اند. ناطق که اولین مجموعه خود را در قالب داستان منتشر کرده است، در کتاب های بعد خود از جمله «پشت خاکریز یک نفر زنده است» سبک خاطره نویسی را در پیش گرفته است. او جمع آوری خاطرات رزمندگان را دغدغه های اصلی اش می داند و در این باره می گوید: «اگر این روایت هائیت و ضبط نشود، در آینده مشکل خواهیم داشت. در واقع دفاع هشت ساله برهه ای از تاریخ کشور را دربر می گیرد که روایت آن از طریق خاطره نویسی، پاسخگوی مناسبی به سوال ها و شبهات سال های آینده خواهد بود و علاوه بر پاسخ به نیازهای عصر حاضر، نوعی سرمایه گذاری برای آیندگان هم محسوب می شود. من نیز از ابتدا به این حوزه علاقه داشتم و زمانی که فضای کار را مهیا دیدم، پایه عرصه خاطره نویسی گذاشتم. علاوه بر این که پیش از این به غیر از کتاب «خاطرات شهدای استان اردبیل»، کاری در حوزه دفاع مقدس این استان انجام نگرفته بود و با توجه به مظلومیتی که در رزمندگان استان اردبیل وجود داشت، بر خود لازم دیدم تا به جمع آوری و مکتوب کردن خاطرات آنان بپردازم».

او تخیل را در حوزه داستان مهم ترین عامل در جذابیت اثر برای مخاطب تلقی کرده و تکیه بر قوه تخیل را رسیدن به موفقیت های تازه ای از جنگ می داند و به همان اندازه با ورود تخیل در حوزه

ساسان ناطق متولد ۱۳۵۴ تبریز است و از دوران مدرسه پایش به محافل دینی و نهادهای انقلابی چون بسیج باز شد و حضور در این محافل و مجالس و آشنایی با چهره های برجسته دین، انقلاب و جنگ دستمایه وی برای تالیف آثاری در موضوع جنگ شد. ناطق فارغ التحصیل رشته مدیریت دولتی است و اگرچه تاکنون در رشته تحصیلی اش فعالیت نداشته، اما تحصیل در دانشگاه برایش تجربه خوبی شد تا دست به تالیف کتاب هایی با موضوع دفاع مقدس بزند. او اولین مجموعه داستان خود را با عنوان «وقتی جنگ تمام شود» از سوی انتشارات سوره مهر روانه بازار کرد که عنوان برگزیده کتاب سال دفاع مقدس سال ۸۶ را کسب کرد. از آثار دیگرش می توان به «آروند ما را با خود می برد»، «سربازان چکمه پوش»، «خاطرات آزاد اردبیلی»، «بهمین نوظهور»، «روزه عقیل»، «خاطرات شهدای استان اردبیل»، «خلیل در آتش»، «خاطرات کریم رجب زاده آزاده اردبیلی»، «ما سه نفر بودیم»، «پشت میدان نبرد» و «راه رفتن بر روی آب» اشاره کرد که همگی در فضای جبهه و جنگ می گذرد. رتبه نخست جشنواره هایی چون شب های شهرپور (سال ۸۱)، جایزه ادبی اصفهان (سال ۸۲)، کنگره سراسری شعر و قصه جوان کشور (سال ۸۲) جشنواره داستان کوتاه (امردادگان) (سال ۸۳) و خاطره نویسی سنگر سازان بی سنگر (سال ۸۴) از جمله موفقیت های این نویسنده تبریزی در عرصه ادبیات دفاع مقدس است.

ناطق که به دلیل محدودیت سنی در جنگ حضور نداشته است، مهم ترین دغدغه خود را برای ورود به حوزه دفاع مقدس این گونه بیان می کند: «من در خانواده ای مذهبی بزرگ شدم و از دوران کودکی با پایگاه های مقاومت بسیج و مساجد آشنا شده و در آنجا به فعالیت و معاشرت با رزمندگان می پرداختم. وقتی که وارد دانشگاه شدم فکر کردم باید بنویسم و نوشتن برایم مانند یک نیاز بود. حرف ها، شنیده ها و ایده های زیادی داشتم که فقط با نوشتن قانع می کردم. نشستن پای صحبت دوستان رزمنده دیدم رانسیبت به جنگ باز کرد و کم کم وارد عرصه ادبیات جنگ شدم. من جنگ را ندیدم ولی خاطرات دوستانم و مطالعاتی که در این باره داشتم، دیده های من از جنگ شدند. «پشت خاکریز یک نفر زنده است» از آخرین

نامه های کودکی بر بال سنگر

محسن فراهانی

ادبیات داستانی کودک و نوجوان در حوزه دفاع مقدس تاکنون آثار فراوانی را به خود دیده است که برخی از آن ها بی شک در خاطره کودک و نوجوان این سرزمین تصویری روشن از ۸ سال پایمردی پاکبازان این مرز و بوم را جاودان خواهد کرد. در بین این آثار آن دسته از داستان هایی که موفق به کشف «نگاه نوجوانانه» و دستیابی به فضای همزبانی با دنیای نوجوان امروز شده اند، قطعاً درخشش و توفیق بیشتری برای خود رقم زده اند. «پرنده های غمگین» عنوان کتابی به قلم محمود جوانبخت و تصویرگری رشید کارگر است که به تازگی از سوی انتشارات هزاره ققنوس و با حمایت بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس منتشر شده است. موضوع داستان به دختری برمی گردد که پدرش

بازگو کرده است. در حقیقت او سال ها پس از پایان جنگ زمانی که به شهر خود بازمی گردد دوباره خاطرات برایش زنده می شود و تصمیم به بازگویی آنها در «طعم تلخ خرما» می گیرد. فعالیت نویسنده در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان کرمانشاه، آشنایی با زبان گویای کودکان و استفاده از زبانی ساده و شیوا در روایت ماجرا باعث شده که وقایع این کتاب برای خواننده قابل فهم و به گونه ای باشد که مخاطب خود را در فضای حقیقی داستان ببیند؛ گویی تمامی این اتفاقات برای او رخ داده است. علی نامور نیز که تصویرگری کتاب را عهده دار بوده از تصاویری زیبا و متناسب با موضوع و روایت داستان بهره برده است، به گونه ای که تصاویر حکایت از وقایع داشته باشند. درعین حال متاسفانه کتاب دارای غلط های چاپی فراوان است. «طعم تلخ خرما» در بهار سال ۸۷ از سوی انتشارات پالیزان با حمایت بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس در شمارگان ۵۰۰۰ نسخه و به قیمت ۷۰۰ تومان روانه بازار شده است.

در جنگ به اسارت گرفته شده و این موضوع موجب اندوه او و پرنده هایش شده است. نویسنده سختی ها و دشواری های موجود در جنگ و اسارت پدر را با توصیف شاعرانه ای از اندوه پرنده گان و دختر به تصویر کشیده است. در واقع روابط انسانی و پرداختن به تلخی ها و شیرینی های زندگی انسان ها در زمان اسارت مهم ترین ویژگی کتاب است که جوانبخت سعی کرده به بهترین شیوه پیامدهای آن را به مخاطب کتاب یعنی کودکان انتقال دهد؛ اما در مقابل، تصویرگری کتاب بسیار نامتناسب بوده و به هیچ وجه متناسب با نثر و روایت داستان نیست که در کنار نقاط قوت اثر از ضعف های جدی آن به شمار می رود.

«طعم تلخ خرما» نیز کتابی دیگر در حوزه نوجوان است که عنوان برگزیده هشتمین دوره جشنواره مطبوعات در بخش داستان نوجوان را از آن خود کرده است. مهناز مقامی، نویسنده کتاب خاطراتی را که در دوران کودکی اش از سال های جنگ داشته با روایتی داستانی

با محمود حکیمی و «در مدرسه حکیم سنایی»

درس های شیرین سنایی

«در مدرسه سنایی» از آثاری است که اخیراً از مجموعه‌ای که محمود حکیمی برای نوجوانان و جوانان منتشر می‌کند روانه بازار کتاب شده است. نخستین کتاب از این مجموعه «در مدرسه مولانا» بود. پس از آن به ترتیب «در مدرسه پیر نیشابور (عطاری)»، «در مدرسه سعدی شیرازی»، «در مدرسه ناصر خسرو قبادیانی»، «در مدرسه اقبال» و «در مدرسه پروین اعتصامی» منتشر شدند. درباره کتاب «در مدرسه سنایی» با محمود حکیمی به گفت‌وگو نشستیم:

آقای حکیمی! در کتاب جدید از مجموعه «در مدرسه» ها شما در ابتدا به زندگی سنایی پرداخته و نوشته‌اید که زندگانی این شاعر بزرگ درس عبرتی برای همه نوجوانان و جوانان است. گذشته از آن بسیاری از اشعار سنایی را اجتماعی دانسته‌اید، در صورتی که سنایی در فرهنگ ما بیشتر به عنوان یک عارف بزرگ شناخته شده است. علت تاکید شما بر وجه اجتماعی اشعار سنایی چیست؟

درست می‌گویید. در فرهنگ ما سنایی به عنوان آغازکننده اشعار عرفانی آن هم در سطحی بسیار عالی شناخته شده است و به راستی او معلم همه عارفان ایران زمین است، اما نباید فراموش کرد که بسیاری از جنبه عرفانی، اشعار اجتماعی نیز دارند. یعنی شاعرانی چون حافظ، سعدی و مولانا درس زندگی به ما می‌آموزند. شما اشعار بوستان سعدی را که می‌خوانید، تماماً درس زندگی است. شعر عرفانی می‌تواند شعر اجتماعی هم باشد و مادر مدرسه شاعران بزرگی که به قدرت‌ها نپیوستند یا مانند سنایی اگر چه مدتی به قدرت‌ها پیوستند اما از آنان جدا شدند، درس خداپرستی، نیکوکاری، عفت، شجاعت، بزرگ منشی، عشق، محبت و ظلم ستیزی را می‌آموزیم.

فصل دوم کتاب شما نگاهی است به دیدگاه‌های ادیبان سرزمین ما به شخصیت و اشعار سنایی. البته می‌دانیم که سنایی در طول تاریخ از سوی بسیاری از بزرگان مورد تقدیر قرار گرفته است اما شما نظرات چه افرادی را مطرح کرده‌اید؟

قبل از سنایی، شاعران دیگری اشعار عرفانی سروده بودند اما می‌توان گفت که حکیم سنایی غزنوی آنچنان تحولی در اشعار عرفانی، تعلیمی

به وجود آورد که ادیبان و شاعران زمان خودش نیز او را ستودند و فصل بن یحیی در مدح او چنین سرود:

شعر تورو حانیان گر بشنوند از روی صدق/ بانگ برخیزد از ایشان کی سنایی مرحبا/ بس طیب زیر کی زیرا که بی نبض و دلیل/ درد هر کس را ز راه نطق می‌سازی دوا

حکیم سنایی تأثیر بسیاری نیز بر شاعران و ادیبان ادوار بعدی بر جای گذاشت؛ مولانا در مثنوی چندین بار از سنایی نام می‌برد و حکایاتی از حدیقه الحقیقه یا الهی نامه را از وی نقل کرده و حتی او را فخر العارفین نامیده است. در دوران مانیز بزرگان بسیاری از وی سخن گفته‌اند که در این گفت‌وگو حتی ذکر نامی از همه آنان امکان پذیر نیست. دکتر محمدجعفر

یاحقی به حق گفته است که سنایی چشم شاعران پس از خود را به روی دنیاها و قلمروهای ناشناخته‌ای باز کرد، به طوری که پس از سنایی، سرودن اشعار زهدآمیز و پندآموز نزد بسیاری از شاعران معمول گردید. منصور رستگار فسایی، مظاهر مصفا، بدیع الزمان فروزانفر، مدرس رضوی، غلامحسین یوسفی، محمد روشن و سلیم اختر، استادان

بزرگی از دوران ما هستند که به تفصیل درباره سنایی سخن گفته‌اند و من در فصل دوم «در مدرسه سنایی» بخش‌هایی از نظرات تحسین امیر این بزرگان را آورده‌ام.

بخش عمده‌ای از کتاب «در مدرسه سنایی» به شرح زندگانی او اختصاص یافته است. برای ما بگویید که چه نیازی به نوشتن این مقدمه مفصل بود؟ در مجموعه «در مدرسه» ها من بیشتر ابیاتی از مثنوی‌ها یا غزل‌ها یا رباعیات شاعران را انتخاب کرده و در هر بخش به شرح آن پرداخته‌ام و نوجوانان و جوانان که معمولاً خواننده آثار من هستند از این شیوه استقبال کرده‌اند. من عقیده دارم که حتی دو بیت از اشعار تعلیمی بزرگانی چون مولوی یا همایی می‌تواند تأثیر فراوانی بر رفتار و اخلاق یک نوجوان بگذارد. دیوان اشعار این بزرگان به یک مدرسه می‌ماند و آموختن راه و روش زندگی شاعرانی چون ناصر خسرو و سنایی، جدای از اشعارشان، خود یک تعلیم بزرگ است.

اما آنچه به کار نوجوان و جوان امروزی می‌آید، شعر سنایی است نه زندگانی او.

سنایی را می‌توان در سومین گروه از شاعران جای داد؛ شاعری که به دربار پیوست، مدح گفت و صله گرفت، حتی برخی از واژگانی که او در دوران وابستگی اش به دربار در اشعار خود در هجو رقیبان به کار می‌برد بسیار ناپسند است اما همه می‌دانیم که سنایی ناگهان بیدار شد و این بیداری سرآغاز فرزاندگی و عدالتخواهی و از همه مهم‌تر زندگی شرافتمندانه بود. در دوره دوم زندگی سنایی، تمامی اشعارش درس آزادی و دعوت انسان‌ها به علم و حلم است. **شما سنایی را در دسته سوم شاعران قرار دادید. دو گروه دیگر کدام هستند و این دسته بندی بر چه اساسی صورت گرفته است؟**

کسانی که در زندگانی شاعران پارسی‌گوی پژوهش کرده‌اند اذعان دارند که اصولاً ما با سه گروه روبه‌رو هستیم؛ اول بزرگانی همچون مولوی و عطاری که در سراسر عمر خویش به صاحبان قدرت نپیوستند. گروه دوم مانند فرخی، منوچهری و عنصری چون به دربارها راه یافتند تا پایان عمر در آنجا باقی ماندند و اشعاری برای شاه و درباریان سرودند و حتی آنها را در ردیف پیامبران قرار دادند، چون هدف آنها لذت جویی و کامروایی و دریافت صله و انعام بود. شما

اشعار شرف‌الدین علی یزدی متخلص به مخدومی را که در ستایش تیمور لنگ سروده‌بخوانید. اوزبیک‌ترین واژگان فارسی را به پای تبهکاری چون تیمور ریخته است؛ تبهکاری که به فرمان او تنها در حمله به اصفهان هفتاد هزار انسان به قتل رسیدند و از جمجمه‌های آن بی‌گناهان برج‌های بلندی ساخته‌شد. بگذارید جلوتر بیایم. شما اشعار قاننی را در مدح و ستایش محمدشاه و ناصرالدین شاه و درباریان است بخوانید. به راستی قاننی در شعر و ادب شاعر یکتای زمان خویش بود اما افسوس که آن استعداد و خلاقیت و دانش شگفت برای خوشامد شاه و درباریان فرو رفته در فساد به کار رفت. من با قاطعیت می‌گویم که ناصرالدین شاه با کمک اشعار شاعرانی چون قاننی و سروش اصفهانی و مورخانی چون لسان‌الملک سپهر توانست پنجاه سال حکومت کند.

چرا بخش عمده‌ای از کتاب را به بیان تاریخ اسلام و اشعار سنایی در مدح پیامبر و امام علی (ع) اختصاص داده‌اید و به وجه دیگر، کمتر پرداخته‌اید؟

سنایی در میان مردمی زندگی می‌کرد که به

احادیث جعلی دل سپرده بودند و حتی به معاویه، احترام می‌گذاشتند و او را عشره مبشره و کاتب وحی می‌دانستند. سنایی در میان این مردم می‌زیست و به جای پذیرفتن احادیث جعلی به پژوهش در تاریخ و شناخت آن دوران و همچنین رسوا کردن معاویه و حاکمان بنی‌امیه می‌پرداخت.

سنایی چگونه به فاش کردن اسرار حکومت بنی‌امیه می‌پرداخت؟

خدا رحمت کند مرحوم آیت‌الله علامه عبدالحسین امینی (ره) را. وی در کتاب گرانسنگ الغدیر (جلد یازدهم)، ده‌ها حدیث جعلی از حدیث‌سازانی چون ابن حجر، ابن عساکر، ابن کثیر و... آورده و جعلی بودن آنها را اثبات کرده است احادیثی که برخی از آنها حتی کودکان را هم به خنده می‌اندازد؛ دیدار معاویه با پیامبر در بهشت، حشر معاویه در مقام نبوت، رضایت خداوند از دست‌آوردان معاویه، جایگاه دشمنان معاویه در جهنم و ده‌ها حدیث دیگر. مرحوم امینی با دلایل متقن از اسناد و منابع اهل سنت، جعلی بودن این احادیث را به اثبات رسانده است. سنایی بزرگ شاعر عارف ما با دریافت این

محمود حکیمی

احادیث به خشم آمد و از آن زمان بود که بدون ترس از مردم عوام، اشعار بسیار در مذمت معاویه و یارانش سرود.

آیا بخشی از اشعار سنایی به شرح وقایع تاریخی عصر خلافت امیر مومنان مربوط می‌شود؟

بله. همین‌طور است. سنایی از جنگ صفین، جنگ جمل و پیکار امام علی (ع) با خوارج سخن می‌گوید. من در «در مدرسه حکیم سنایی» به علت محدودیت صفحات نتوانسته‌ام همه اشعار را بیاورم. سنایی از فریبکاری‌های عمر و عاص در جنگ صفین هم سخن می‌گوید و...

در حقیقت می‌توان گفت، اشعار سنایی در سال‌های پایانی عمرش، بیانگر عشق عمیق او به اهل بیت (ع) است؛ عشقی که نتیجه شناخت و آگاهی است. به عبارتی، سنایی، عارف بزرگی است که به حقیقت دست یافته و می‌کوشد تا دیگران را هم بیدار کند و این وظیفه همه کسانی است که حقیقت را دریافته‌اند. کتاب شناسی سنایی و فهرست نمایه نیز از جمله بخش‌هایی است که در پایان کتاب آورده شده است.

معرفی کتاب

همه چیز درباره انرژی هسته‌ای

کتاب «انرژی هسته‌ای» نوشته سارالوت، خواننده خود را با انرژی هسته‌ای و دانشی که در آن نهفته است آشنا می‌کند. به این معنی که مخاطب با خواندن این کتاب به چگونگی تولید انرژی هسته‌ای پی می‌برد و با دیدگاه‌های مختلف موافق و مخالف درباره این انرژی و چگونگی گسترش و پیشرفت استفاده از آن در آینده آشنا می‌شود.

کتاب «انرژی هسته‌ای» برای استفاده کودکان و نوجوانان به صورت فردی یا گروهی و در کلاس درس نگاشته شده است. نویسنده در بخش آغازین کتاب به تعریف انرژی هسته‌ای پرداخته و آن را یکی از صورت‌های انرژی دانسته که در برخی کشورها از آن

برای تولید برق و... استفاده می‌شود. آن‌گاه درباره ذرات ریزی به نام اتم سخن گفته و نیروهای نهفته در درون آن را سرچشمه انرژی هسته‌ای دانسته است.

بخش دیگری از کتاب به توضیح درباره اورانیوم - که یک ماده رادیواکتیو است و برای تولید انرژی هسته‌ای به کار می‌رود - روی آورده و به کاربردهای دیگر رادیواکتیو و انرژی هسته‌ای اشاره کرده است.

نویسنده در بخش دیگری از کتاب خود نیز به بیان مزایا و معایب انرژی هسته‌ای پرداخته و ارزان بودن را از مزایای آن دانسته است، همچنان که وجود زباله‌های اتمی و چگونگی بازیافت آنها را نیز از نگرانی‌های انسان معاصر در رابطه با این انرژی به شمار آورده است. در این کتاب درباره «سلاح‌های اتمی» که ویرانگرترین سلاح‌های دنیا هستند و به مرگ و بیماری صدها هزار انسان منجر می‌شوند و سانحه‌های اتمی نیز سخن گفته شده است. زباله‌های اتمی و این که باید با آنان چه کرد، از دیگر مواردی است که به آن پرداخته شده است. «انرژی هسته‌ای در دنیای امروز» از دیگر بخش‌های کتاب است.

نویسنده در این بخش بیان کرده که سانحه‌های هسته‌ای باعث شده استفاده از انرژی اتمی چندان رایج نباشد اما سوخت‌های فسیلی در حال تمام شدن هستند و انرژی اتمی بهترین جایگزین برای زغال سنگ، گاز و نفت به شمار می‌رود.

سارا لوت به «انرژی هسته‌ای در دنیای فردا» هم پرداخته و به روزگاری اشاره کرده که نفت و گاز تمام می‌شود و انسان‌ها به ناچار باید از سرچشمه‌های دیگر انرژی استفاده کنند.

در پایان هر بخش از این کتاب، نویسنده، پرسش‌هایی را در قالب خودآزمایی مطرح کرده است. همچنین در بخش واژه‌نامه به شرح مختصر بعضی لغات و اصطلاحات چون غنی‌سازی، فوزیون یا گداخت هسته‌ای و... پرداخته شده است.

کتاب «انرژی هسته‌ای» نخستین جلد از مجموع منابع سوخت است که به همت «کتاب‌های بنفشه» واحد کودکان و نوجوانان انتشارات قدیانی در چهار هزار و چهارصد نسخه و به قیمت هزار و هشتصد تومان منتشر شده است. این کتاب به وسیله رضا کریمی ترجمه شده است.

تازه‌ترین رمان پل استر با عنوان «مردی در تاریکی» روایت شد

انتخابات آمریکا در ماشین زمان

دارد و در جای جای داستان هایش تصویر زندگی روزمره را نشان داده است.

وی در این مورد گفت: «مردمان آمریکا زندگی یکنواختی دارند. به گمانم یکی از بهترین انتقادهایی که یک نویسنده می‌تواند به وضع حاضر داشته باشد، توجه به زندگی روزمره انسان هاست چون یکنواختی زندگی آمریکایی و فقری که در آن دست و پا می‌زند، به بهترین وجه سیاست‌های جنگ طلبانه بوش و دیگر حاکمان این کشور را به نمایش می‌گذارد. اشاره به تنهایی آدم‌ها، ترس از وقوع حادثه‌ای هولناک، از دست دادن توانایی فهم و درک، شکست عاطفی و مرگ پدر و همسر نیز از دیگر ویژگی‌های داستان‌های استر است. رئالیسم جادویی در آقای سرگیجه، افسانه حیوانات در تیمبوکتو، خاطره نویسی در اختراع تنهایی، هنر گرسنگی و دفترچه قرمز، فیلمنامه نویسی در موسیقی شناس، دود و کولوروی پل از تجربیات مختلف این نویسنده به شمار می‌آید. اغلب آثار پل استر به فارسی ترجمه شده‌اند.

گستره‌ای که شامل گردآوردی و ترجمه اشعار فرانسه، نوشتن مقاله و نقد ادبی، سرودن شعر، خاطره نویسی، تجربه ادبیات داستانی پست مدرن، رمان رئالیسم جادویی و حتی افسانه حیوانات می‌شود. هر چند او بیشتر به دلیل نوشتن «سه گانه نیویورک» شهرت جهانی پیدا کرد، اما به سختی می‌توان روی تنها یک اثر وی انگشت گذاشت و آن را نماینده خلاقیت ادبی اش معرفی کرد. برخلاف نویسندگانی که می‌توان خلاقیت و توانایی ادبی شان را به شاهکار آنها تعمیم داد، وقتی سخن از خلاقیت ادبی پل استر به میان می‌آید، باید به مولفه‌هایی اشاره کرد که در تک تک داستان‌هایش پراکنده‌اند. با این همه، داستان‌های استر هر قدر هم که متفاوت از هم نوشته شده باشند، دارای مولفه‌هایی هستند که می‌توان آنها را به عنوان ویژگی‌های دنیای داستانی پل استر شناخت. از مهم‌ترین ویژگی‌های داستانی‌های وی می‌توان به پرداخت خوب یک شهر در کتاب هایش اشاره کرد. تصویر نمایان شهری در کتاب‌های استر به ویژه مفهوم به ذات شهر در کتاب کشور آخرین‌ها و همچنین پرداخت خوب نیویورک در «سه گانه نیویورک» و اشارات قابل قبول شهری در «شب پیشگویی» به نیویورک، بروکلین و ایستگاه‌های مسافربری اهمیت شهر را برای استر آمریکایی نشان می‌دهد. پل استر همچنین به زندگی روزمره انسان‌ها علاقه بسیاری

من دموکرات‌ها هیچ فرقی با جمهوری خواهان ندارند، فقط شعارهایشان فرق می‌کند. این دو حزب فقط به منافع خودشان فکر می‌کنند و هیچ اهمیتی به اندیشه‌های مردم نمی‌دهند. وی با بیان اینکه نوشتن این رمان چهار ماه زمان برده و نسبت به دیگر کتاب‌هایش وقت کمتری گرفته است، گفت: نوشتن مردی در تاریکی موقعیتی استثنایی داشت، چرا که کلمات پشت سر هم قطار شده بودند و من می‌دانستم قرار است درباره چه بنویسم.

پل استر علاوه بر نویسندگی به نوشتن کتاب‌های غیرداستانی، فیلمنامه‌ها و سرودن شعر و حتی کارگردانی نیز علاقه‌مند است و در این حوزه‌ها نیز فعالیت داشته است. پل استر با این حال وی به رغم فعالیت‌های گسترده‌اش در حوزه‌های مختلف هنری به گاردین گفته است: «وضع اجتماعی آمریکا چنان است که به شدت احساس خلأ می‌کنم. گویی دیگر هیچ فکری در ذهنم ندارم». پل استر در آپارتمانی در نزدیکی منزلش می‌نویسد، یعنی هر روز صبح از منزلش خارج می‌شود و به دیگر آپارتمان‌های می‌رود و ساعت‌ها آنجا مشغول نوشتن است. وی همچنین گفته که همیشه در دفترچه قرمز و در سکوت کامل داستان می‌نویسد.

پل استر از محدود نویسندگانی است که گستره وسیع و متفاوتی از ادبیات را تجربه کرده است؛

پل استر نویسنده مطرح رمان‌های «سه گانه نیویورک» و «مون پالاس» که همواره به سیاست‌های آمریکا انتقاد کرده است، به تازگی در گفت‌وگویی درباره کتاب جدیدش «مردی در تاریکی» سخن گفته است. پل استر که این روزها در لندن به سر می‌برد، از فضایی رویایی سخن می‌گوید که در رمانش مورد توجه قرار گرفته است. وی با بیان اینکه جورج بوش آمریکا را به نقطه صفر رسانده است، گفت: ایده نوشتن این کتاب بعد از انتخابات خسته‌کننده سال ۲۰۰۰ آمریکا به ذهنم رسید. حال اوضاع را وارونه تصور کردم، اینکه آل‌گور رئیس‌جمهور شده است. وی در ادامه افزود: در دنیای آل‌گور، آمریکا به عراق حمله نکرده و واقعه یازدهم سپتامبر نیز اصلاً اتفاق نیفتاده است. کتاب «مردی در تاریکی» اوضاع سیاسی آمریکا پس از سال ۲۰۰۰ و انتخاب «جورج بوش» به عنوان رئیس‌جمهور آمریکا را به تصویر کشیده است، اما پل استر در این کتاب اوضاع را وارونه نشان داده و دنیای خیالی و داستانی خود را ساخته است.

در رمان «مردی در تاریکی» که دوازدهمین رمان این نویسنده پرکار آمریکایی به شمار می‌آید، آمریکا به عراق حمله نمی‌کند اما دچار جنگی داخلی می‌شود و ایالت‌های آمریکا در معرض نابودی قرار می‌گیرند. پل استر در این مورد گفت: به گمان

در هفته گذشته از نظر انتشار کتاب‌های چاپ اول، انتشارات میرماه با سیزده عنوان کتاب پرکارترین ناشر؛ علی‌بازی‌زاد با ده عنوان پرکارترین مولف؛ و محمود مزینانی با شش عنوان پرکارترین مترجم بوده‌اند.

شاخص‌های آماری کتاب‌های بزرگسال

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
ارزاترین کتاب	۱۷۰۰ ریال	سه‌با به چه بررسی‌ها و آزمایش‌هایی نیاز دارید، واحد آموزش میرماه، ناشر؛ میرماه، چاپ ۱، ۱۰۰۰ نسخه
کمترین صفحه	۸ صفحه	
گرانترین کتاب	۳۰۰۰۰۰ ریال	Frederick S. Merritt, Standard handbook for civil engineers, ناشر؛ نوپروازان، چاپ ۲، ۲۰۰ نسخه
بیشترین صفحه	۱۴۰۰ صفحه	
بیشترین نوبت چاپ	۱۸ مرتبه	حکایت دولت و فرزندان، مارک فیشر، گیتی خوشدل، ناشر؛ قطره، ۱۲۰ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۱۷۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۵۰۰۰۰ نسخه	دکتر سیدجعفر شهیدی، شهرین یکه‌گاری، ناشر؛ مرکز آموزش سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، چاپ ۱، ۹۶ صفحه، ۸۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۳۰۰ نسخه	کتاب شهرداری منطقه ۱۷، ناشر؛ راه دانش سبز، چاپ ۱، ۳۱۲ صفحه، ۳۰۰۰۰ ریال

شاخص‌های آماری کتاب‌های کمک‌درسی

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
ارزاترین کتاب	۱۱۰۰۰ ریال	کتاب کار (مشاکرتی برای) علوم پنجم دبستان، معصومه حبیب‌اللهی، ناشر؛ منتشران، چاپ ۳، ۱۲۸ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۲۵۰۰۰۰ ریال	کتاب جامع پرستاری: مرور جامع دروس، نکات کلیدی، آزمون‌های طبقه‌بندی شده وزارت بهداشت، دانشگاه تربیت مدرس و دانشگاه آزاد، حامد مرادقوی، ناشر؛ جامعه‌نگار، چاپ ۱، ۱۵۷۰ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۱۸۵ مرتبه	فن و زندگی (۱، ۲، ۳) و پیش‌دانشگاهی حسین رضاییان، ناشر؛ بین‌المللی گاج، ۱۶۱ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۷۵۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۲۰۰۰۰ نسخه	آزمون و نمونه سوالات انگلیسی: ویژه دانش‌آموزان سال دوم راهنمایی: Workbook شامل: سدها سوال و پرسش و پاسخ در زمینه‌های مسأله‌های تفسیری، مکالمه، - پروپوز ناچیک، ناشر؛ ناچیک، چاپ ۲، ۱۶۰ صفحه، ۱۶۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۲۰۰ نسخه	کتور کامپیوتر، زهره عسگری، ناشر؛ گستره علم و فن، چاپ ۱، ۴۶ صفحه، ۷۸۰۰۰ ریال

تعداد ناشران در این هفته	تعداد ناشران در این هفته	تعداد چندآورندگان		تعداد کتاب‌های بیرون قیمت	تعداد کتاب‌های بیرون قیمت
		مؤلف*	مترجم		
۳۴۱	۱۰۱	۵۵۴	۴۷	۶۰	۶

* مؤلف: تمامی پدیدآورندگان (شماره نویسنده، ناشر، گردآورنده، مترجم و...) به جز مترجم.

گزارش آماری هفته

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش کتابداری و اطلاع‌رسانی «خانه کتاب» و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می‌شود. از شنبه ۸/۱۱/۸۷ تا چهارشنبه ۱۵/۱۱/۸۷، ۹۸۰ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتاب‌ها در موضوع آموزش و کمک‌درسی و سپس دین بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات کودک و نوجوان، علوم عملی، ادبیات و سایر موضوعات قرار دارند.

گزارش آماری کتاب‌های منتشره در هفته گذشته (به تلخیص موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تعداد*	ترجمه	چاپ اول	تجدید چاپ	تهران	تهران	شمارگان متوسط	حقوق متوسط
۱	کلیات	۲۳	۲۰	۲	۱۲	۱۰	۱۸	۴	۲۴۴	۲۱۸
۲	فلسفه و روانشناسی	۲۸	۱۶	۱۲	۱۵	۲۳	۳۳	۵	۲۷۹	۳۲۲
۳	دین	۱۲۹	۱۲۱	۸	۵۹	۸۰	۸۳	۵۶	۴۲۶	۲۸۹
۴	علوم اجتماعی	۸۹	۷۱	۱۸	۴۴	۴۵	۸۳	۸	۲۴۹	۳۱۹
۵	زبان	۳۶	۳۳	۳	۱۷	۹	۲۳	۳	۲۶۰۸	۲۲۹
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۲۹	۱۹	۱۰	۱۴	۱۵	۲۸	۱	۲۴۳	۳۴۹
۷	علوم عملی	۱۰۶	۶۹	۳۷	۵۸	۴۸	۹۶	۱۰	۲۱۴۵	۲۲۷
۸	هنر	۲۷	۱۷	۱۰	۱۳	۱۴	۲۶	۱	۳۴۸۳	۱۶۲
۹	ادبیات	۱۰۰	۷۹	۲۴	۴۴	۲۶	۹۴	۶	۲۷۸۵	۲۰۹
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۲۴	۲۸	۶	۱۸	۱۶	۳۰	۴	۲۳۲۴	۲۲۷
۱۱	آموزش و کمک‌درسی**	۲۵۲	۲۵۲	۰	۲۵۲	۲۲۷	۲۵۲	۰	۳۷۴۸	۲۵۵
۱۲	کودک و نوجوان	۱۱۵	۷۳	۴۲	۳۳	۸۲	۱۰۲	۱۲	۸۰۲۶	۴۱
۱۳	جمع بندی	۹۸۰	۷۸۶	۱۹۴	۲۵۵	۲۲۵	۴۶۹	۱۱۱	۳۴۰۱	۳۶۰

* «رایج» به نامی از آن اطلاع می‌دهد که ترجمه نباشد. آثاری چون تصحیح، ترمیم، گردآوری، تحقیق، تعمیر و نظایر آن.
 ** منظور از موضوع آموزش و کمک‌درسی «کتاب‌های کمک‌درسی» است که به نحوی با مواد درسی و برنامه‌های آموزشی تمام مقاطع تحصیلی (ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان) مربوط هستند و معادل آنها دانش‌آموزان از پیش‌بینی تا ضرورتاً هستند.

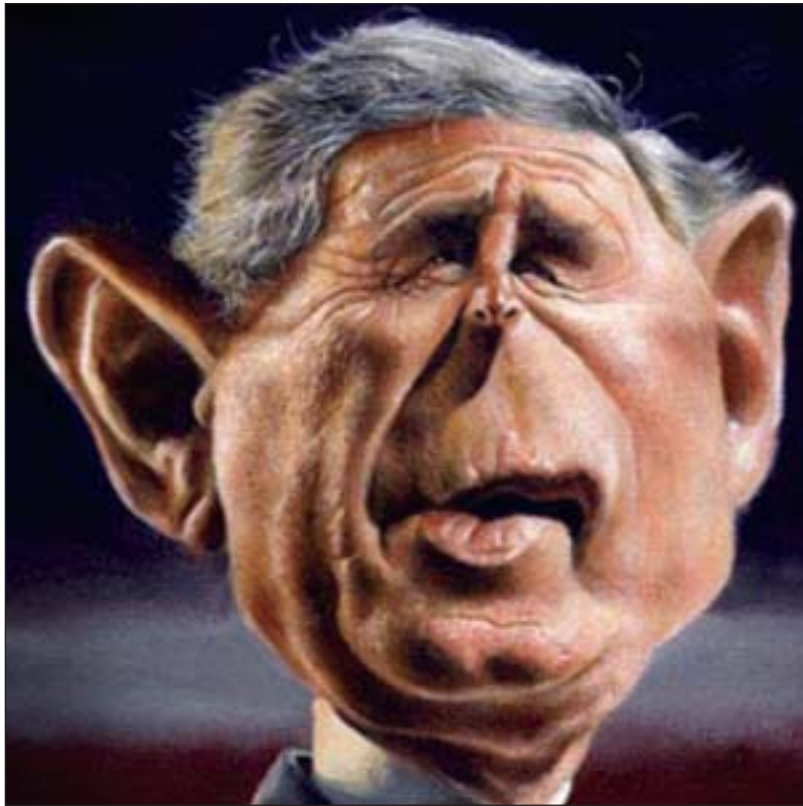
شاخص‌های آماری کتاب‌های کودک و نوجوان

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
گرانترین کتاب	۶۸۰۰۰ ریال	از تمس قاول و انتظام اهل، بون کافر، شیدا رنجبر، ناشر؛ افق، چاپ ۲، ۳۰۰۰ نسخه
بیشترین صفحه	۵۴۴ صفحه	
بیشترین نوبت چاپ	۱۵ مرتبه	القای قبل از دبستان، سیدابراهیم بوی‌آلزار، ناشر؛ کاوشگر، ۲۴ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۷۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۵۰۰۰۰ نسخه	مانند این کودک خدا را دوست داشته باشید، هیلت نظریه‌نشر بران، ناشر؛ بران، چاپ ۲، ۱۰ صفحه، ۵۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۱۰۰۰ نسخه	جنگ و صلح، سفیری فاسم و حویلی‌گل، ناشر؛ کیهان‌نشان دانش، چاپ ۱، ۱۵۲ صفحه، ۱۹۰۰۰ ریال

انتقاد نویسندگان و هنرمندان از سیاست های غرب ادامه دارد

افشای بی سوادی بوش

انتقاد شدید دوریس لسینگ، برنده انگلیسی نوبل از دستگاه شایعه پراکنی انگلیس (BBC)، شادی و پایان کار جورج بوش، اعلام نتایج گنگور و درگذشت مایکل کرایتون از جمله اخباری بود که طی هفته گذشته بیشترین بازتاب را مطبوعات به خود اختصاص داد.

دوریس لسینگ به همراه ۶۰ چهره جهانی دیگر از توقف برنامه های روسی زبان رادیو بی بی سی انتقاد کردند. این اعتراض زمانی روی داد که چندی پیش این رادیو تصمیم گرفت برنامه های روسی زبان خود را به حالت تعلیق درآورد. لسینگ به همراه تام استوپارد و مایکل فراین، اعتراض خود را با نوشتن نامه ای به روزنامه تایمز ابراز کرد. اعتراض کنندگان معتقدند که مدیران BBC بدون هیچ گونه دلیلی برنامه های روسی زبان خود را قطع کرده اند و درصددند تا با کاهش هزینه ها، تلاش خود را بر برنامه ها و شبکه های دیگر متمرکز کنند. برنامه هایی که جنبه های سیاسی و ویرانگر آن بیش از جوه فرهنگی آن است. لسینگ و دیگر امضاکنندگان این نامه اعتراض آمیز، سیاست های BBC و مدیران آن را مداخله جویانه و فاقد ارزش های ملی عنوان کرده و نوشته اند: این شبکه دولتی، صدای مردم بریتانیا نیست. BBC چهره مخدوشی از مردم انگلیس را به نمایش گذاشته است.

از سوی دیگر نویسندگان معروف آمریکایی از جمله تونی مورسون (برنده نوبل ادبیات) و جین اسمایلی (برنده جایزه پولیتزر) نیز در گفت و گویی که باخبرگزاری هاداشند، از شکست جمهوری خواهان و هوداران جورج بوش به شدت حمایت کردند. آنها با بیان این که سیاست تغییر، جایگزین سیاست های جنگ طلبانه جمهوری خواهان خواهد شد، پیروزی او با تریک گفتند اما سایت های خبری آمریکا کوشیدند طعنه و انتقاد جامعه روشنفکری را از بوش کمتر منعکس کنند، چرا که پس از این قرار است آنها در کنار جمهوری خواهان به نقد دموکرات ها بپردازند و به این ترتیب منابع مالی خود را تامین کنند.

تونی مورسون نویسنده سیاه پوست و معروف آمریکایی برنده نوبل ادبیات، چندی پیش با او با ما به صورت تلفنی صحبت کرده بود. او با ما از مورسون خواسته بود تا او را در انتخابات ریاست جمهوری حمایت کند. او با ما پس از این گفت و گو با مورسون بیشتر صحبت کرده و از ادبیات و کتاب های وی نیز حرف زده بود. مورسون در این باره گفت: او با ما شروع به صحبت کردن درباره یکی از کتاب های من به نام آهنگ سلیمان کرد و آن قدر درباره اش به درستی حرف زد که مطمئن شدم آن را خوانده است. وی همچنین در ادامه گفت: من هم کتاب رویاهایی از پدرم نوشته او با ما را خوانده ام. او با ما استعداد خوبی در نوشتن دارد و به خوبی توانسته از پس نوشتن این کتاب برآید. من واقعا تحت تاثیر قرار گرفتم چون این کتاب اصلا شبیه دیگر زندگی نامه های انتخاباتی نبود.

جین اسمایلی رمان نویس برنده جایزه معتبر پولیتزر نیز در این باره گفت: وقتی به سخنرانی او با ما پس از پیروزی در انتخابات گوش می دادم احساس کردم که متن آن را خودش نوشته و احساس کردم که حرف هایی را بر زبان می آورد که واقعا به آنها اطمینان دارد، هر چند بخش هایی از این صحبت ها را قبول نداشتم. بوش هرگز چنین چیزهایی را نمی توانست بنویسد. هارولد بلوم منتقد معروف ادبی آمریکایی که در نشریات و مجله های معتبر ادبی این کشور از جمله نیویورکر و نیویورک تایمز قلم می زند نیز در این باره

گفت: کتاب رویاهایی از پدرم میلیون ها نسخه فروخته داشته است و کتاب بدی نیست. اظهارات نویسندگان آمریکایی در مورد او با ما در حالی صورت می گیرد که بسیاری از کارشناسان معتقدند که بی سوادی جورج بوش، سبب شده انتظارات اهالی فرهنگ از رئیس جمهور آمریکا به شدت کاهش یابد.

عتیق رحیمی نویسنده ۴۶ ساله افغانی ساکن فرانسه هم برنده جایزه گنگور ۲۰۰۸ شد که آن را معتبرترین جایزه ادبی کشور فرانسه می دانند. این نویسنده افغانی به این ترتیب توانست نام خود را در کنار بزرگان ادبیات کشور فرانسه همچون مارسل پروست، سیمون دوبووار و مارگاریت دوراس در فهرست برندگان صد و پنجاه سال فعالیت جایزه ادبی گنگور ثبت کند. عتیق رحیمی در حالی این جایزه را از آن خود کرد که اغلب منتقدان ادبی فرانسه، ژان ماری بلا دوروبله برنده جایزه مدیسی سال ۲۰۰۸ فرانسه را برنده احتمالی جایزه گنگور سال ۲۰۰۸ می دانستند.

درگذشت مایکل کرایتون نویسنده کتاب پارک ژوراسیک از دیگر وقایعی بود که در طول هفته گذشته رسانه ها را متوجه خود کرد. مایکل کرایتون یکی از نویسندگان کتاب های علمی تخیلی بود و وی را بیشتر با رمان های پارک ژوراسیک و کنگو در جهان می شناسند. کتاب های این نویسنده در حوزه ادبیات علمی-تخیلی از موفق ترین و مهم ترین آثار به شمار می رود و تا به امروز بیش از ۱۵۰ میلیون نسخه فروش داشته است. او در ۲۳ اکتبر سال ۱۹۴۲ در شیکاگو به دنیا آمد و در نیویورک رشد یافت. وی در کالج هاروارد درس خواند و سپس تحصیلاتش را در دانشگاه کمبریج انگلستان دنبال کرد و در نهایت در سال ۱۹۶۹ از دانشکده پزشکی دانشگاه هارولد مدرک دکترای پزشکی گرفت. کرایتون نویسنده گدی را در همین ایام و در خلال تحصیل در رشته پزشکی شروع کرد و چندین رمان با نام های مستعار "جان لنگ" و "جفری هودسون" منتشر کرد. کنگو، آفشاگری، دنیای گمشده (قسمت دوم

پارک ژوراسیک) و "خط زمان" از جمله کتاب های این نویسنده هستند که به فیلم سینمایی تبدیل شده اند. **درگذشت جان لئونارد و عادل منصور** جان لئونارد منتقد ادبی که تاثیر شگرفی بر نقد ادبی معاصر داشته و عادل منصور نویسنده هندی اهل ایالت گجرات که از تاثیرگذارترین شاعران معاصر این کشور به حساب می آمد، از جمله درگذشتگان حوزه ادبیات داستانی در هفته گذشته بودند.

جان لئونارد که بر اثر سرطان ریه در سن ۶۹ سالگی درگذشت، ۲۵ فوریه سال ۱۹۳۹ در واشنگتن به دنیا آمد و در کالیفرنیا بزرگ شد. او در دانشگاه هاروارد تحصیلاتش را پی گرفت و سپس راهی دانشگاه کالیفرنیا در برکلی شد.

وی نویسنده و نقد ادبی را با نوشتن مطلب و نقد برای نشریات معتبر آمریکایی شروع کرد و در این راه ابتدا به واسطه ویلیام باکلی وارد مجله نشنال ریویو شد و سپس با چهره های معتبر نقد ادبی آمریکا از جمله خوان دیدیون، گری ویلز و آرنل گروس ملاقات کرد و سپس همکار آنها شد. مقالات ادبی جان لئونارد درباره نویسندگانی چون توماس پینچون، جان دیدیون، دن دلیلو و تونی مورسون از مهم ترین نقدهای ادبی معاصر کشور آمریکا است.

عادل منصور نویسنده هندی نیز در سن ۷۲ سالگی درگذشت. وی که از چهره های شناخته شده شعر و کتاب ادبیات معاصر کشور هند به حساب می آمد، به زبان اردو می نوشت و مجموعه اشعار زیادی نیز به این زبان منتشر کرده است.

او چندی پیش از مرگ به خطاطی به زبان اردو روی آورده بود. بسیاری از اشعار منصور در باره شهر احمد آباد کشور هند است و به همین دلیل اهالی این منطقه احترام خاصی برای این نویسنده قائلند. وی در طول عمر خود جوایز متعددی را نیز نصیب خود کرد که از آن جمله می توان به جایزه ادبیات منطقه گجرات اشاره کرد.

عادل منصور بر اثر حمله قلبی در سن ۷۲ سالگی در ایالت نیوجرسی درگذشت.

زندگی مارک تواین

بر پرده نقره ای

کلینت ایستوود بازیگر و کارگردان معروف آمریکایی، به زودی فیلم بلندی بر اساس زندگی مارک تواین خالق شخصیت "هاکلبری فین" می سازد. آلبرت اس. روی، تهیه کننده این فیلم با اعلام این خبر گفت: "این فیلم، یادمان مارک تواین درباره زندگی نویسنده کتاب ماجراهای تام سایر و هاکلبری فین است. من و کلینت ایستوود پس از فیلم "نچه میلیون دلاری که در سال ۲۰۰۵ ساختیم دوباره می خواهیم سر این پروژه بایکدیگر همکاری کنیم. این فیلم قرار است زندگی مارک تواین را از لحظه تولد تا مرگ نشان دهد."

اهدای نشان ادبیات فرانسه

به نویسنده تایلندی

سازمان سانگسوک نویسنده ۵۱ ساله تایلندی که آثارش در کشورهای اروپایی به ویژه فرانسه با استقبال روبه رو شده، نشان هنر و ادبیات وزارت فرهنگ کشور فرانسه را از آن خود کرد. وی که اغلب با نام "دائن آران سانگتونگ" قلم می زند، این نشان را از سوی سفیر این کشور در تایلند دریافت کرد. نشان هنر و ادبیات فرانسه از سال ۱۹۵۷ به هنرمندان و نویسندگان نخبه کشورهای خارجی و فرانسوی اهدا شده است. این نشان دارای سه مرتبه عالی از جمله نشان افسر، نشان نگهبان و نشان شوالیه است و نشان شوالیه در این میان از بالاترین مرتبه برخوردار است. "جود لا" و "دیوید بوی" از شوالیه داران تاریخ نشان هنر و ادبیات فرانسه هستند. سانگسوک پس از دریافت این نشان به خبرنگاران گفت: "من نویسنده معروفی نیستم و افراد دیگری هستند که بیشتر از من لایق دریافت این نشان هستند. پل استر، ری برادبری، محمود درویش و تونی مورسون از نویسندگان و شاعرانی هستند که پیش از این نشان را دریافت کرده اند."

حراج دستنوشته های گراک

دستنوشته های ژولین گراک نویسنده فرانسوی مکتب سوررئالیسم و نویسنده رمان شاه گناهکار برای نخستین بار در روز دوازدهم نوامبر در هتل کوتون ویراک "نانت فرانسه به حراج گذاشته می شود. این در حالی است که تا بخواهد کتاب ها و اثاثیه این نویسنده فرانسوی نیز همزمان به حراج گذاشته خواهد شد. به گفته کارشناسان قیمت نامه های ژولین گراک که از ارزش بالای ادبی برخوردار است نزدیک به دویست هزار یورو تخمین زده می شود. نول ابزواتور همچنین اشاره کرده که در میان مکاتبات گراک تنها ۳۲ نامه ارزشمند به آندره برتون وجود دارد که در فاصله سال های ۱۹۳۶ تا ۱۹۶۶ نوشته شده است.

جایزه تلویزیون فرانسه به

یاسمینا خضراء

یاسمینا خضراء نویسنده الجزایری ساکن فرانسه، جایزه تلویزیون فرانسه را از آن خود کرد. خضراء در حالی این جایزه را گرفت که بسیاری از منتقدان فرانسه، نام های دیگری را نامزد دریافت این جایزه می دانستند. ژان ماری بلا دوروبله یکی از این نویسندگان است. وی که برای دریافت جایزه گنگور هم ناکام ماند، مدتی است برای نگارش رمان "جایی که ببرها خانه دارند" مورد توجه رسانه های ادبی فرانسه قرار گرفته است. در این میان نول ابزواتور با انتقاد از اهدای جایزه تلویزیون فرانسه به خضراء نوشت: "به نظر می رسد هیأت داوران این جایزه بر تصمیم خود قاطع بوده اند و گرنه ژان ماری بلا دوروبله از شانس بیشتری برای دریافت این جایزه برخوردار بود."

روایت اول شخصی

مخالفان انبیاء از منظر قرآن

محمد شریفی؛ قرآن پژوه

جریان شناسی مخالفان انبیاء از دیدگاه قرآن عنوان کتابی است که در تکمیل پایان نامه کارشناسی ارشدم تالیف کرده‌ام. در این کتاب جریان شناسی سه گروه اقتصادی، سیاسی و مذهبی مخالف پیامبران را بر اساس آیات قرآنی از نخستین پیامبر تا خاتم پیامبران مورد بررسی قرار داده‌ام.

کتاب دیگرم عنوان کلبه آسمانی را بر روی جلد دارد که به موضوع ازدواج بر اساس آیات قرآنی می‌پردازد. در این کتاب که حجمی حدود ۲۰۰ صفحه را دربرمی‌گیرد به موضوعاتی چون آموزش مهارت‌های قبل از ازدواج، آداب آن، پاسخ به مشکلات ازدواج و سنت‌های پس از ازدواج از قبیل زندگی زناشویی و تربیت فرزندان اشاره شده است که می‌تواند به عنوان کتاب کمک‌درسی برای دانشجویان مورد استفاده قرار گیرد. کتاب مذکور با حمایت سازمان ملی جوانان طی ماه‌های آتی به بازار عرضه خواهد شد.

دام‌های شیطان نیز عنوان کتاب دیگر من است که نگارش آن به پایان رسیده و به دنبال انتخاب ناشری برای عرضه این کتاب به بازار هستم و در آن به تشریح و توضیح گناهان کبیره پرداخته‌ام.

عروس رنگین کمان

شهرام شفیععی؛ داستان نویس

رکونیم رئیس بزرگ عنوان کتابی است که حجمی حدود ۴۰۰ صفحه را دربرمی‌گیرد و نشر شاهد در تدارک است تا طی ماه‌های نه‌چندان دور آن را به بازار عرضه کند. این کتاب داستان بلندی است که به دیکتاتور عراق یعنی صدام حسین می‌پردازد و دارای قالب خاصی است. راوی کتاب، شخصی است که به عنوان بدل صدام انتخاب می‌شود و این انتخاب، او را گرفتار ماجراهای زیادی می‌کند که در جریان داستان احساس می‌کند هویت خود را از دست داده است.

کتاب دیگرم که عنوان عروس رنگین کمان را بر روی جلد و دارد در آینده‌ای نزدیک از سوی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان روانه بازار خواهد شد، داستان بلندی با الهام از وقایع زندگی حضرت فاطمه (س) است که راوی آن یک شخصیت فرعی بوده و از تاریخ اقتباس شده است.

در عین حال این روزها نگارش کتاب دیگری در قالب داستان بلند با عنوان هویزه سرخط را به پایان برده‌ام که نشر شاهد در تدارک عرضه آن به بازار طی ماه‌های آینده است. این کتاب در حوزه ادبیات دفاع مقدس با ژانر پلیسی نگاشته شده است که به موضوع اشغال هویزه در دوران جنگ تحمیلی می‌پردازد.

شعر مقاومت جهان

علی داوودی؛ شاعر

چندی پیش کتابی با عنوان یادنامه آغاسی را به بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سپردم که قرار است در ماه‌های نه‌چندان دور به بازار عرضه شود.

سوء تفاهم عنوان مجموعه‌ای از اشعارم با موضوع جنگ نیز در آینده‌ای نزدیک از سوی همین ناشر روانه بازار خواهد شد. در این کتاب به موضوع مقاومت در کشورهایی چون عراق، لبنان، فلسطین، افغانستان و دیگر کشورهای درگیر جنگ در خاورمیانه، آمریکای لاتین و آفریقا پرداخته‌ام و البته با وجود اشعار زیادی که

در موضوع دفاع مقدس سروده‌ام، تنها قطعاتی را برای این کتاب انتخاب کرده‌ام که به موضوع مقاومت و پایداری در جهان اشاره دارد. در این کتاب سعی کرده‌ام با نگاهی امروزی به موضوع مقاومت بپردازم و مصائب و مشکلات اجتماعی انسان امروزی را در قالب شعر مورد توجه قرار دهم. تمامی اشعار این کتاب در قالب سپید هستند که به دنبال اولین تجربه من در این قالب با موضوع مقاومت ۳۳ روزه لبنان سروده شده‌اند.

روان شناسی رشد

دکتر ناصر صبحی قراملکی؛ روان شناس

روان شناسی رشد عنوان کتابی است که این روزها تالیفش را به پایان رسانده‌ام و انتشارات دانشگاه جامع علمی کاربردی در تدارک عرضه آن به بازار است.

این کتاب در واقع ویژه دانشجویان رشته روان شناسی با گرایش مدیریت خانواده است که بر اساس سرفصل مصوب وزارت علوم نگارش شده و حجمی حدود ۲۵۰ صفحه را دربرمی‌گیرد.

نظریه‌ها، مراحل و ابعاد مختلف رشد از بدو تولد تا دوران کهنسالی مباحثی هستند که در این کتاب به آنها پرداخته شده است.

کتاب دیگرم که عنوان ارزشیابی شخصیت را روی جلد دارد به احتمال قوی از سوی انتشارات جهاد دانشگاهی واحد تهران طی ماه‌های نه‌چندان دور روانه بازار خواهد شد. این کتاب نیز به عنوان کتاب درسی دانشجویان رشته روان شناسی محسوب می‌شود و مباحثی چون شیوه‌های ارزشیابی و آزمون‌های عینی و فراقحقی را در روان شناسی دربرمی‌گیرد.

در عین حال تالیف دو کتاب دیگر را به پایان رسانده‌ام که البته هنوز ناشری برای آنها انتخاب نکرده‌ام.

کتاب اول عنوان خلاقیت را بر روی جلد دارد و موضوعاتی چون روش‌های سنجش و آزمون‌های پرورش خلاقیت را مورد بررسی قرار می‌دهد. کودک آزاری عنوان کتاب دیگرم است که به مباحثی چون خشونت خانوادگی و انواع آن، علل و شاخصه‌های کودک آزاری و روش‌های پیشگیری و درمان آن می‌پردازد.

ایستگاه ۵۹۸

رضا رئیسعی؛ داستان نویس

نخل ونی عنوان کتابی است که به تازگی از سوی نشر صریح روانه بازار شده است. این کتاب نخستین جلد از سه‌گانه‌ای است که در خصوص وقایع خرمشهر (از سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۶۷)

به سبک و سیاق داستانی می‌پردازد و حاصل سال‌ها تحقیق، مطالعه و گفت‌وگوی من در حوزه دفاع مقدس است.

کتاب دیگری که این روزها تالیفش را آغاز کرده‌ام و جلد دوم مجموعه قطار ۵۷ است، عنوان ایستگاه ۵۹۸ را روی جلد خواهد داشت که فکر می‌کنم حجمی حدود ۷۰۰ صفحه را دربرگیرد. در واقع این کتاب وقایع قطار ۵۷ را با جزئیات بیشتری پیش از سال‌های انقلاب مورد بررسی قرار می‌دهد و تا پایان جنگ ادامه دارد.

بیدل شناخت

مرتضی امیری اسفندقه؛ شاعر

این روزها نگارش سه کتاب را به پایان برده‌ام که همگی به زندگی و آثار بیدل دهلوی می‌پردازند و به احتمال قوی طی ماه‌های نه‌چندان دور از سوی انتشارات تکا با حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی روانه بازار خواهند شد.

نسخه دل عنوان اولین کتاب است که به اشعار بیدل می‌پردازد. کتاب دوم عنوان مکتوب عشق را روی جلد دارد که به نامه‌های بیدل دهلوی اشاره دارد و در سومین کتاب نیز با عنوان آنجمن صبح به مخمسات بیدل پرداخته‌ام البته در هر سه کتاب مقدمه مفصلی در خصوص آثار، زندگی و احوالات بیدل دهلوی نوشته‌ام.

در عین حال این روزها نگارش دو مجموعه شعر - یکی در

قالب قصیده و دیگری در قالب نیمیایی - را به پایان برده‌ام، اما هنوز ناشری برای آنها انتخاب نکرده‌ام.

پری نخلستان

حسین فتاحی؛ داستان نویس

پری نخلستان عنوان رمانی در حوزه کودک است که با بهره‌گیری از فضای فانتزی و تخیل به موضوع دفاع مقدس و با

شیوه و نگاهی جدید نگاشته شده است. در این کتاب سعی کرده‌ام بیش از هر چیز روابط انسانی و محیط جغرافیایی را در جنگ تحمیلی برای کودکان تبیین کنم.

در عین حال این روزها مشغول نوشتن رمانی با موضوع انقلاب اسلامی هستم که بیش از نیمی از کار تالیفش را به پایان برده‌ام. این کتاب که به احتمال قوی عنوان فصل کبوتر را روی جلد دارد و حجمی حدود ۲۵۰ صفحه را دربرمی‌گیرد به ماجرای زندگی جوانی می‌پردازد که در ارتباط با گروه‌های انقلابی در سال‌های ۵۵ و ۵۶ کم‌کم با مردم مبارز و انقلابی همراه می‌شود و....

موعودگرایی در ادیان

دکتر روح الله شاکری؛ پژوهشگر ادیان و عرفان

چندی پیش به سفارش بنیاد مهدی موعود (عج) کتابی را با عنوان منجی در ادیان نگاشتم. در این کتاب که حجمی حدود ۳۰۰ صفحه را دربرمی‌گیرد، منجی و عوامل ظهور و بروز آن در آخرالزمان را از دیدگاه ادیان الهی جهان مورد بررسی قرار داده‌ام که فکر می‌کنم کتاب جامعی برای علاقه‌مندان به مباحث ادیان و مهدویت به حساب آید.

کتاب دیگرم که عنوان مبانی اعتقادی موعودگرایی را روی جلد دارد حجمی حدود ۵۰۰ صفحه را دربرمی‌گیرد و در آینده‌ای نزدیک از سوی موسسه آینده روشن به بازار عرضه می‌شود. مبانی موعودگرایی در اسلام، ادیان و مکاتب فلسفی مختلف و محورهای مهم آن چون کمال خواهی، عدالت و جایگاه آن و حکومت واحد جهانی و چرایی و چگونگی تحقق آن و همچنین ضرورت موعودگرایی و ابعاد اعتقادی، دینی و سیاسی آن در بشر از مباحثی است که در این کتاب بدان پرداخته شده است.

جامعه شناسی بدن

دکتر بهجت یزدخواستی؛ جامعه شناس

چندی پیش کتاب فراسوی حجاب را از سوی موسسه تبیان به بازار نشر عرضه کردم که رتبه نخست جشنواره مطالعات خاورمیانه و همچنین جشنواره پژوهش برتر را به خود اختصاص داد.

در عین حال این روزها تالیف کتاب جامعه شناسی بدن را به پایان برده‌ام ولی هنوز ناشری را برای آن انتخاب نکرده‌ام. در واقع جامعه شناسی بدن فصلی از جامعه شناسی را دربرمی‌گیرد که با فرهنگ، آداب و رسوم، سنت‌ها، معرفت و پزشکی رابطه تنگاتنگی دارد و من نیز در این کتاب چنین موضوعاتی را مورد توجه قرار داده‌ام. این کتاب منبعی بین رشته‌ای محسوب می‌شود و برای دانشجویان رشته‌های جامعه شناسی، روان شناسی، فلسفه و الهیات می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

در عین حال این روزها با همکاری جمعی از دانشجویان دکتری جامعه شناسی در صدد ترجمه کتاب‌های منبع دانشگاه‌های اروپا در مبحث جامعه شناسی بدن هستم تا در آینده بتوانم دایره‌المعارفی را در زمینه جامعه شناسی بدن منتشر کنم.